

PREFACE TO THE EDITION

It is with great pleasure that we present the next issue of the *International Journal of Indian Language Research Studies (IJILRS)*, bringing together scholarly studies that explore the richness, diversity, and continuing relevance of Indian-language literary traditions. This issue reflects the dynamic relationship between literature, society, culture, language, identity, and historical transformation across different regions of India.

The contributions in this issue traverse diverse literary traditions while highlighting a common concern: the role of literature in expressing human experience and responding to changing social and cultural realities. The opening study examines the evolution of romantic consciousness in modern Odia poetry, focusing on imagination, emotion, nature, beauty, individual freedom, mysticism, and patriotism, while also tracing how these influences were adapted to Odisha's cultural heritage and national consciousness.

The issue then turns to the Kannada literary tradition through a study of the twelfth-century Vachana movement and its relationship with social reform. The article considers how the writings of figures such as Basavanna, Allamaprabhu, and Akkamahadevi questioned caste discrimination, priestly authority, religious orthodoxy, and gender inequality, while concepts such as *Kayaka*, *Dasoha*, *Ishtalinga*, and *Anubhava Mantapa* contributed to an alternative vision of society.

The Malayalam contribution examines the emergence of the novel in the late nineteenth century as an important vehicle of social reform. Through early works such as *Kundalatha*, *Indulekha*, *Marthandavarma*, and *Saraswativijayam*, the study explores questions of caste, gender, education, social customs, modernity, and national consciousness within the contexts of print culture, colonialism, and the emergence of new reading communities.

The Tamil literary tradition receives particular attention through two studies. One investigates the recovery and reconstruction of Sangam literature from palm-leaf manuscripts into print and its significance for the Tamil cultural renaissance, language identity, and historical consciousness. It also considers the relationship between print culture, Tamil linguistic identity, the Dravidian movement, and contemporary digital contexts. The other examines the writings of Subramania Bharati and their contribution to modern Tamil social consciousness, particularly through nationalism, women's liberation, the abolition of caste, economic equality, and social reform.

Taken together, these studies demonstrate that Indian-language literatures cannot be understood merely as repositories of artistic expression. They are also important spaces in which societies negotiate questions of identity, justice, reform, modernity, cultural memory, and collective aspirations. The issue also illustrates how literary traditions continuously reinterpret inherited forms in response to new historical circumstances—from devotional and reform movements to print culture, nationalism, modern literary consciousness, and the digital age.

A significant strength of the present issue is its multilingual scope. The inclusion of Odia, Kannada, Malayalam, and Tamil scholarship offers readers an opportunity to encounter distinct literary histories while also recognising the shared concerns that connect India's diverse linguistic cultures. Such comparative perspectives can contribute meaningfully to a broader understanding of Indian literary studies beyond individual linguistic boundaries.

We hope that this issue of *IJILRS* will encourage further interdisciplinary and comparative research in Indian languages and literatures and stimulate renewed scholarly engagement with the relationship between language, literature, society, and cultural transformation. We gratefully acknowledge the contributions of the authors and the efforts of reviewers and editorial colleagues whose scholarly engagement has helped bring this issue to fruition.

Dr. Sandhya E. N

Chief Editor

CONTENTS

SL. NO	TITLE	AUTHOR	PAGE NO
1	ಶಿಬ್ಬರ್ದಿಕ್ ಓಡ್ಶಿಃ ಂರ್ದಿರೇ ರೊರ್ದಿರ್ದಿ ರೇರ್ದಿ: ರ್ದಿರ್ದಿ ಓ ರ್ದಿರ್ದಿ	Rudra narayan beura	1 - 9
2	ವಚನ ಚಳವಳಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆ: ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಕಾಯಕ	Shivaraj G	10 - 18
3	ಮಲಯಾಳ ನೋವಲಿನಲ್ಲಿ ಉದಯವೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯೂ: ಆಧುನಿಕ ನೋವಲುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿ, ಲಿಂಗ, ಆಧುನಿಕತೆ	Radhakrishnan Chembra	19 - 24
4	ಕವಿತೆ ಇಲಕ್ಕಿಯ ಮೆಂಡುರವಾಕ್ಕುಮ್ ತಮಿ಴್ ಮಹಿಮಾಪ್ರಶಸ್ತಿ: ಅಕ್ಕಪ್ ಪಣ್ಣಪಾಡು, ಪದ್ಯಪ್ಪ ಮುಯರ್ಸಿಕಲ್, ಮೊಱ್ಪಿ ಅದೆಯಾಗುಮ್	Jeetenthirin.N	25 - 34
5	ಪಾರ್ಥಿಯಿನ ಪದಪ್ಪುಗಳಲ್ಲಿ ತೇಸಿಯಮ್, ಪೆಪಣ್ಣ ವಿಠುತಲೆ, ಕಮಕಶ್ ಕೆರ್ದಿರುತ್ತಮ್: ನವೀನತೆ ತಮಿ಴್ ಕವಿತೆಯಿನ ಉದಯಕ್ಕುಮ್	D Boopathi	35 - 44



ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ କବିତାରେ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଚେତନା: ବିକାଶ ଓ ବିବର୍ତ୍ତନ

Romantic Consciousness in Modern Odia Poetry: Development and Evolution

Rudra Narayan Beura

Post Graduate Department of Odia Language and Literature,
B.J.B Autonomous College, Bhubaneswar ,Odisha.

Article information

Received: 12th June 2026

Received in revised form: 3rd July 2026

Accepted: 5th August 2026

Available online: 25th September 2026

Volume: 2

Issue: 3

DOI: <https://doi.org/10.63090/IJILRS/3108.1797.0023>

Abstract

Literature is the creative expression of human life, society, thought, experience and imagination. Among its various forms, poetry is a powerful medium for expressing deep emotion, beauty, imagination, and human consciousness in a few words. With the change of era, changes also occur in the form and mode of thinking of literature. One of the era-defining forms of this change is Romanticism. Romantic consciousness mainly emphasizes imagination, passion, love of nature, sense of beauty, individualism, mysticism and patriotism. In English literature, the publication of Wordsworth and Coleridge's 'Lyrical Ballads' is considered a major milestone in the Romantic movement. Later, this consciousness was further developed in the works of Byron, Shelley and John Keats. The influence of Western romantic consciousness created a new poetic style in Odia literature. The works of Radhanath Ray, Madhusudan Rao, Gangadhar Meher, Fakirmohan Senapati, Gopabandhu Das, Kuntala Kumari Sabat, Mayadhar Manasingh etc. have revealed various forms of nature, love, sadness, imagination, mysticism and patriotism. Therefore, Odia romantic poetry has accepted Western influence but has integrated it with the land, history, nature and national consciousness of Utkal and has developed a unique identity.

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସାର

ସାହିତ୍ୟ ମାନବଜୀବନ, ସମାଜ, ଚିନ୍ତା, ଅନୁଭୂତି ଓ କଳ୍ପନାର ସୃଜନଶୀଳ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି । ଏହାର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ମଧ୍ୟରେ କବିତା ଅନ୍ତର୍ଗତ । ଗଭୀର ଭାବ, ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ, କଳ୍ପନା ଓ ମାନବୀୟ ଚେତନାକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବାର ଏକ ସଶକ୍ତ ମାଧ୍ୟମ । ଯୁଗ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହିତ ସାହିତ୍ୟର ରୂପ ଓ ଚିନ୍ତାଧାରାରେ ମଧ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟେ । ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନର ଏକ ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ରୂପ ହେଉଛି ରୋମାଣ୍ଟିକବାଦ । ରୋମାଣ୍ଟିକ ଚେତନା ମୁଖ୍ୟତଃ କଳ୍ପନା, ଆବେଗ, ପ୍ରକୃତିପ୍ରେମ, ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟବୋଧ, ବ୍ୟକ୍ତିସ୍ବାଧୀନତା, ରହସ୍ୟବାଦ ଓ ଦେଶାତ୍ମବୋଧକୁ ଗୁରୁତ୍ବ ଦିଏ । ଇଂରାଜୀ ସାହିତ୍ୟରେ ୱାର୍ଡସ୍‌ଥର୍ସ ଓ କଲରିଜ୍‌ଜ୍ 'Lyrical Ballads'ର ପ୍ରକାଶନ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଆନ୍ଦୋଳନର ଏକ ମୁଖ୍ୟ ମାଇଲ୍‌ଷ୍ଟୋନ୍ ଭାବେ ପରିଗଣିତ । ପରବର୍ତ୍ତୀକାଳରେ ବାଇରନ, ଶେଲି ଓ ଜନ କିଟସ୍‌ଙ୍କ ସୃଷ୍ଟିରେ ଏହି ଚେତନା ଅଧିକ ବିକଶିତ ହୋଇଥିଲା । ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଚେତନାର ପ୍ରଭାବ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ନୃତନ କାବ୍ୟବୋଧର ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା । ରାଧାନାଥ ରାୟ, ମଧୁସୂଦନ ରାଓ, ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେର, ଫକିରମୋହନ ସେନାପତି, ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ, କୁନ୍ତଳା କୁମାରୀ ସାବତ, ମାୟାଧର ମନାସିଂହ ଆଦିଙ୍କ ସୃଷ୍ଟିରେ ପ୍ରକୃତି, ପ୍ରେମ, ବିଷାଦ, କଳ୍ପନା, ରହସ୍ୟବାଦ ଓ ଦେଶପ୍ରେମର ବିଭିନ୍ନ ରୂପ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ତେଣୁ ଓଡ଼ିଆ ରୋମାଣ୍ଟିକ କବିତା ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ପ୍ରଭାବକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହାକୁ ଉତ୍କଳୀୟ ମାଟି, ଐତିହ୍ୟ, ପ୍ରକୃତି ଓ ଜାତୀୟ ଚେତନା ସହିତ ସମନ୍ବିତ କରି ଏକ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ସାରସ୍ବତ ପରିଚୟ ଗଢ଼ି ଚୋରିଛି ।

ପ୍ରମୁଖ ଶବ୍ଦାବଳୀ: - ରୋମାଣ୍ଟିକବାଦ, ରୋମାଣ୍ଟିକ ଚେତନା, ପ୍ରକୃତିପ୍ରେମ, କଳ୍ପନାବିଳାସ, ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟବୋଧ, ବ୍ୟକ୍ତିନିଷ୍ଠତା, ଆବେଗିକ ବିଷାଦବୋଧ, ରହସ୍ୟବାଦ, ଦେଶାତ୍ମବୋଧ, ଉତ୍କଳୀୟ ଅସ୍ଥିତା ।

1. ଉପକ୍ରମ(Introduction):

ସାହିତ୍ୟ ହେଉଛି ମାନବ ସମାଜର ବର୍ତ୍ତମାନ ଏବଂ ମନୁଷ୍ୟର ଅନ୍ତରର ଗଭୀର ଅନୁଭୂତି, ଚିନ୍ତାଧାରା ଓ କଳ୍ପନାର ଏକ ସୁନ୍ଦର ଭାଷାଗତ ରୂପାନ୍ତର । ଯେଉଁ ସୃଷ୍ଟି ସମାଜର ହିତ ସାଧନ କରେ ଏବଂ ପାଠକ ମନରେ ଆନନ୍ଦ ସହ ଚେତନା ଜାଗ୍ରତ କରେ, ତାହା ହିଁ ସାହିତ୍ୟ । ଏହା କେବଳ ଶବ୍ଦର ସମାହାର ନୁହେଁ, ବରଂ ଜୀବନର ସତ୍ୟ ଓ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ଚିତ୍ରଣ କରି ରଖିବାର ଏକ ସାରସ୍ୱତ ମାଧ୍ୟମ । ସାହିତ୍ୟର ସମସ୍ତ ବିଭାଗ ମଧ୍ୟରେ କବିତା ସବୁଠାରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ପ୍ରାଚୀନ ଏବଂ ସୁସ୍ଥ ବିଭାଗ ଅଟେ । କବିତାର ମୂଳ ବିଶେଷତ୍ୱ ହେଉଛି ଏହାର ଅଳ୍ପ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ଅସୀମ ଓ ଗଭୀର ଭାବନା ପ୍ରକାଶ କରିବାର କ୍ଷମତା । ଯେଉଁଠାରେ ଗଦ୍ୟର ସୀମା ଶେଷ ହୁଏ, ସେଠାରୁ କବିତାର ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । କବିତା ଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ଛନ୍ଦ, ପ୍ରତୀକ, ଚିତ୍ରକଳ୍ପ ଓ ଅଳଙ୍କାରରେ ସଜାଇ ପାଠକର ହୃଦୟକୁ ସିଧାସଳଖ ସ୍ପର୍ଶ କରିଥାଏ । ଏହାର ସାଂଗୀତିକତା ଓ ଲୟ ମଣିଷ ମନରେ ଏକ ଅଲୌକିକ ଶିହରଣ ସୃଷ୍ଟି କରେ । କବିତାର ଅନ୍ୟ ଏକ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ହେଉଛି ଏହାର ବ୍ୟାପକତା । ଏହା କେବଳ ପ୍ରେମ କିମ୍ବା ପ୍ରକୃତିର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ନୁହେଁ । କବିତା ମାଧ୍ୟମରେ ସମାଜର ଶୋଷଣ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନ କରାଯାଇପାରେ ଏବଂ ମାନବ ଜୀବନର ଦାର୍ଶନିକ ସତ୍ୟକୁ ମଧ୍ୟ ସହଜରେ ବୁଝାଯାଇପାରେ । ସଂକ୍ଷେପରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ସାହିତ୍ୟ ଯଦି ଶରୀର ହୁଏ, ତେବେ କବିତା ହେଉଛି ତାର ଆତ୍ମା, ଯାହା ମାନବୀୟ ଭାବନାକୁ ଅମରତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ।^୧

ସାହିତ୍ୟ ସର୍ବଦା ଯୁଗୀୟ ଆବର୍ଣ୍ଣର ଅନୁବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ କାଳର ଆହ୍ୱାନ କ୍ରମେ ଏହାର ରୂପରେଖ ତଥା ଅଭିମୁଖ୍ୟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଥାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯୁଗର ପ୍ରତିଭାଧର ଶିଳ୍ପୀଗଣ ନିଜର ଆନ୍ତରିକ ଭାବନାକୁ ଏକ ନୂତନ ଓ ବୈପ୍ଳବିକ କାବ୍ୟ-ଶୈଳୀରେ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ନିରନ୍ତର ପ୍ରୟାସ ଜାରି ରଖନ୍ତି । ସେହିପରି ଏକ କାବ୍ୟିକ ଆଦର୍ଶ ତଥା ନୂତନ ଚିନ୍ତାଧାରାର ମହାର୍ଦ୍ଦ ଅଭ୍ୟୁଦୟ ହେଉଛି ‘ରୋମାଣ୍ଟିକବାଦ’ ବା ‘ରୋମାଣ୍ଟିସିଜମ’ । ମୂଳତଃ ଫରାସୀ ଶବ୍ଦ ‘ରୋମାନ୍ସ’ (Romanz) ରୁ ଉଦ୍ଭବ ଏହି ଶବ୍ଦଟି ଆଧୁନିକ ସାହିତ୍ୟିକ ପରିମଣ୍ଡଳରେ କେବଳ ଭୋଗବାଦୀ କାମନା କିମ୍ବା ସାଧାରଣ ପ୍ରେମର ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ପରିଧି ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ହୋଇ ରହିନାହିଁ । ଏହା ମାନବର ମାନସିକ ଗଭୀରତା, ଆତ୍ମିକ ଉନ୍ନେଷ, କଳାତ୍ମକ ଅନ୍ୱେଷଣ ଏବଂ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ହୃଦୟବୃତ୍ତି ସହିତ ଓତପ୍ରୋତ ଭାବେ ଜଡ଼ିତ ହୋଇ ଏକ ବ୍ୟାପକ ରୂପ ଧାରଣ କରିଛି । ଏହି ସମୀକ୍ଷା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିଚାର କଲେ ଜଣାଯାଏ ଯେ, ୧୭୯୭ ମସିହାରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଜର୍ମାନ ଦାର୍ଶନିକ ଓ ଚିନ୍ତାଭିଳାଷୀ ଫ୍ରେଡେରିକ୍ ସ୍କେଲେଲ୍ ଟାଙ୍କର ଏକ ଗମ୍ଭୀର ସାହିତ୍ୟିକ ପ୍ରବନ୍ଧରେ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ‘ରୋମାଣ୍ଟିକ’ ଶବ୍ଦର ପ୍ରୟୋଗ କରି ଏହାର ଏକ ସାର୍ଥକ ତଥା ତାତ୍ତ୍ୱିକ ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣ କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରିଥିଲେ । ଏହି ଧାରାର ସାହିତ୍ୟିକମାନେ ବାସ୍ତବ ଜଗତର କଠୋରତା ଅପେକ୍ଷା କଳ୍ପନାପ୍ରବଣତା, ସ୍ୱପ୍ନିକ ଆବେଗ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିନିଷ୍ଠ ଭାବବିହ୍ୱଳତାକୁ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରିଥିବାରୁ, ସେମାନଙ୍କର ସମଗ୍ର ସୃଷ୍ଟିକୁ ସାହିତ୍ୟର ଇତିହାସରେ ‘ରୋମାଣ୍ଟିକ ସାହିତ୍ୟ’ ଭାବେ ଅଭିହିତ ।^୨ ଏହି ଚେତନା କବିକୁ ବାହ୍ୟ ଜଗତର ଶୃଙ୍ଖଳାରୁ ମୁକ୍ତ କରି ଏକ ମାୟାବାୀ ଓ ଭାବମୟ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଆଡ଼କୁ ଆକର୍ଷିତ କରେ । ରୋମାଣ୍ଟିକବାଦର ଆଭିଯାନିକ ତଥା ସମାଲୋଚନାତ୍ମକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାକୁ ଯାଇ କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ, ଯେଉଁ ସାରସ୍ୱତ ରଚନା ମୁଖ୍ୟତଃ କଳ୍ପନାଧର୍ମୀ, ସ୍ୱପ୍ନଚାରୀ କିମ୍ବା କୌଣସି ଅଦ୍ଭୁତ, ରହସ୍ୟମୟ ଓ ଅଲୌକିକ ଘଟଣା ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବସିତ, ତାହା ହିଁ ପ୍ରକୃତରେ ରୋମାଣ୍ଟିସିଜମ । ଏହିପରି କାବ୍ୟିକ ସୃଷ୍ଟିରେ ମାତ୍ରାଧିକ ଭାବେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ସୃଷ୍ଟିର ଏକ ନିଷ୍ପାପର ପ୍ରୟାସ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଏ । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ସାହିତ୍ୟିକ ରଚନାର ସାମଗ୍ରିକ ବାସ୍ତବ ଗଠନ ରୂପ ଅପେକ୍ଷା, ତାହାର ଖଣ୍ଡିତାଂଶ କିମ୍ବା ଆଂଶିକ ଭାବବସ୍ତୁ ପାଠକର ଅନ୍ତରାତ୍ମାକୁ ଅଧିକ ଆନ୍ଦୋଳିତ ଓ ଆହ୍ୱାନିତ କରିଥାଏ ଏବଂ ମୂଳ ଗଠନଶୈଳୀ କେତେକାଂଶରେ ଗୌଣ ହୋଇଯାଏ । ଏହି ଭାବମୟ ଉଚ୍ଛ୍ୱାସ, ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟବୋଧ ଏବଂ ବ୍ୟାକୁଳ କଳ୍ପନାର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ହିଁ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଚେତନାର ମୂଳ ପିଣ୍ଡ ଓ ଓଡ଼ିଆ କବିତାର ଅନ୍ତଃସ୍ୱର ।^୪

2. ଇଂରାଜୀ ସାହିତ୍ୟରେ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଚେତନାର ଅଭ୍ୟୁଦୟ ଏବଂ ଏହାର ପ୍ରଭାବ

ବିଶ୍ୱ ସାହିତ୍ୟର ଇତିହାସରେ ୧୭୯୮ ମସିହା ଏକ ସ୍ମରଣୀୟ ତଥା ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ବର୍ଷ ଭାବେ ପରିଗଣିତ । ଏହି ବର୍ଷ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଇଂରାଜୀ କବି ୱିଲିୟମ ୱାର୍ଡସ୍ୱର୍ଥ (William Wordsworth) ଏବଂ ସାମୁଏଲ୍ ଟେଲର୍ କଲରିଡ୍ଜ (S.T. Coleridge)ଙ୍କ ମିଳିତ ପ୍ରୟାସରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା ‘ଲିରିକାଲ୍ ବ୍ୟାଲାଡ୍ସ’ (Lyrical Ballads) । ଏହି କାବ୍ୟଗ୍ରନ୍ଥର ପ୍ରକାଶନ ବିଶ୍ୱ ରୋମାଣ୍ଟିକ ସାହିତ୍ୟ ଆକାଶରେ ଏକ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସୌଧ ସଦୃଶ ଠିଆ ହେଲା, ଯାହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ସମେତ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱ କବିତାକୁ ଗଭୀର ଭାବେ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା । ଲେଖକ C.H.Herfordଙ୍କ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଆଲୋଚନା ଗ୍ରନ୍ଥ ‘ଦି ଏଜ୍ ଅଫ୍ ୱାର୍ଡସ୍ୱର୍ଥ (The Age of Wordsworth)’ରେ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଯୁଗୀୟ କାବ୍ୟ-ଚିନ୍ତାଧାରାର ବିବର୍ତ୍ତନକୁ ମୁଖ୍ୟତଃ ତିନୋଟି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି ।

2.1. ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ

ଏହି ବିଭାଜନ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟଟି ହେଉଛି ୧୭୯୮ ମସିହାରୁ ୧୮୦୭ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାପ୍ତ ସମୟସୀମା, ଯାହା ମୁଖ୍ୟତଃ ‘ଡଭ୍ କଟେଜ୍ ଗ୍ରାସମେରିଅର୍’ (Dove Cottage, Grasmere)କୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଗଢ଼ିଉଠିଥିବା ପ୍ରତିଭାବାନ ‘ଓର୍ଡସ୍ୱର୍ଥ ଗୋଷ୍ଠୀ’ କିମ୍ବା ହ୍ରଦ କବିଗଣ (Lake Poets)ଙ୍କ ସାରସ୍ୱତ ସୃଷ୍ଟିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଥାଏ । ଏହି ଯୁଗର ପ୍ରମୁଖମାନଙ୍କର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା କୃତ୍ରିମ ସହରୀ ସଭ୍ୟତାରୁ ଦୂରେଇ ଯାଇ ସାଧାରଣ ମନୁଷ୍ୟ ଏବଂ ଚିତ୍ରଣ ପ୍ରକୃତି ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଆନ୍ତରିକ ତଥା ରହସ୍ୟମୟ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିବା । ଏହି ପ୍ରକୃତି-କୈନ୍ଦ୍ରିକ ସାହିତ୍ୟିକ ପ୍ରୟାସ ହିଁ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଚେତନାକୁ ସୁଦୂରପ୍ରସାରୀ ଏବଂ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ କରିପାରିଥିଲା ।

2.2. ବ୍ରିଟିଶ ପର୍ଯ୍ୟାୟ

‘ଦି ଏଜ ଅଫ୍ ଖାର୍ଡସ୍‌ସାଥ୍’ ପୁସ୍ତକରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ରୋମାଣ୍ଟିକ କାବ୍ୟ-ଇତିହାସର ବ୍ରିଟିଶ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସାରସ୍ୱତ ଧାରାଟି ହେଉଛି ‘ସ୍କଟ୍ ଗ୍ରୋଷ୍ପା’ (Scott group/associates) । ଏହି ସ୍ଥରଣୀୟ କାବ୍ୟ-ଆନ୍ଦୋଳନର ଅଗ୍ରଗଣ୍ୟ ସ୍ରଷ୍ଟା ଭାବେ ସ୍କୋଟ୍ ସ୍କଟ୍ (Walter Scott), ଥୋମାସ୍ କମ୍ପବେଲ୍ (Thomas Campbell), ଥୋମାସ୍ ମୁର (Thomas Moore) ଏବଂ ପ୍ରସିଦ୍ଧ କବି ରବର୍ଟ ସାଉଥୀ (Robert Southey)ଙ୍କ ଭଳି ପ୍ରତିଭାଧର କବିଗଣ ନିଜର ସୃଷ୍ଟି ପ୍ରତିଭାର ସ୍ୱାକ୍ଷର ଅଙ୍କନ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ଗ୍ରୋଷ୍ପାର ସାହିତ୍ୟିକମାନଙ୍କର ମୂଳ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଥିଲା ଯେ, ସେମାନେ ତତ୍କାଳୀନ ସମାଜର କୃତ୍ରିମତାକୁ ପରିହାର କରି ଅତୀତ ତଥା ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ ଐତିହ୍ୟ, କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ଏବଂ ଶୌର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଖ୍ୟାନ ଆଡ଼କୁ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇଥିଲେ । ପ୍ରକୃତିର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ରହସ୍ୟବାଦ ଅପେକ୍ଷା ଏହି କବିଗଣ ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ କାବ୍ୟ କବିତା (Narrative and Historical Poetry) ରଚନା ଉପରେ ଅଧିକ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଅତୀତର ରୋମାଞ୍ଚକର ପୃଷ୍ଠଭୂମି ଉପରେ ଆଧାରିତ ସେମାନଙ୍କର ଏହି କାବ୍ୟିକ ଶୈଳୀ ଓ କାଳ୍ପନିକ ଉଦ୍ଭାସ, ରୋମାଣ୍ଟିକବାଦକୁ ଏକ ଭିନ୍ନ ଦିଗନ୍ତ ଓ ଆବେଗପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟାପକତା ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ବେଶ୍ ସହାୟକ ହୋଇଥିଲା ।

2.3. ଡ୍ରୁଇଡ଼ିଆ ପର୍ଯ୍ୟାୟ

ଇଂରାଜୀ ରୋମାଣ୍ଟିକ କାବ୍ୟ-ଆନ୍ଦୋଳନର ସର୍ବଶେଷ ତଥା ସବୁଠାରୁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଧାରାଟି ହେଉଛି ‘ସେଲି ଗ୍ରୋଷ୍ପା’ (Shelley Group/The Younger Romantics) । ମୁଖ୍ୟତଃ ୧୮୧୦ ମସିହାରୁ ୧୮୨୪ ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ସଂଗଠିତ ଏହି ସାରସ୍ୱତ ଗ୍ରୋଷ୍ପାରେ ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ କବି ପି. ବି. ସେଲି (P. B. Shelley)ଙ୍କ ସମେତ ଲର୍ଡ୍ ବାଇରନ୍ (Lord Byron) ଏବଂ ଜନ୍ କିଟ୍ସ (John Keats) ପ୍ରମୁଖ ବିଶ୍ୱବିଶ୍ରୁତ କବିଗଣ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଏହି ଗ୍ରୋଷ୍ପାର କବିମାନଙ୍କ କାବ୍ୟ-ମାନସ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ରଷ୍ଟାମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ବୈପ୍ଳବିକ, ସ୍ୱାଧୀନଚେତା ଏବଂ କଳାତ୍ମକ ଥିଲା । ସେମାନେ ସମାଜର ପାରମ୍ପରିକ ଶୃଙ୍ଖଳା, ରୀତିନୀତି ଓ କୃତ୍ରିମ ବନ୍ଧନକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାଧୀନ ଚିନ୍ତାଧାରା ଏବଂ ଚିରନ୍ତନ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟବୋଧ (Aesthetics) ଉପରେ ସର୍ବାଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରିଥିଲେ । ଜୀବନ ଓ ପ୍ରକୃତି ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଅମୂର୍ତ୍ତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ଶବ୍ଦରେ ରୂପାୟନ କରିବା ଏବଂ ମାନବ ଆତ୍ମାର ମୁକ୍ତି ଗାନ କରିବା ଥିଲା ସେମାନଙ୍କ କବିତାର ମୂଳ ସ୍ୱର । ଏହିପରି ଭାବେ ଖାର୍ଡସ୍‌ସାଥ୍‌ଙ୍କ ପ୍ରକୃତିବାଦ, ସାଉଥୀଙ୍କ ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ ରୋମାଞ୍ଚ ଏବଂ ସେଲି ଗ୍ରୋଷ୍ପାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟଭିମୁଖୀ ସ୍ୱାଧୀନ ଚିନ୍ତାଧାରାର ମିଳିତ ସମାହାରରେ ବିଶ୍ୱ ସାହିତ୍ୟରେ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଚେତନା ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ରୂପ ଲାଭ କରିପାରିଥିଲା, ଯାହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଓଡ଼ିଆ କାବ୍ୟ-ଜଗତକୁ ମଧ୍ୟ ଏକ ନୂତନ ଦିଗବର୍ଣ୍ଣନ ଦେଇଥିଲା ।

ଇଂରାଜୀ ସାହିତ୍ୟରେ ୧୭୯୮ ମସିହାରୁ ୧୮୩୦ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାପ୍ତ ସମୟସୀମା ରୋମାଣ୍ଟିକ ଚେତନାର ଅମୃତ ବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରଚାର କରି ବିଦଗ୍ଧ ପାଠକୀୟ ହୃଦୟରେ ଅପୂର୍ବ ଭାବନା ଓ ଚେତନାର ଏକ ସୁନ୍ଦର ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା । ଏହି ନୂତନ କାବ୍ୟିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କେବଳ ଇଂଲଣ୍ଡର ଭୂଖଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ ଆବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିନଥିଲା, ବରଂ ଏହି ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଆନ୍ଦୋଳନ କ୍ରମଶଃ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱ ସାହିତ୍ୟର ଗତିପଥକୁ ଗଭୀର ଭାବେ ଆନ୍ଦୋଳିତ ଓ ସମୃଦ୍ଧ କରିଥିଲା । ଇଂଲଣ୍ଡ ପରେ ଫ୍ରାନ୍ସ ଏବଂ ଜର୍ମାନୀ ଭଳି ପ୍ରମୁଖ ଯୁରୋପୀୟ ଦେଶଗୁଡ଼ିକରେ ଏହାର ଆଗମନ ଓ ହୃତ ଅଗ୍ରଗତି ସାହିତ୍ୟର ଇତିହାସକୁ ଏକ ନୂତନ ମୋଡ଼ ଦେଇଥିଲା । ଏହି ସାରସ୍ୱତ ପ୍ରବାହରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ ଯେ, ରୋମାଣ୍ଟିକ ଚେତନା ବିଶ୍ୱ ସାହିତ୍ୟ ଆକାଶରେ ଏକ କିରଣ ସଦୃଶ, ଯାହାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟମୟ ରଶ୍ମି ପୃଥିବୀର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରାନ୍ତର ସାହିତ୍ୟକୁ ଆଲୋକିତ କରିପାରିଛି । ବିଶ୍ୱ ସାହିତ୍ୟର ଏହି ପ୍ରଖର କାବ୍ୟ-ରଶ୍ମି ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଓଡ଼ିଆ କାବ୍ୟ-ମାନସକୁ ମଧ୍ୟ ଏକ ନୂତନ ସ୍ୱନ୍ଦନ ଏବଂ ଆବେଗପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପରେଖ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମି ସାଜିଥିଲା ।^{୧୦}

3. ରୋମାଣ୍ଟିକବାଦର ସଂଜ୍ଞା :

ବିଶ୍ୱ ସାହିତ୍ୟ ଇତିହାସରେ ‘ରୋମାଣ୍ଟିକ’ ଶବ୍ଦର ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣ କରିବା ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜଟିଳ ତଥା ଦୁରୁହ ବ୍ୟାପାର । ଏହି ଚେତନାର ପରିଧି ଏତେ ବ୍ୟାପକ ଯେ, ଏହାକୁ କୌଣସି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୀମାରେଖା କିମ୍ବା ଶବ୍ଦର ଚୌକାଠ ଭିତରେ ଆବଦ୍ଧ କରି ରଖିବା ସମ୍ଭବପର ହୋଇନାହିଁ । ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଗଣିତ ସାହିତ୍ୟ ମନୀଷୀ, ଦାର୍ଶନିକ ଓ ସମାଲୋଚକଗଣ ଏହାର ସ୍ୱରୂପକୁ ବୁଝାଇବା ପାଇଁ ନିରନ୍ତର ପ୍ରୟାସ କରି ଆସିଛନ୍ତି; ତଥାପି ଏକ ସର୍ବସମ୍ମତ ବା ପ୍ରକୃତ ସଂଜ୍ଞା ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ ଏକ ଅମାମ୍ୟସିତ ପ୍ରଶ୍ନ ହୋଇ ରହିଅଛି । ରୋମାଣ୍ଟିକବାଦ କୌଣସି ବାହ୍ୟ ନିୟମର ଶୃଙ୍ଖଳା ନୁହେଁ, ବରଂ ଏହା ମାନବ ଆତ୍ମାର ଏକ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସ୍ୱାଧୀନତା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯୁଗ ଓ ସ୍ରଷ୍ଟାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରେ ଏହାର ରୂପ ଭିନ୍ନ ଭାବେ ପ୍ରତିଭାତ ହେଉଥିବାରୁ, ଏହାର ସଂଜ୍ଞାଗତ ସଂଘର୍ଷ ସାହିତ୍ୟ ଜଗତରେ ଏକ ଚିରନ୍ତନ ଜିଜ୍ଞାସା ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ସେଥିପାଇଁ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଚେତନାକୁ ଏକ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ସଂଜ୍ଞାରେ ନ ବାନ୍ଧି, ଏହାର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଭାବୋଦ୍ଭାସ ଓ ମାନସିକ ସ୍ତରର ବିବର୍ତ୍ତନକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ହିଁ ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନର ପ୍ରକୃତ ପରିଚୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ।

- **ଗେଟେ** – Romanticism is disease classicism is health .

(କ୍ଲାସିକ ସାହିତ୍ୟ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ହେଲେ ରୋମାଣ୍ଟିକ ସାହିତ୍ୟ ରୋଗ କୁ ବୁଝାଏ) ।

ରୁଷୋ – Return to nature. (ପ୍ରକୃତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ) ।

- **ଖାଲଟର ପେଟର** – The addition of strangers to beauty.
(ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ସହ ବିସ୍ମୟ ର ମିଶ୍ରଣ) ।
- **ଫେଲପସ୍** – Sentimental melancholy.
(ଆବେଗପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷଣ୍ଣତା) ।
- **ଝେଣ୍ଡାଲ୍** – Romantic is called modern and classic is called ancient literature.
(ରୋମାଣ୍ଟିକ କୁ ଆଧୁନିକ ଓ କ୍ଲାସିକ କୁ ପ୍ରାଚୀନ ସାହିତ୍ୟ ବୋଲି କୁହନ୍ତି)^{୧୩} ।

4. ରୋମାଣ୍ଟିକ ଚେତନାର ବିଭିନ୍ନ ଦିଗ :

4.1. ପ୍ରେମ ଭାବନା

ଓଡ଼ିଆ ରୋମାଣ୍ଟିକ କବିମାନେ କାଳେ କାଳେ ପ୍ରେମ ପ୍ରତି ଏକ ଗଭୀର ଇନ୍ଦ୍ରିୟଗ୍ରାହୀ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ପୋଷଣ କରି ଆସିଛନ୍ତି । ଏହି ପ୍ରଣୟ ଚେତନା ଓ ପ୍ରେମ ଭାବନାକୁ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ମୁଖ୍ୟତଃ ସ୍ୱପ୍ନ, କଳ୍ପନା ଏବଂ ସ୍ୱପ୍ନାନ୍ତର ସ୍ୱପ୍ନର ସାହାରା ନେଇଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଆ କାବ୍ୟ ଆକାଶର ବରପୁତ୍ର ରାଧାନାଥ ରାୟ, ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେର, ମଧୁସୂଦନ ରାଓ, ଫକୀର ମୋହନ ସେନାପତି ଓ ନନ୍ଦକିଶୋର ବଳଙ୍କ ସମେତ ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ମୟକର ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଜାତୀୟତାବାଦୀ ସତ୍ୟବାଦୀ ସାରସ୍ୱତ ଗୋଷ୍ଠୀର ସତ୍ୟାର୍ଥୀ କବିମାନେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରେମ ଭାବନାକୁ ଆଶ୍ରୟ କରି ଏକ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଭାବବଳୟ ନିର୍ମାଣ କରିଛନ୍ତି । ରାଧାନାଥଙ୍କ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଚେତନାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସ୍ୱାଧୀନତା ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଓଡ଼ିଆ କାବ୍ୟଧାରାରେ ପ୍ରେମର ଯେଉଁ ଭୂୟୋଭୂୟ ବିକାଶ ଘଟିଛି ତାହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାପକ । ଏହି ଭାବଧାରା କେତେବେଳେ ନିସର୍ଗ ପ୍ରକୃତି ପ୍ରେମରେ, କେତେବେଳେ ନିବିଡ଼ ବନ୍ଧୁ ପ୍ରେମରେ, କେତେବେଳେ ମହାନ ବିଶ୍ୱ ପ୍ରେମରେ ତ ଆଉ କେତେବେଳେ ନିଜ୍ଜନ ମାନବୀୟ ପ୍ରେମର କାହାଣୀରେ ରୂପାୟିତ ହୋଇଛି । ଏହିପରି ଭାବେ ଓଡ଼ିଆ ରୋମାଣ୍ଟିକ କବିତା କେବଳ ଦୈହିକ ସୀମା ସରହଦ ଭିତରେ ଆବଦ୍ଧ ନ ରହି ମାନବୀୟ ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା ଏବଂ ଜୀବନର ଚିରନ୍ତନ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରିପାରିଛି ।

4.2. କଳ୍ପନା ବିଳାସ ଓ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରୀତି

ରୋମାଣ୍ଟିକ କବିମାନଙ୍କ ପାଇଁ କଳ୍ପନା କେବଳ ଏକ ସାଧାରଣ ମନୋଭାବ ନଥିଲା, ବରଂ ତାହା ଥିଲା ଇଶ୍ୱର ସଦୃଶ ଏକ ଅଲୌକିକ ଓ ଦିବ୍ୟ ସର୍ଜନଶୀଳତାର ମହାଦ୍ୱାର ଉପାଦାନ । ଏହି ସୃଜନଶୀଳ କଳ୍ପନାର ଚମତ୍କାରିତା ଓଡ଼ିଆ କବିତାରେ ଯେଉଁଭଳି ଭାବେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଛି, ତାହା ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଭାବ-ସମ୍ପଦ ଅପେକ୍ଷା ଉତ୍କଳୀୟ ଭାବ-ସମ୍ପଦରେ ଏକ ଇନ୍ଦ୍ରିୟାତ୍ମକ ସୃଷ୍ଟି କରିବାରେ ବେଶ୍ ସମର୍ଥ ହୋଇପାରିଛି । ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ସାହିତ୍ୟର ସେହି ରୋମାଣ୍ଟିକ ସ୍ୱପ୍ନିକ ଭାବନାକୁ ଓଡ଼ିଆ କବିଗଣ ଉତ୍କଳର ମାଟି, ପାଣି ଓ ପବନ ସହିତ ଏପରି ନିଶ୍ଚଳ ଭାବେ ମିଶାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ, ତାହା ପାଠକ ମନରେ ଏକ ଚିରନ୍ତନ ସାରସ୍ୱତ ବିସ୍ମୟ ଜାତ କରେ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବିଚାର କଲେ, କବିବର ରାଧାନାଥ ରାୟଙ୍କ ଅମର ସୃଷ୍ଟି ‘ଚିଲିକା’, ‘ଉଷା’ ଏବଂ ‘ନନ୍ଦିକେଶ୍ୱରୀ’ ଭଳି କାବ୍ୟଗ୍ରନ୍ଥଗୁଡ଼ିକ କଳ୍ପନାର ଏହି ରୋମାଣ୍ଟିକ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ପାଇଁ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ଏକେକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଉଦାହରଣ ପାଲଟିଯାଇଛି । ରାଧାନାଥ ନିଜ କଳ୍ପନା ବଳରେ ଓଡ଼ିଶାର ଭୂଗୋଳ କୁ ଇତିହାସରେ ଏବଂ ବାସ୍ତବ ପ୍ରକୃତିକୁ ଏକ ଜୀବନ୍ତ କାବ୍ୟିକ ନାୟିକାରେ ରୂପାନ୍ତରିତ କରି ରୋମାଣ୍ଟିକବାଦକୁ ଏକ ଆଞ୍ଚଳିକ ଗୌରବ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ।

4.3. ଆବେଗିକ ବିଷାଦବୋଧ

ରୋମାଣ୍ଟିକ କବିମାନେ ସର୍ବଦା ବାହ୍ୟ ଜଗତ ଅପେକ୍ଷା ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅନୁଭବ ଉପରେ ସର୍ବାଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଆ କବିତାରେ କବିବର ରାଧାନାଥ ରାୟ ନିଜର ଆଶା ଓ ଆତ୍ମସନ୍ତୋଷ ଅନୁଭୂତିକୁ ଏକ ବିଷାଦବାଦୀ କାବ୍ୟଧାରା ଭାବେ ବିବେଚନା କରିଛନ୍ତି, ଯାହାର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପରିପ୍ରକାଶ ‘ଚିଲିକା’ କାବ୍ୟରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଛି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ କୁନ୍ତଳା କୁମାରୀ ସାବତ, କାଳିନ୍ଦୀ ଚରଣ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ଏବଂ ରାଧାମୋହନ ଗଡ଼ନାୟକ ପ୍ରଭୃତି କବିମାନଙ୍କ କବିତାରେ ମଧ୍ୟ ଜୀବନର ବିଳମ୍ବନା ଓ ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଭିଳାଷକୁ ନେଇ ଏହି ବିଷାଦବାଦୀ କବି-ସ୍ୱରର ସାର୍ଥକ ପ୍ରତିଫଳନ ଘଟିଛି । ସେମାନଙ୍କ ସୃଷ୍ଟିରେ ଥିବା ଏହି ଆତ୍ମିକ କାରୁଣ୍ୟ, ଓଡ଼ିଆ ରୋମାଣ୍ଟିକ କବିତାକୁ ଏକ ଗଭୀର ଦାର୍ଶନିକ ମାନବୀୟ ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା ପ୍ରଦାନ କରିଛି ।

4.4. ରୋମାଣ୍ଟିକ ରହସ୍ୟବାଦ

ରୋମାଣ୍ଟିକ କବିମାନେ ବାସ୍ତବବାଦୀ ଜଗତରେ ଜୀବନର ସଂଘର୍ଷକୁ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିବା ସମୟରେ, ଭାବବାସୀ ଜଗତର ସ୍ତୃଷ୍ଟାଗଣ ବାସ୍ତବତାର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ଏକ ଅତିବାସ୍ତବ ସତ୍ତାର ରହସ୍ୟ ଓ ବିସ୍ମୟକୁ ଗଭୀର ଭାବେ ବିଶ୍ୱାସ କରିଥାନ୍ତି । ଏହି ଅଲୌକିକ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଅନ୍ୱେଷଣ ହିଁ ସାହିତ୍ୟରେ ‘ରୋମାଣ୍ଟିକ ରହସ୍ୟବାଦ’ (Romantic Mysticism) ଭାବେ ପରିଗଣିତ । ଓଡ଼ିଆ କବିତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭକ୍ତକବି ମଧୁସୂଦନ ରାଓ ଏବଂ ସ୍ୱଭାବ କବି ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେର ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଏହି ପ୍ରକାର ରୋମାଣ୍ଟିକ ରହସ୍ୟବାଦୀ କାବ୍ୟ-ସ୍ୱର ଶୁଣାଇ କାବ୍ୟ ଜଗତକୁ ଆନ୍ଦୋଳିତ କରିଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ କାନ୍ତକବି ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ମହାପାତ୍ର, ଉତ୍କଳମଣି ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ, ଉତ୍କଳ ଭାରତୀ କୁନ୍ତଳା କୁମାରୀ

ସାବତ, ପଦ୍ମଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ସବୁଜ କବି ବୈକୁଣ୍ଠନାଥ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏବଂ ପ୍ରଣୟୀ କବି ମାୟାଧର ମାନସିଂହ ପ୍ରଭୃତି ସ୍ରଷ୍ଟାଗଣ ନିଜ ନିଜ କବିତାରେ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଓ ଅତୀନ୍ଦ୍ରିୟ ଭାବନାର ଏକ ସୁନ୍ଦର ବିସ୍ମୟ ତଥା ରହସ୍ୟ ଖେଳ ଭିତରେ ରୋମାଞ୍ଚିକ ରହସ୍ୟବାଦୀ କାବ୍ୟାନ୍ତରିକ୍ତା ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ସୃଷ୍ଟିରେ ଦୃଶ୍ୟମାନ ପ୍ରକୃତି ଓ ଅଦୃଶ୍ୟ ଜଗତ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଅଲୌକିକ ସେତୁ ନିର୍ମିତ ହୋଇଛି, ଯାହା ପାର୍ଥବ ଚେତନାକୁ ଅପାର୍ଥବ ଆନନ୍ଦ ଆଡ଼କୁ ଆକର୍ଷିତ କରି ଓଡ଼ିଆ କବିତାକୁ ସାରସ୍ୱତ ଗରିମା ପ୍ରଦାନ କରିଛି ।^{୧୨}

4.5. ପ୍ରକୃତିର ମାନବିକରଣ

ପ୍ରକୃତି ସହିତ ଏକାମ୍ର ହୋଇ ତାର ଅନନ୍ତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ଅନୁଭବ କରିବାର ଅଲୌକିକ କାବ୍ୟ-ସ୍ୱାଦ କବିବର ରାଧାନାଥ ରାୟ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଓଡ଼ିଆ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ପରଷି ଦେଇଛନ୍ତି । ଅପରପକ୍ଷରେ, ସ୍ୱଭାବ କବି ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେର ପ୍ରକୃତି ମଧ୍ୟରେ ମାନବୀୟ ଜୀବନଶୈଳୀର ଏକ ଜୀବନ୍ତ ଚିତ୍ର ରୂପାୟନ କରି ପ୍ରକୃତିର ମାନବୀକରଣ କରିଛନ୍ତି । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ପଦ୍ମଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଗୋଦାବରୀଶ ମିଶ୍ର, ମାୟାଧର ମାନସିଂହ ଏବଂ ରାଧାମୋହନ ଗଡ଼ନାୟକ ପ୍ରଭୃତି କବିଗଣ ପ୍ରକୃତି ଭିତରେ ଉତ୍କଳୀୟ ଐତିହ୍ୟ ଓ ଅସ୍ଥିତାର ନିଷ୍ପାପର ଅଲେଖଣ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ କାବ୍ୟରେ ପ୍ରକୃତି କେବଳ ବାହ୍ୟ ଦୃଶ୍ୟ ହୋଇ ରହିନାହିଁ, ବରଂ ତାହା ଜାତୀୟ ଚେତନା ଓ ରୋମାଞ୍ଚିକ ଆବେଗର ଏକ ମହାର୍ଦ୍ଦ ମାଧ୍ୟମ ପାଲଟି ଓଡ଼ିଆ କବିତାକୁ ବିଭୂଷିତ କରିଛି ।

4.6. ଦେଶାତ୍ମବୋଧ ପ୍ରତି ଅନୁରକ୍ତ

ଜାତୀୟତାବାଦ ମଧ୍ୟରେ ଦେଶାତ୍ମବୋଧ ସର୍ବଦା ନିହିତ ଥାଏ, ଯାହା ଦେଶପ୍ରୀତି ଏବଂ ରୋମାଞ୍ଚିକ ଭାବ-ପ୍ରବଣତାର ଏକ ଅନନ୍ୟ ସମାହାର । ଯେକୌଣସି ଭୂଖଣ୍ଡର ଅତୀତ ଗୌରବଗାଥା, ଇତିହାସ, ସଂସ୍କୃତି, ପ୍ରକୃତି ଚିତ୍ର ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ ସଭାବନାର ଜୟଗାନ ହିଁ ସାହିତ୍ୟରେ ଦେଶାତ୍ମବୋଧ ଭାବେ ବିବେଚିତ ହୋଇଥାଏ । ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ କବିବର ରାଧାନାଥ ରାୟଙ୍କ ‘ଚିଲିକା’, ‘ଦରବାର’, ‘ମହାଯାତ୍ରା’, ମଧୁସୂଦନ ରାଓଙ୍କ ‘ଜଳଭୂମି’ ଏବଂ ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେରଙ୍କ ‘ଉତ୍କଳ ଲକ୍ଷ୍ମୀ’ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଦେଶଭକ୍ତିର ପ୍ରଥମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧିତ ହୋଇଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ, ପଦ୍ମଚରଣ, ସତ୍ୟବାଦୀ ଗୋଷ୍ଠୀର ସତ୍ୟାର୍ଥୀ କବିଗଣ, ସବୁଜ କବି ଏବଂ ସମକାଳୀନ ସ୍ରଷ୍ଟା ମାୟାଧର ମାନସିଂହ, ଗୋଦାବରୀଶ ମହାପାତ୍ର ଓ କୁନ୍ତଳା କୁମାରୀ ସାବତଙ୍କ କବିତାରେ ଏହି ଦେଶାତ୍ମବୋଧର ସ୍ୱର ଅତି ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଭାବେ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହୋଇଛି ।^{୧୩}

ରୋମାଞ୍ଚିକ ଚିନ୍ତାଧାରା କେବଳ ସ୍ୱାଧୀନତା ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ସୀମିତ ହୋଇ ରହିନାହିଁ, ବରଂ ସ୍ୱାଧୀନତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଆ କବିମାନଙ୍କ କବିତାରେ ଏହା ଏକ ନୂତନ ଆଜିକା ଓ ଆତ୍ମିକ ରୂପରେ ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ ଲାଭ କରିଛି । ଏହି ସାମ୍ପ୍ରତିକ ରୋମାଞ୍ଚିକ ଭାବଧାରା କ୍ରମଶଃ ଆଧୁନିକ ପାଠକ ତଥା ଦର୍ଶକଙ୍କ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ ଏବଂ ନିଃସଙ୍ଗ ଚେତନା ସହିତ ଓତପ୍ରୋତ ଭାବେ ମିଶିଯାଇଛି । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଏହା ବାସ୍ତବବାଦ, ନଗରକୈନ୍ଦ୍ରିକ ସଂଘର୍ଷ, ମୋହଭଙ୍ଗ ଏବଂ ଅସ୍ଥିତବାଦ ଭଳି ବିଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବିଭବ ଓ ଜଟିଳ ରୂପରେ କାବ୍ୟ ଜଗତରେ ପ୍ରତ୍ୟୟମାନ ହେଉଛି । ସ୍ୱାଧୀନତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଓଡ଼ିଆ ରୋମାଞ୍ଚିକ କବିତା କେବଳ ସ୍ୱପ୍ନିତ ଭାବନା ମଧ୍ୟରେ ଆବଦ୍ଧ ନରହି, ମାନବ ମନର ଗଭୀର ମନୋବୈଜ୍ଞାନିକ ସତ୍ୟକୁ ପ୍ରକାଶ କରି ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗତିଶୀଳ ହୋଇ ରହିପାରିଛି ।^{୧୪}

5. ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ରୋମାଞ୍ଚିକ କବିତାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ଉତ୍ତରଣ

ଇଂରେଜମାନେ ଓଡ଼ିଶା ଆଗମନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରାଚ୍ୟ ଭୂଖଣ୍ଡ ତଥା ସାରସ୍ୱତ ଉତ୍କଳୀୟ ପରମ୍ପରାରେ ପ୍ରାଚୀନ କାବ୍ୟଶୈଳୀର ପ୍ରଭାବ ଅତି ସୁଦୃଢ଼ ଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ ମୁଖ୍ୟତଃ କାଳ୍ପନିକ କାବ୍ୟ, ପୁରାଣ, ଗୀତିକବିତା, ଭଜନ, ଚଉପଦୀ ଏବଂ ଜଣାଣ ଆଦିର ବ୍ୟାପକ ପ୍ରଚଳନ ରହିଥିଲା, ଯାହା ପାରମ୍ପରିକ ଶୃଙ୍ଖଳିତତା ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତା ମଧ୍ୟରେ ଆବଦ୍ଧ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଏବଂ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରସାର ସମୟରେ ଓଡ଼ିଶାର ସାରସ୍ୱତ ଭୂମିରେ ଏକ ବୈପ୍ଳବିକ ପରିବର୍ତ୍ତନର ସୂତ୍ରପାତ ହେଲା । ଏହି ସନ୍ଧିକ୍ଷଣରେ ପ୍ରାଚ୍ୟ ଭୂମିରେ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ସାହିତ୍ୟିକ ଚେତନାର ବୀଜ ଅଙ୍କୁରୋଦ୍ଗମ ଘଟିଲା, ଯାହା ତତ୍କାଳୀନ ଉତ୍କଳୀୟ କବିମାନଙ୍କ କାବ୍ୟ-ମାନସରେ ଏକ ଅଭୂତପୂର୍ବ ନବଜାଗରଣ ବା ନବଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କଲା । ଏହି ନବଜାଗରଣର ପ୍ରଭାବରେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ବଦଳିଗଲା ଏବଂ ଏଥିରେ ନାନାବିଧ ଆଧୁନିକତାର ସ୍ପଷ୍ଟ ସଙ୍କେତ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଲା । ଗବ୍ୟ ସହିତ ପଦ୍ୟ ବା କବିତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ନୂତନ ବିବର୍ତ୍ତନ ଅତି ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଭାବେ ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ କଲା ।^{୧୫} ପ୍ରାଚୀନ ରୀତିଯୁଗୀୟ କଠୋର ଆଳଙ୍କାରିକ ଶୃଙ୍ଖଳା ଓ ଯମକ-ଅନୁପ୍ରାସର ମୋହ ଭଙ୍ଗ କରି କବିତା ମୁକ୍ତ ଛନ୍ଦ, ବ୍ୟକ୍ତିନିଷ୍ଠ ଆବେଗ, ସ୍ୱାଭାବିକ ପ୍ରକୃତି ପ୍ରେମ ଏବଂ ସମସାମୟିକ ମାନବୀୟ ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା ଆଡ଼କୁ ଗତି କଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଓ ପ୍ରାଚ୍ୟ ଚେତନାର ଏହି ମିଳନ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ଏକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର, ମାର୍ଜିତ ଏବଂ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଆଧୁନିକ କାବ୍ୟଧାରାର ରୂପ ଗ୍ରହଣ କଲା । ଏହି ନବୀନ ଧାରା ହିଁ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଓଡ଼ିଆ ରୋମାଞ୍ଚିକ କବିତାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ବିକାଶ ପାଇଁ ଏକ ସୁଦୃଢ଼ ଭିତ୍ତିଭୂମି ସଜେଇ ଦେଇଥିଲା, ଯାହା ଓଡ଼ିଆ କାବ୍ୟ-ଜଗତକୁ ଆଜି ବିଶ୍ୱସ୍ତରୀୟ କରିପାରିଛି ।^{୧୬}

ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ପାଦରୁ କବିବର ରାଧାନାଥ ରାୟଙ୍କ ସାରସ୍ୱତ ସୃଷ୍ଟି ‘ଚନ୍ଦ୍ରଭାଗା’, ‘ଉଷା’, ‘ପାର୍ବତୀ’ ଏବଂ ‘ଚିଲିକା’ ଆଦି ଅମର କାବ୍ୟଗ୍ରନ୍ଥରେ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ରୋମାଞ୍ଚିକ ଚେତନାର ଏକ ପ୍ରଭାବମାନ ଭାବଧାରା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ କବି ଖ୍ରିଷ୍ଟିୟାନ୍ ଖାର୍ଡସ୍‌ଆର୍ଥଙ୍କ ସଦୃଶ ରାଧାନାଥ ମଧ୍ୟ ନିର୍ସର୍ଗ ପ୍ରକୃତିଠାରେ ଚେତନାମୟ ମାନବତ୍ୱ ଆରୋପ କରିଛନ୍ତି । ସେହି

ଅଲୌକିକ କଳ୍ପନାବଳରେ ‘ଚିଲିକା’ କେବଳ ଏକ ସାଧାରଣ ନିଶ୍ଚଳ ହ୍ରଦ ବା ଜଳରାଶି ହୋଇ ରହିନାହିଁ, ବରଂ ତାହା ଏକ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଚଳଚଞ୍ଚଳ କାବ୍ୟିକ ନାୟିକା ରୂପେ ଭାସମାନ ହୋଇଛି; ଯିଏ କେତେବେଳେ ପରମ ଶାନ୍ତ ଓ ସ୍ଥିର ରୂପ ଧାରଣ କରେ ତ ପୁଣି କେତେବେଳେ ଭୟଙ୍କରୀ ଖଣ୍ଡା-ଖର୍ପର ଧାରିଣୀ ରୂପରେ ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ କରିଥାଏ । ରାଧାନାଥଙ୍କ ଏହି ବିସ୍ମୃତ କାବ୍ୟ-ଚେତନାର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ବଳିଷ୍ଠ ଲକ୍ଷଣ ଭାବରେ ପ୍ରକୃତି ଚେତନା, ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଭାବନା, ତୀବ୍ର ଜାତୀୟତାବୋଧ, ଅତୀତର ଐତିହ୍ୟ ପ୍ରୀତି ଏବଂ ଗଭୀର ବିଷାଦବାଦ ଆଦି ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଅତି ନିଖୁଣ ଭାବେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ଜୀବନର ଅନନ୍ତ ଦୁଃଖ, ସନ୍ତାପ ଓ ସଂଘର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଅହରହ ଗତି କରୁଥିବା କବିଙ୍କର ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ପ୍ରାଣ, ନିଜ ଜୀବନର ସାକ୍ଷାତ୍ତ୍ୱ ବା ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏକ ଗମ୍ଭୀର ଆତ୍ମସମୀକ୍ଷା କରି ଏହି ବିଷାଦବାଦୀ ଚିନ୍ତାଧାରାର ଚିରନ୍ତନ କାରୁଣ୍ୟକୁ ରାଧାନାଥ ରାୟ ତାଙ୍କ ‘ଚିଲିକା’ କାବ୍ୟରେ ରୂପାୟିତ କରି ଲେଖିଛନ୍ତି,

“ଛାର ମୋର ଭାଗ୍ୟ ବିହିତ ପାଷାଣେ,
ମୋ ଜୀବନ ଗଢ଼ା ଅନ୍ୟ ଉପାଦାନେ
ଚିର ହାହାକାର ଏ ଛାର ଜୀବନ
ଜୀବନ ନୁହେଁ ସେ ଜୀବନ୍ତ ମରଣ ।”

(ଚିଲିକା – ରାଧାନାଥ ରାୟ)

କବିବର ରାଧାନାଥ ରାୟଙ୍କ ସାରସ୍ୱତ ସୃଷ୍ଟି ସମ୍ଭାର ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ‘କବିତାବଳୀ’ କବିତା ସଙ୍କଳନ ଅନ୍ତର୍ଗତ ‘ଶିବାଜୀଙ୍କ ଉତ୍ସାହବାଣୀ’, ‘ଦରବାର’ ଆଦି କାବ୍ୟଗ୍ରନ୍ଥ ଏବଂ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମହାକାବ୍ୟ ‘ମହାଯାତ୍ରା’ର ଚତୁର୍ଥ, ପଞ୍ଚମ ଓ ସପ୍ତମ ଅଧ୍ୟାୟ ଗୁଡ଼ିକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟନ୍ତି; ଯେଉଁଥିରେ କବିଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ସ୍ୱଦେଶ ପ୍ରେମ, ଗଭୀର ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟତା ବୋଧ ଏବଂ ଅତୀତର ଐତିହ୍ୟ ପ୍ରୀତିର ନିଦର୍ଶନ ମିଳିଥାଏ । ସେ ନିଜ କାବ୍ୟିକ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଉତ୍କଳୀୟ ଅସ୍ଥିତା ଓ ଜାତୀୟ ଚେତନାକୁ ଏକ ନୂତନ ଦିଗଦର୍ଶନ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହି ଜାତୀୟତାବାଦୀ ସ୍ୱର ସହିତ କବିଙ୍କ ସୂକ୍ଷ୍ମ ପ୍ରକୃତି ପ୍ରୀତିର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଉଦାହରଣ ଭାବେ ‘ଚିଲିକା’ କାବ୍ୟ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ଆକାଶରେ ସଦା ଦୀପ୍ତମାନ । ଏହି ଅମର ସୃଷ୍ଟିରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକୃତିର ଅନନ୍ତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ କବିଙ୍କ ରୋମାଞ୍ଚିକ ଭାବଧାରାରେ ରୂପାୟିତ ହୋଇ ପାଠକୀୟ ହୃଦୟକୁ ଚିରନ୍ତନ ଆନନ୍ଦ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ।

ସମକାଳୀନ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ସାରସ୍ୱତ ଆକାଶରେ ଅନ୍ୟତମ ବଳିଷ୍ଠ କଥାକାର ଓ କବି ବ୍ୟାସକବି ଫକୀର ମୋହନ ସେନାପତିଙ୍କ କାବ୍ୟକୃତି ମଧ୍ୟରେ ରୋମାଞ୍ଚିକ ଭାବଦର୍ଶନର ବିକାଶ ଓ ପରିପ୍ରକାଶ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ସେ କେବଳ କଥା ସାହିତ୍ୟରେ ନୁହେଁ, ବରଂ ନିଜ କବିତା ମାଧ୍ୟମରେ ମଧ୍ୟ ରୋମାଞ୍ଚିକ ଚେତନାର ଏକ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଧାରା ପ୍ରବାହିତ କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚିତ ପ୍ରସିଦ୍ଧ କାବ୍ୟଗ୍ରନ୍ଥ ‘ପୁଷ୍ପମାଳା’, ‘ପୂଜାଫୁଲ’, ‘ଧୂଳି’ ଏବଂ ‘ଅବସର ବାସରେ’ ଇତ୍ୟାଦି ସ୍ରଷ୍ଟାଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ରୋମାଞ୍ଚିକ ଚେତନାର ଯଥାର୍ଥ ନିଦର୍ଶନ ଅଟନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ତାଙ୍କର ଅତି ଜନପ୍ରିୟ ଓ ଭାବପୂର୍ଣ୍ଣ କବିତା ଯଥା— ‘ଚକ୍ରୁଆ ଚକୋଇ’, ‘ମୁଣ୍ଡା ସାହାଡ଼ା ଗଛ’, ଏବଂ ‘ହସି ହସି ଗଲା ମୋତେ କନ୍ଦାଇ କନ୍ଦାଇ’ ଆଦି ସୃଷ୍ଟି ଭିତରେ କବିଙ୍କର ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପ୍ରେମ, ପ୍ରଣୟର ସୁମଧୁର ସମୃଦ୍ଧି ଏବଂ ହୃଦୟର ଆବେଗପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଅତି ଚମତ୍କାର ଭାବେ ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ କରି ଓଡ଼ିଆ ରୋମାଞ୍ଚିକ କବିତାକୁ ଗରିମାମୟ କରିଛି ।

ଫକୀର ମୋହନଙ୍କ ‘ପୁଣି କି ଦେଖିବି ସେହି ସହାସ୍ୟ ବଦନ’ କବିତାଟିରେ କବି ହୃଦୟର ବିଷାଦଭରା ଉଚ୍ଛ୍ୱାସ; ନିଜର ଧର୍ମପତ୍ନୀ କୃଷ୍ଣାକୁମାରୀଙ୍କ ବିୟୋଗ ଜନିତ ଦୁଃଖକୁ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି,

“କେତେ ଯନ୍ତ୍ର କେତେ ସ୍ନେହେ ରଖୁଥିଲି ଧରି
ଜୀବନ-ନିଜୁଟ ଛାନେ ଜପାମାଳା କରି
କାଟିଦେଇ ସବୁ ମାୟା
ଲୁଟାଇଲା କାହିଁ କାୟା
ନେତୁ ଅନ୍ତରାଳେ କାହିଁ ହେଲା ଅଦର୍ଶନ
ପୁଣିକି ଦେଖିବି ସେହି ସହାସ୍ୟ ବଦନ ।”

(ପୁଣି କି ଦେଖିବି ସେହି ସହାସ୍ୟ ବଦନ- ଫକୀର ମୋହନ ସେନାପତି)

କବିବର ରାଧାନାଥ ରାୟଙ୍କ ପ୍ରଥମ ପଦଚିହ୍ନ ଅନୁସରଣ କରି ଓଡ଼ିଆ କାବ୍ୟ ଆକାଶରେ ନିଜ ସାରସ୍ୱତ ପ୍ରତିଭାର ସ୍ୱାକ୍ଷର ଅଙ୍କନ କରିଛନ୍ତି ତାଙ୍କର ଯୋଗ୍ୟ ଶିଷ୍ୟ ଭକ୍ତକବି ମଧୁସୂଦନ ରାଓ, ଯାହାଙ୍କ କାବ୍ୟ-କବିତା ମଧ୍ୟରେ ରୋମାଞ୍ଚିକ ଭାବଦର୍ଶନର ଏକ ବିକଶିତ ରୂପ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ସେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଗୀତିକବିତା (Lyric Poetry) ର ଜଣେ ସାର୍ଥକ ସ୍ରଷ୍ଟା ଭାବେ ସୁପ୍ରଚିତ୍ । ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚିତ ଅମର କୃତି ସମୂହ ଯଥା— ‘ଆକାଶ ପ୍ରତି’, ‘ନଦୀ ପ୍ରତି’, ‘ପୃଥିବୀ ପ୍ରତି’ ଏବଂ ‘ଗ୍ରୀଷ୍ମ’, ‘ଶରତ’ ଓ ‘ହେମନ୍ତ’ ଆଦି ଋତୁଭିତ୍ତିକ ସୃଷ୍ଟି ମଧ୍ୟରେ କବିଙ୍କର ନିଶ୍ଚଳ ପ୍ରକୃତି ପ୍ରୀତିର ନିଦର୍ଶନ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ମଧୁସୂଦନଙ୍କ କାବ୍ୟିକ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ, ତାଙ୍କ କବିତାରେ ପ୍ରକୃତି କେବଳ ବାହ୍ୟ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଆବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିନାହିଁ, ବରଂ ତାହା ଏକ ଗଭୀର ଦାର୍ଶନିକ ଭାବଧାରା ଏବଂ ମହାନ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଚେତନାର ପବିତ୍ର ସମ୍ପର୍କରେ ଉଦ୍ଭାସିତ ହୋଇ ଓଡ଼ିଆ ରୋମାଞ୍ଚିକ ସାହିତ୍ୟକୁ ଚିରନ୍ତନ ଭାବମୟତା ପ୍ରଦାନ କରିଛି ।

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ଇତିହାସରେ ସତ୍ୟବାଦୀ ଯୁଗର କାବ୍ୟ-ଚେତନା ଏକ ଅନ୍ୟତମ ଅଧ୍ୟାୟ, ଯେଉଁଠାରେ ନିସର୍ଗ ପ୍ରକୃତି ଓ ପ୍ରଣୟର ପୃଷ୍ଠଭୂମି ମଧ୍ୟରେ ସ୍ୱଦେଶ ପ୍ରୀତିର ଏକ ଅଦ୍ଭୁତ ସମନ୍ୱୟ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ଏହି ଯୁଗର ପ୍ରବର୍ତ୍ତକ ଉତ୍କଳମଣି ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ ତାଙ୍କର ‘ବନ୍ଦୀର ଆତ୍ମକଥା’ ଏବଂ ‘ଭାର୍ଗବୀ ପ୍ରତି’ କବିତାରେ ଭାର୍ଗବୀ ନଦୀକୁ ‘ତଟିନୀ’ ଭାବରେ ସମ୍ବୋଧନ କରି ନିଜ ଅତୀତ ସମ୍ବୃତ୍ତିକୁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କରିଛନ୍ତି । ସେହିପରି ‘ବନ୍ଦୀର ସ୍ୱଦେଶ ଚିନ୍ତା’ କବିତାରେ ନିଜ ମର୍ମବେଦନାକୁ ବ୍ୟକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସେ ‘ମଳୟ ପବନ’କୁ ସମ୍ବୋଧନ କରିଛନ୍ତି । ଏହି କ୍ରମରେ ପଣ୍ଡିତ ନୀଳକଣ୍ଠ ଦାସଙ୍କ ପ୍ରସିଦ୍ଧ କାବ୍ୟ ‘କୋଣାର୍କ’ ମଧ୍ୟରେ ଐତିହ୍ୟ ସହିତ ରୋମାଞ୍ଚିକ ଭାବର ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ଘଟିଛି । ଅନ୍ୟତମ ଅଗ୍ରଗଣ୍ୟ କବି ପଣ୍ଡିତ ଗୋଦାବରୀଶ ମିଶ୍ରଙ୍କ ଉଚ୍ଚ ଆଜିକାଂକ୍ଷୀ ଗାଥାକବିତା ‘କାଳିଜାଲ’ର କାବ୍ୟିକ ବେଗ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆପ୍ତଭୂତ କରିଥାଏ । ରୋମାଞ୍ଚିକ ଚେତନାର ବିଶେଷ ଲକ୍ଷଣ ଭାବରେ ଯଦି ବିଷାଦାତ୍ମକ ଭାବକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ, ତେବେ ଗୋଦାବରୀଶ ମିଶ୍ରଙ୍କ ଏହି ‘କାଳିଜାଲ’ କବିତାର ନିମ୍ନ ପଂକ୍ତିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ -

“ଭଲକରି ନାଆ ବୁଝାରେ ନାଉରୀ
ଝିଅକୁ ମାଡୁଛି ଡର
ଗଡ଼େ ଗଡ଼େ ଲୋକ ଟାହିଁ ବସି ଥିବେ
ଝିଅ ଯିବ ଶାଶୁ ଘର ।”

(କାଳିଜାଲ – ଗୋଦାବରୀଶ ମିଶ୍ର)

୧୯୨୧ ମସିହାରେ ସ୍ଥାପିତ ‘ଦି ନନ୍‌ସେନ୍ସ କ୍ଲବ୍’ ପାଞ୍ଚଜଣ ଯୁବ କବିଙ୍କ ପ୍ରୟାସରେ ‘ସବୁଜ ସାହିତ୍ୟ ସମିତି’ରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହୁଏ । ଏହି ସମିତିର ଆନୁକୁଲ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶିତ ମୁଖପତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ କବି ଅନୁବାକ୍ଷଙ୍କର ରାୟ, ବୈକୁଣ୍ଠନାଥ ପଟ୍ଟନାୟକ, କାଳିନ୍ଦୀଚରଣ ପାଣିଗ୍ରାହୀ, ଶରତଚନ୍ଦ୍ର ମୁଖାର୍ଜୀ ଓ ହରିହର ମହାପାତ୍ର ବହୁ ଉଚ୍ଚକୋଟୀର ରୋମାଞ୍ଚିକ କବିତାମାନ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ, ଯାହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ‘ସବୁଜ କବିତା’ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ସଙ୍କଳିତ ହୋଇଛି । ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ସବୁଜ ଯୁଗ ଥିଲା ଏକ ଶୁଦ୍ଧ ରୋମାଞ୍ଚିକ ସମୟ, ଯେଉଁଠି ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ରଷ୍ଟା ନିଜସ୍ୱ ରୋମାଞ୍ଚିକ ଚେତନାକୁ ଆଧାର କରି ନୂତନ ସାହିତ୍ୟ ସର୍ଜନା କରିଥିଲେ । ପଳାୟନବାଦ, ସୁମଧୁର ପ୍ରେମ, ସ୍ୱପ୍ନପ୍ରବଣ ପରିମହଲ, ଜହ୍ନ-ତାରାର ସନ୍ଦେଶ, ଅନ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥକୁ ଅଭିସାର ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବିଷାଦବାଦ ପ୍ରଭୃତି ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ ନେଇ ସବୁଜ ଯୁଗର କବିମାନେ ନିଜର କାବ୍ୟ-ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଗଢ଼ିଥିଲେ । ବାସ୍ତବ ଜଗତର କଠୋରତାକୁ ସମ୍ପର୍କୀକୃତ ନକରି ଏହି ଗୋଷ୍ଠୀର କବିମାନେ ମୁଖ୍ୟତଃ ‘ପଳାୟନବାଦୀ’ ଭାବେ ପରିଚିତ ଥିଲେ ।

‘ସବୁଜ କବିତା’ରେ କବି ଅନୁବାକ୍ଷଙ୍କର ରାୟଙ୍କ ଗୋଟିଏ ସାର୍ଥକ ପଂକ୍ତିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ସେମାନଙ୍କର ଏହି କଳ୍ପନାବିଳାସୀ ତଥା ପଳାୟନବାଦୀ ମନୋଭାବ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ବୁଝାପଡ଼ିଥାଏ :-

“ଯିବି ପଳାଇ ଦୂରେ ସୁଦୂରେ
ସପନ ଲୋକ ଗୋପନ ପୁରେ
ଗ୍ରହ ଡାକିବା ଏଡ଼ାଇ
ଯୌବନର ଝରଣା କୁଳେ
ମଳୟ ଯାହିଁ ନିୟତ ହୁଲେ
କୁସୁମ କେନ୍ଦ୍ର ଏଡ଼ାଇ ।”

(ସବୁଜ କବିତା – ଅନୁବାକ୍ଷଙ୍କର ରାୟ)

ଏହି ଗୋଷ୍ଠୀର ସମସାମୟିକ କବି ମାୟାଧର ମାନସିଂହଙ୍କ କବିତାରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପ୍ରଣୟ, ବିରହ, ମିଳନ ଓ ବ୍ୟଥାର ଅଦ୍ଭୁତପୂର୍ବ ସମାହାର ଘଟିଛି । ତାଙ୍କର ‘ଧୂପ’, ‘ହେମଶଯ୍ୟା’, ‘ସାଧବଝିଅ’ ଓ ‘କୋଣାର୍କ’ ଆଦି କୃତିରେ ରୋମାଞ୍ଚିକସିଦ୍ଧିମୟ ସମସ୍ତ ବିଭାବ ପରିସ୍ପଷ୍ଟ । ସେହିପରି, କବି ରାଧାମୋହନ ଗଡ଼ନାୟକ ନିଜର ଦୀର୍ଘ କବିତା ‘ମହାନଦୀରେ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ବିହାର’ ତଥା ‘ଉତ୍କଳିକା’, ‘ସ୍ମରଣିକା’, ‘ପଶୁପକ୍ଷୀର କାବ୍ୟ’ ଓ ‘ଶାମୁକାର ସ୍ୱପ୍ନ’ ଆଦି ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଇତିହାସ, କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ଓ ଲୋକକଥାକୁ ଗାଥା କବିତାର ରୂପ ଦେଇଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ‘ମୌସୁମୀ’, ‘ଧୂସର ଭୂମିକା’ ଆଦି କାବ୍ୟ ରୋମାଞ୍ଚିକ କବିତାର ଅନ୍ୟତମ ମନୋଜ୍ଞ ବିଳାସ ପ୍ରତିଭା ଅଟନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ସଚ୍ଚି ରାଉତରାୟଙ୍କ ଦୀର୍ଘ କାବ୍ୟ-ଜୀବନର ଆଦ୍ୟ ଉଚ୍ଛ୍ୱାସଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ତାହା ରୋମାଞ୍ଚିକ ଚେତନାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିପ୍ଳବିତ ହୋଇଥିବାର ସ୍ପଷ୍ଟ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ସେ ନିଜର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ କୃତିଗୁଡ଼ିକରେ କଳ୍ପନା ପ୍ରବଣତା ଓ ରୋମାଞ୍ଚିକ ଆବେଗକୁ ଅତି ଚମତ୍କାର ଭାବେ ରୂପାୟିତ କରିଛନ୍ତି । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ, ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ କବିତାରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ସିଦ୍ଧି ଲାଭ କରିଥିବା ପ୍ରମୁଖ ସ୍ରଷ୍ଟାମାନଙ୍କ ସୃଷ୍ଟି ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ରୋମାଞ୍ଚିକ ଭାବଚେତନାର ଏକ ସୂକ୍ଷ୍ମ ରୂପାନ୍ତର ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ଯଶସ୍ୱୀ କବି ସୀତାକାନ୍ତ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ କବିତାର ନିରୂପିତ ଭାଷା, ରୂପକ ଓ ସୁନ୍ଦର ଚିତ୍ରକଳ୍ପ (Imagery) ମଧ୍ୟରେ ଏବଂ କାଳଜୟୀ ସ୍ରଷ୍ଟା ରମାକାନ୍ତ ରଥଙ୍କ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୃଷ୍ଟି ‘ଶ୍ରୀରାଧା’ କାବ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ରୋମାଞ୍ଚିକ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଅତି ଗଭୀର । ଏଥିସହିତ, କବି ସୌରୀନ୍ଦ୍ର ବାରିକଙ୍କ କାବ୍ୟିକ ସୂକ୍ଷ୍ମ

ଅନେକ ଶତାବ୍ଦୀରେ ପ୍ରଣୟ, ଅସ୍ତିତ୍ବ ଓ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟବୋଧକୁ ନେଇ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଭାବବିଭବର ଏକ ଝଲକ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହିପରି ଭାବେ ସାମ୍ପ୍ରତିକ କାଳରେ ମଧ୍ୟ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଚେତନା ନିଜର ସାରସ୍ବତ ଗାରିମା ବଜାୟ ରଖିଛି ।

ସ୍ବାଧୀନତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ସ୍ବରୂପରେ ଯେଉଁ ବ୍ୟାପକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆନୟନ ହୋଇଛି, ତଥାପି ସେହି ସମୟର ପ୍ରମୁଖମାନେ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଚେତନାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ପରିତ୍ୟାଗ କରିନାହାନ୍ତି । ବିଶେଷ କରି କବି ବିନୋଦ ଚନ୍ଦ୍ର ନାୟକ ଏବଂ ସଚ୍ଚି ରାଉତରାୟଙ୍କ ଭଳି କବିମାନଙ୍କ କବିତାରେ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଚେତନାର ଏକ ଭିନ୍ନ ଝଲକ ରହିଛି, ଯାହାକୁ ସମସ୍ତେ ସ୍ବାକାର କରିବେ । ବିନୋଦ ନାୟକଙ୍କ ‘ନନ୍ଦାଦେବୀ’, ‘ଇଲାବୃତ୍ତ’ ‘ପୋହଳା ବ୍ରୀପର ଇତିକଥା’ ‘ସାତତାରାର ଦୀପ’ ଏବଂ ସଚ୍ଚି ରାଉତରାୟଙ୍କ ‘ପାଥେୟ’ ଓ ‘ପଲ୍ଲୀଶ୍ରୀ’ ଆଦି କବିତାଗୁଡ଼ିକରେ ଏହି ଚେତନାର ମଧୁର ସ୍ବର ଶୁଣାଯାଏ । ଷାଠିଏ-ସତୁରି ଦଶକ ବେଳକୁ ରମାକାନ୍ତ ରଥ, ସୀତାକାନ୍ତ ମହାପାତ୍ର, ଭାନୁଜୀ ରାଓ ଏବଂ ଗୁରୁପ୍ରସାଦ ମହାନ୍ତି ପ୍ରଭୃତି ପ୍ରମୁଖ ପ୍ରୟୋଗବାଦୀ କବିମାନଙ୍କ କବିତାରେ ମଧ୍ୟ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଚେତନାର ଏକ ସୂକ୍ଷ୍ମ ସଂକ୍ରମଣ ଓ ରୂପାନ୍ତର ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଏ ।^୨ ସେମାନେ ଆଧୁନିକ ଜୀବନର ଜଟିଳତା ଭିତରେ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଭାବର ଏକ ନୂତନ କାବ୍ୟିକ ପରିମଣକୁ ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି ।

ଗୁରୁପ୍ରସାଦ ମହାନ୍ତି ‘ଚମ୍ପାଫୁଲ’ କବିତାରେ କବି ଜୀବନ ଓ ଯୌବନର ଜୟଗାନ କରିଛନ୍ତି । ଗୁରୁପ୍ରସାଦଙ୍କ ଭାବାବେଗ ସୁତୀକ୍ର ଓ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସଂବେଦୀ ହୋଇଉଠିଛି ଉକ୍ତ କବିତାରେ । କବି ଗୁରୁପ୍ରସାଦ ତେଣୁ ରୋମାଣ୍ଟିକ ମନ ନେଇ ‘ଚମ୍ପାଫୁଲ’ କବିତାରେ ଆବେଗିକ ଉଦ୍ଧାରଣ କରିଛନ୍ତି^୩ –

“ଚମ୍ପାଫୁଲ ମହକରେ ଏତେ ସେ ଯେ ଦାରୁଣ କୁହୁକ
ରକ୍ତ ଯାଏ ନିଆଁ ଲାଗି, ଛାତି ଆଉ ନିଶ୍ବାସରେ ନିଆଁ
ଛାତି ଆଉ ନିଶ୍ବାସରେ ନିଆଁ ସେ ଯେ ଦେହେ ଦେହେ ବିଜୁଳି ଚମକ
ବିଜୁଳି ଚମକ ସେ ଯେ ବଶନିଆଁ, ସବୁଯାଏ ଛିନ୍ନଭିନ୍ନ ହୋଇ
ପୃଥ୍ବୀ ଛାତିରେ ଲୋଟି ପୋଡ଼ିଯାଏ ଜଳିଯାଏ ସବୁ
ମାଂସ ଫୁଟେ ଫୁଲ ହୋଇ ମନ ପଡ଼େ ରୋମାଞ୍ଚରେ ଶୋଇ ।”

(ଚମ୍ପାଫୁଲ- ଗୁରୁପ୍ରସାଦ ମହାନ୍ତି)

ପ୍ରୟୋଗବାଦୀ କବିତାରେ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଚେତନାର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ସ୍ବରୂପ କବି ରମାକାନ୍ତ ରଥଙ୍କ ‘ଶ୍ରୀରାଧା’ କାବ୍ୟକୁ ଏକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଉଦାହରଣ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ । ଏହି ସଙ୍କଳନରେ ପ୍ରେମ, ନିଃସଙ୍ଗତା ଓ ଅତୀକ୍ରିୟ ବ୍ୟାକୁଳତାକୁ ନେଇ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଭାବଧାରାର ପ୍ରକାଶ ଘଟିଛି । ଏଠାରେ ରାଧା ମାନବୀୟ ପ୍ରଣୟ ଆବେଗର ପ୍ରତୀକ ପାଲଟି କବି ରମାକାନ୍ତଙ୍କ ‘ଶ୍ରୀରାଧା’ ଓଡ଼ିଆ ରୋମାଣ୍ଟିକ କବିତାର ଦିଗନ୍ତକୁ ସମୃଦ୍ଧ କରିଛି, ଯାହା ନିମ୍ନପ୍ରଦତ୍ତ କବିତାଟି ଉଦ୍ଧାର କଲେ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ

“ନୀଳ ହେଲ କାହିଁକି ନା ଅଧିକାଂଶ ବେଳେ
ନୀଳ ଶାଢ଼ୀ ପରିଧାନ ମୋର,
ନୀଳ ହେଲ କାହିଁକି ନା ମୋର ଇଚ୍ଛା ନୁହେଁ
ତୁମେ ହୁଅ ଅଲଗା ରଙ୍ଗର ।”

(ଶ୍ରୀରାଧା – ରମାକାନ୍ତ ରଥ)

ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ କବି ଜ୍ଞାନୀନ୍ଦ୍ର ବର୍ମା, ଭାନୁଜୀ ରାଓ ଏବଂ ଚିନ୍ତାମଣି ବେହେରା ପ୍ରଭୃତି ଯଶସ୍ବୀ ପ୍ରମୁଖମାନଙ୍କ କାବ୍ୟକୃତିରେ ମଧ୍ୟ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଭାବନା ଏକ ଶୀର୍ଷ ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରିଥିଲା । ସେମାନେ ଆଧୁନିକ କାବ୍ୟିକ ରୂପକ ଓ ଶୈଳୀ ମାଧ୍ୟମରେ ରୋମାଣ୍ଟିସିଜିମକୁ ନୂତନ ଗତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଓଡ଼ିଆ କାବ୍ୟ-କବିତାରେ ରୋମାଣ୍ଟିସିଜିମର ପ୍ରଭାବ କବିବର ରାଧାନାଥ ରାୟଙ୍କ ସମୟରୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇ ଉତ୍ତର-ସ୍ବାଧୀନତା କାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅତି ବ୍ୟାପକ ଭାବେ ବିସ୍ତାରିତ ହୋଇ ରହିଛି । ଏହି ଚେତନା ଓଡ଼ିଆ କାବ୍ୟ-ମାନସକୁ କାଳେ କାଳେ ସମୃଦ୍ଧ ଓ ଗତିଶୀଳ କରିଆସିଅଛି ।^୪

6. ଉପସଂହାର(Conclusion):

ଓଡ଼ିଆ କାବ୍ୟ-କବିତାରେ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଚେତନା ଏକ ସୁଦୂରପ୍ରସାରୀ ତଥା କାଳଜୟୀ ସାରସ୍ବତ ପ୍ରବାହ ଅଟେ । ଇଂଲଣ୍ଡର ଭୂମିରୁ ଉଦ୍ଭୁତ ହୋଇ ବିଶ୍ୱ ସାହିତ୍ୟ ଆକାଶକୁ ଆଲୋକିତ କରିଥିବା ଏହି ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଭାବଧାରାର ବୀଜ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରାଚ୍ୟ ମାଟିରେ ଅଙ୍କୁରିତ ହୋଇ ଏକ ନବଜାଗରଣ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା । କବିବର ରାଧାନାଥ ରାୟଙ୍କ ‘ଚିଲିକା’ ଓ ‘ଚନ୍ଦ୍ରଭାଗା’ ଆଦି କାବ୍ୟରୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଥିବା ପ୍ରକୃତିର ମାନବୀକରଣ, ଐତିହ୍ୟପ୍ରୀତି ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିନିଷ୍ଟ ବିଷାଦବାଦର ସ୍ବର ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯୁଗକୁ ଗଭୀର ଭାବେ ଆନ୍ଦୋଳିତ କରିଛି । ଫକୀରମୋହନ ଓ ମଧୁସୂଦନ ରାଓଙ୍କ କୃତିରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପ୍ରେମ ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତା, ସତ୍ୟବାଦୀ ଯୁଗର ଗୋପବନ୍ଧୁ, ଗୋଦାବରୀଶ ମିଶ୍ର, ନୀଳକଣ୍ଠ ଓ ଗୋଦାବରୀଶ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ କାବ୍ୟରେ ପ୍ରକୃତି ସହ ସ୍ବଦେଶପ୍ରୀତିର ସମନ୍ବୟ ଏବଂ ସବୁଜ ଯୁଗର ଅନ୍ଧଦାଶକର, କାଳିନ୍ଦୀ

ଚରଣ ଓ ବୈକୁଣ୍ଠନାଥଙ୍କ ସୃଷ୍ଟିରେ ସ୍ୱପ୍ନପ୍ରବଣ ପଳାୟନବାଦ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ରୋମାଞ୍ଚିକ ଭାବବଳୟ ଅତି ଚମତ୍କାର ଭାବେ ପରିସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଛି । ଏହି ସାରସ୍ୱତ ଧାରା କେବଳ ସ୍ୱାଧୀନତା ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ସୀମିତ ନରହି, ସ୍ୱାଧୀନତା ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳର ସମକାଳୀନ କବି ମାୟାଧର ମାନସିଂହ ଓ ରାଧାମୋହନ ଗଡ଼ନାୟକଙ୍କ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପ୍ରୟୋଗବାଦୀ କବି ସଚ୍ଚି ରାଉତରାୟ, ରମାକାନ୍ତ ରଥଙ୍କ ‘ଶ୍ରୀରାଧା’, ସୀତାକାନ୍ତ ମହାପାତ୍ର, ସୌରୀନ୍ଦ୍ର ବାରିକ, ଜ୍ଞାନୀନ୍ଦ୍ର ବର୍ମା, ଭାନୁଜୀ ରାଓ ଏବଂ ଚିନ୍ତାମଣି ବେହେରାଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ଶୀର୍ଷ ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରି ବିସ୍ତାରିତ ହୋଇଛି । ନିଜ୍ଜଳ ପ୍ରଣୟ ଆବେଗ, ଅତୀକ୍ରମ ରହସ୍ୟବାଦ ଏବଂ ଆଧୁନିକ ପାଠକର ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ ସହିତ ମିଶି ଏହା ବିଭିନ୍ନ ବିଭବ ଭାବେ ପ୍ରତ୍ୟୟମାନ ହେଉଛି । ସଂକ୍ଷେପରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ରୋମାଞ୍ଚିକବାଦ ଓଡ଼ିଆ କବିତାର ସାମଗ୍ରିକ ବାସ୍ତବ ରୂପକୁ ଅମୂର୍ତ୍ତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟବୋଧରେ ରୂପାନ୍ତରିତ କରିଛି, ଯାହା ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟକୁ ଚିରନ୍ତନ ଆନନ୍ଦ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସହ ବିଶ୍ୱ ସାହିତ୍ୟ ଦରବାରରେ ଏକ ଗୌରବମୟ ସ୍ଥାନରେ ସ୍ଥାପିତ କରିପାରିଛି ।

ସହାୟକ ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀ(Bibliography):

୧. ମହାରଣା, ସୁରେନ୍ଦ୍ର କୁମାର. ସାହିତ୍ୟର ତାଳପତ୍ର. କଟକ: ପ୍ରେକ୍ଷ୍ୟ ପବ୍ଲିଶର୍ସ, (୨୦୨୩): ୧-୧୫ ।
୨. ଚୌଧୁରୀ, ସୌଦାମିନୀ . ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ କବିତାରେ ରହସ୍ୟବାଦୀ ଚେତନା. କଟକ: ଗ୍ରନ୍ଥମନ୍ଦିର, (୧୯୮୮): ୯୮-୧୦୦ ।
୩. ମହାପାତ୍ର, ପ୍ରମୋଦନ. ଓଡ଼ିଆ କାବ୍ୟ ଓ କବିତା ପ୍ରାଚୀନରୁ ସାଂପ୍ରତିକ. କଟକ: ସତ୍ୟନାରାୟଣ ବୁକ୍‌ଷୋର, (୨୦୨୩): ୮୩୫-୮୫୩ ।
୪. ସ୍ୱାଇଁ, ଦିଲୀପ କୁମାର. ନୂଆ କବିତାର ନକ୍ସା. କଟକ: ବିଜୟିନୀ ପବ୍ଲିକେଶନ, (୨୦୦୭): ୭-୧୪ ।
୫. ମହାନ୍ତି, ଜାନକୀ ବଲ୍ଲଭ. କବିତାର ମାନଚିତ୍ର. କଟକ: ପ୍ରେକ୍ଷ୍ୟ ପବ୍ଲିଶର୍ସ, (୨୦୧୭): ୨-୫ ।
୬. ଶତପଥୀ, ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ. ସବୁଜରୁ ସାମ୍ପ୍ରତିକ. କଟକ: ଗ୍ରନ୍ଥ ମନ୍ଦିର, (୨୦୨୩): ୩୬୫-୪୫୬ ।
୭. ମହାନ୍ତି, ଯତୀନ୍ଦ୍ର ମୋହନ. ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ କବିତା ସମ୍ଭାର. ଭୁବନେଶ୍ୱର: ବିଦ୍ୟା ପ୍ରକାଶନ, (୨୦୦୭): ୧-୬୭୪ ।
୮. ପ୍ରଧାନ, ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାମୟୀ. ସାହିତ୍ୟ ତତ୍ତ୍ୱ : ପ୍ରାଚ୍ୟ ଓ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ . କଟକ: ପ୍ରେକ୍ଷ୍ୟ ପବ୍ଲିଶର୍ସ, (୧୯୮୦): ୧୯୧-୧୯୩ ।
୯. ସାହୁ, ବିରଂଚି କୁମାର. ପ୍ରଜ୍ଞାର ପ୍ରତ୍ୟୟ ଓ ଚେତନାର ଚିତ୍ରବନ. କଟକ: ନବଦିଗନ୍ତ, (୨୦୨୩): ୨୫୫-୨୬୧ ।
୧୦. ମହାପାତ୍ର, ସତ୍ୟନାରାୟଣ. ଇଂରେଜୀ ସାହିତ୍ୟର ଇତିହାସ. କଟକ: ଗ୍ରନ୍ଥ ମନ୍ଦିର, (୨୦୦୯): ୧୨୭-୧୪୨ ।
୧୧. ମହାରଣା, ସୁରେନ୍ଦ୍ର କୁମାର. ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଇତିହାସ. କଟକ: ଏ.କେ ମିଶ୍ର ଏଜେନ୍‌ସିସ୍, (୨୦୨୨): ୩୪୮-୪୦୪ ।
୧୨. ଶତପଥୀ, ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ . କାବ୍ୟଦୃଷ୍ଟି : କାବ୍ୟବିଚାର . କଟକ: ବିଜୟିନୀ ପବ୍ଲିକେଶନ, (୨୦୧୫): ୨୦-୩୮ ।
୧୩. ଗାଁଶ, ଅନାଦି ଚରଣ. ପ୍ରାଚ୍ୟ ଓ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ସାହିତ୍ୟ ତତ୍ତ୍ୱ. କଟକ: ବିଦ୍ୟାପୁରୀ, (୨୦୦୪): ୯୯-୧୦୬ ।



ವಚನ ಚಳವಳಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆ: ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಕಾಯಕ

Shivaraj G

Research Scholar, Srinivas University, Mangaluru, India.

Article information

Received: 16th June 2026

Received in revised form: 23rd July 2026

Accepted: 10th August 2026

Available online: 25th September 2026

Volume: 2

Issue: 3

DOI: <https://doi.org/10.63090/IJILRS/3108.1797.0024>

Abstract

This paper examines the Vachana movement of twelfth-century Karnataka, led by Basavanna, Allama Prabhu, Akka Mahadevi, and other sharanas, as a major instrument of social reform. Composed in the spoken Kannada of ordinary people, the vachanas questioned caste discrimination, priestly mediation, temple-centred religiosity, and gender inequality. Drawing on the frameworks of structure and anti-structure, vernacularization, and the sociology of bhakti, the study analyses how the concepts of kayaka (work as worship), dasoha (sharing), the ishtalinga, and the Anubhava Mantapa gave shape to the vision of a new community. It traces the historical background of the movement, the participation of artisans and women, the upheaval at Kalyana, and the later hagiographical and editorial tradition. It also evaluates the limitations of the movement in the light of recent scholarship and assesses its contemporary relevance, arguing that the vachanas were not merely devotional poetry but a sustained critique of social hierarchy in the language of the people.

ಸಾರಾಂಶ

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ, ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಮೊದಲಾದ ಶರಣರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ವಚನ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಬಂಧವು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಆಡುಮಾತಿನಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ವಚನಗಳು ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯ, ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ, ದೇವಾಲಯ ಕೇಂದ್ರಿತ ಧಾರ್ಮಿಕತೆ ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದವು. ರಚನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ-ರಚನೆ, ದೇಶಭಾಷಿಕರಣ, ಭಕ್ತಿಯ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ಎಂಬ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಕಾಯಕ, ದಾಸೋಹ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಅನುಭವ ಮಂಟಪ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಹೊಸ ಸಮಾಜದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟವು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಚಳವಳಿಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಮಹಿಳಾ ವಚನಕಾರ್ತಿಯರ ಪಾತ್ರ, ಕಲ್ಯಾಣದ ಕ್ರಾಂತಿ, ನಂತರದ ಪರಂಪರೆ, ಮಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಕಾಲೀನ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯನ್ನು ಇದು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

Keywords: - ವಚನ ಚಳವಳಿ, ಬಸವಣ್ಣ, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ಶರಣರು, ಕಾಯಕ, ದಾಸೋಹ, ಅನುಭವ ಮಂಟಪ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆ.

1. ಪೀಠಿಕೆ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನವು ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ತಿರುವಿನ ಕಾಲ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಆಸ್ಥಾನ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿದ್ದ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಪರಂಪರೆಯ ಜೊತೆಗೆ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ವಚನ ಎಂಬ ಹೊಸ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ರೂಪವು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು.^{1,3}

ವಚನಗಳು ಕೇವಲ ಭಕ್ತಿಯ ಹಾಡುಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಜಾತಿ, ವೃತ್ತಿ, ಲಿಂಗ, ಪೂಜೆ, ಸಂಪತ್ತು ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜವು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಂಡ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದ್ದವು. ತೀವ್ರವಾದ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ಅಪೂರ್ವ ಸಂಯೋಜನೆಯೇ ಈ ಚಳವಳಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.²

ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ಭಕ್ತಿ ಪರಂಪರೆಗಳ ವಿಶಾಲ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಚನ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾದರೂ, ಶ್ರಮದ ಘನತೆ, ದೇವಾಲಯದ ನಿರಾಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ವೃತ್ತಿಗಳ ಜನರ ನೇರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯಿದೆ. ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರು ವಚನಕಾರರನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಭಕ್ತಿ ಪರಂಪರೆಯ ಅತ್ಯಂತ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಧ್ವನಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂದು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.¹

ವಚನ ಚಳವಳಿಯ ಉಗಮ, ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಬಂಧದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಜಾತಿ ವಿರೋಧ, ಕಾಯಕ ತತ್ತ್ವ, ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ದೇವಾಲಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಮರ್ಶೆ, ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೀಕರಣ, ಚಳವಳಿಯ ಮಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಕಾಲೀನ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

2. ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ

ಈ ಪ್ರಬಂಧವು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕಟಿತ ವಚನ ಸಂಕಲನಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಅನುವಾದಗಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆಕರಗಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಇತಿಹಾಸ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ಧರ್ಮ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಆನುಷಂಗಿಕ ಆಕರಗಳಾಗಿವೆ.^{1,9}

ಅಧ್ಯಯನವು ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು, ವಚನಕಾರರು ತಮ್ಮ ಕಾಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶ್ರೇಣೀಕರಣವನ್ನು ಯಾವ ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು? ಎರಡನೆಯದು, ಅವರ ಪರ್ಯಾಯ ಸಮುದಾಯದ ಕಲ್ಪನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು? ಮೂರನೆಯದು, ಆ ಆದರ್ಶಗಳು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಕಾರಗೊಂಡವು ಮತ್ತು ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಹೇಗೆ ಬದಲಾದವು?

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ನಮ್ಮ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಂತರದ ಕಾಲದ ಕಥನಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಚನಗಳ ಪಠ್ಯ, ಶಾಸನಗಳು ಮತ್ತು ಪುರಾಣ ಕಥನಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಗೆಯ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂಬ ಎಚ್ಚರವನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಪಾಲಿಸುತ್ತದೆ.^{6,10}

3. ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಚೌಕಟ್ಟು

ವಚನ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೂರು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ವಿಕ್ಟರ್ ಟರ್ನರ್ ಅವರ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ-ರಚನೆ (Structure and Anti-Structure) ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು, ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶ್ರೇಣೀಕರಣದ ಹೊರಗೆ ಸಮಾನತೆಯ ಸಮುದಾಯವು (communitas) ಹೇಗೆ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.⁴ ಎ. ಕೆ. ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರು ವಚನಗಳನ್ನು ಈ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಓದಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.¹

ಶೆಲ್ಮನ್ ಪೊಲಾಕ್ ಅವರ ದೇಶಭಾಷೀಕರಣ (Vernacularization) ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು, ಸಂಸ್ಕೃತದ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಎದುರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರದ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಾಗಿ ಹೇಗೆ ಬೆಳೆದವು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ನಿದರ್ಶನ.³ ಆಸ್ಥಾನ ಕಾವ್ಯವು ದೇಶಭಾಷೆಯನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರದ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ, ವಚನಗಳು ಅದನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಅನುಭವದ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದವು ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ.

ಜೆ. ಪಿ. ಸ್ಕಾಟನ್ ಅವರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನವು ಜಾತಿ, ಕಾಯಕ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿ, ಮಹಿಳೆಯ ಸ್ಥಾನ, ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ವಿಷಯಗಳ ಮೂಲಕ ಶರಣರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪಠ್ಯಗಳು, ಹದಿನೈದನೆಯ ಶತಮಾನದ ಗ್ರಂಥಗಳು, ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಜನಾಂಗೀಯ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆದರ್ಶಗಳ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಅದು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಬಂಧದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೂ ಈ ವಿಂಗಡಣೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.²

ಈ ಮೂರರ ಜೊತೆಗೆ, ಕೆ. ಈಶ್ವರನ್ ಅವರ ಒಂದು ನಿಲುವೂ ಗಮನಾರ್ಹ. ಶರಣರ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥದ ಭಕ್ತಿ ಧರ್ಮ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಶರಣ ಧರ್ಮ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದೇ ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಅವರು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶರಣಾಗತಿಗಿಂತ ನೈತಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ಎಂಬುದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.⁵

4. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶೈವ, ಜೈನ, ವೈಷ್ಣವ ಮೊದಲಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪರಂಪರೆಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಲ್ಯಾಣವು ಮೊದಲು ಚಾಲುಕ್ಯರ ಮತ್ತು ನಂತರ ಕಳಚುರಿ ಬಿಜ್ಜಳನ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿತ್ತು.⁶

ಇದಕ್ಕೂ ಹಿಂದಿನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿಗಳ ಚಂಪೂ ಕಾವ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಅಲಂಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜಾಶ್ರಯ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಇಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಎದುರು, ರಾಜಾಶ್ರಯವನ್ನೂ ಕಾವ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೂ ನಿರಾಕರಿಸಿದ ವಚನವು ಒಂದು ಭಿನ್ನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೆರೆಯಿತು.³

ವೀರಶೈವ ಪರಂಪರೆಯ ಮೂಲದ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಿದೆ. ಬಸವಣ್ಣನು ಹೊಸ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನೇ ಅಥವಾ ಆಗಲೇ ಇದ್ದ ಪರಂಪರೆಗೆ ಹೊಸ ಚೈತನ್ಯ ನೀಡಿದನೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಜೂಲಿಯಾ ಲೆಸ್ಲಿ ಶಾಸನ ಮತ್ತು ಪುರಾಣ ಆಕರಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.⁶ ಬಸವಣ್ಣನಿಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಜೀವಿಸಿದ್ದ ನೇಕಾರ ವಚನಕಾರ ದೇವರ ದಾಸಿಮಯ್ಯನ ವಚನಗಳು, ಈ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ರೂಪಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ ಪರಂಪರೆ ಇತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.¹

ನಗರ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ವೃತ್ತಿಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆ ಈ ಕಾಲದ ಇನ್ನೊಂದು ಲಕ್ಷಣ. ನೇಕಾರರು, ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆಯುವವರು, ಮಡಿವಾಳರು, ಚರ್ಮಕಾರರು ಮೊದಲಾದ ದುಡಿಯುವ ಸಮುದಾಯಗಳು ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದು, ಅದರ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಖ್ಯ.²

5. ಬಸವಣ್ಣ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣದ ಶರಣರು

ಈ ಚಳವಳಿಯ ಕೇಂದ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬಸವಣ್ಣ (ಸುಮಾರು 1105-1168). ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಅವನು ಜನಿವಾರದ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ, ನಂತರ ಬಿಜ್ಜಳನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಭಂಡಾರಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದನೆಂದು ಪರಂಪರೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ.^{1,6}

ಕೃಷ್ಣಾ ಮತ್ತು ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಗಳ ಸಂಗಮ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಕೂಡಲಸಂಗಮದ ದೇವರ ಹೆಸರೇ ಅವನ ವಚನಗಳ ಅಂಕಿತವಾಯಿತು. ಆಡಳಿತದ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡೇ ಸಮಾಜದ ಅಂಚಿನ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತದ್ದು, ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಯ ನಡುವಿನ ಒತ್ತಡವನ್ನು ತನ್ನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದು ಬಸವಣ್ಣನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಶೇಷ. ಅವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಮರ್ಶೆಯ ಧ್ವನಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಾಮಾನುಜನ್ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ.¹

ಬಸವಣ್ಣನ ಸುತ್ತ ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಗಳ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಶರಣ ಸಮುದಾಯವು ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಮೇಲ್ವಾರ್ತಿಯವರು ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೆಂದು ಪರಿಗಣಿತರಾದವರು ಒಂದೇ ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯರಾದದ್ದು ಆ ಕಾಲದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗಶೀಲ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿತ್ತು.²

ಕೆ. ಈಶ್ವರನ್ ಅವರು ಬಸವಣ್ಣನನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಆರ್ಥಿಕ-ರಾಜಕೀಯ ಅಧೀನತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದ ಪ್ರವಾದಿಯಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಲಿಂಗಾಯತ ಧರ್ಮವು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಒಂದು ಶಾಖೆಯಲ್ಲ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಧರ್ಮ ಎಂಬುದು ಅವರ ವಾದ.⁵

6. ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಮತ್ತು ಅನುಭಾವದ ನೆಲೆ

ಬಸವಣ್ಣನು ಚಳವಳಿಯ ಸಂಘಟಕನಾದರೆ, ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಅದರ ಅನುಭಾವಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ. ಗುಹೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಅಂಕಿತದ ಅವನ ವಚನಗಳು ಒಗಟಿನಂತಹ ಬೆಡಗಿನ ಭಾಷೆಗೆ ಹೆಸರಾಗಿವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ತರ್ಕವನ್ನು ತಲೆಕೆಳಗು ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿಮೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅವನು ಅನುಭವದ ಅನಿರ್ವಚನೀಯತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ.¹

ಅಲ್ಲಮನ ನಿಲುವು ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಬಾಹ್ಯಾಚರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಶರಣರ ಆಚರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ, ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿತ್ತು. ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಇತರ ಶರಣರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ, ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮತ್ತು ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಕೇಂದ್ರ ಪಾತ್ರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.⁷ ಪರಂಪರೆಯು ಅವನನ್ನು ಮದ್ದಳೆ ಬಾರಿಸುವ ವೃತ್ತಿಯವನೆಂದು ನೆನೆಯುತ್ತದೆ; ಲೌಕಿಕ ಪ್ರೇಮದ ನಷ್ಟದ ಅನುಭವವೇ ಅವನನ್ನು ಅನುಭಾವದ ಹಾದಿಗೆ ತಿರುಗಿಸಿತು ಎಂಬ ಕಥೆಯೂ ಪ್ರಚಲಿತ.¹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಇವೆರಡೂ ಈ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗದಂತೆ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿದ್ದವು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬಸವಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಮರ ಜೋಡಿಯೇ ನಿದರ್ಶನ.

7. ಅನುಭವ ಮಂಟಪ

ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಶರಣರು ಸೇರಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಭೆಯೇ ಅನುಭವ ಮಂಟಪ. ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದನೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.⁷

ಹದಿನೈದನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಕಲಿತವಾದ ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆಯು ಶರಣರ ವಚನಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿ ಈ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ. ಆರ್. ಬ್ಲೇಕ್ ಮೈಕೆಲ್ ಅವರು ಈ ಕೃತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವೀರಶೈವ ಸಮುದಾಯದ ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಘಟನಾ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ.⁷

ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿ, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಯ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾತನಾಡಬಹುದಿತ್ತು ಎಂಬ ಚಿತ್ರಣವೇ ಅದರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವ. ಅನುಭವಕ್ಕೆ, ಅಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನೇರ ಅರಿವಿಗೆ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆ ನೀಡಿದ್ದು ಇದರ ತಾತ್ವಿಕ ತಿರುಳು. ಅನುಭವ ಮಂಟಪದ ಐತಿಹಾಸಿಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿದ್ದರೂ, ಮುಕ್ತ ಸಂವಾದದ ಆದರ್ಶವಾಗಿ ಅದು ಕನ್ನಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ.^{6,7}

8. ವಚನ: ರೂಪ ಮತ್ತು ಭಾಷೆ

ವಚನ ಎಂದರೆ ಮಾತು, ನುಡಿ. ಭಂದಸ್ಸಿನ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಗದ್ಯಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾದ ಲಯವುಳ್ಳ, ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮತ್ತು ತೀವ್ರವಾದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ರೂಪ ಇದು. ಪ್ರತಿ ವಚನವೂ ವಚನಕಾರನ ಇಷ್ಟದೈವದ ಹೆಸರಾದ ಅಂಕಿತದೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.^{1,9}

ವಚನಗಳ ಭಾಷೆ ಪಂಡಿತರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲ, ಜನರ ದಿನನಿತ್ಯದ ಆಡುಮಾತು. ನೇಕಾರ, ಮಡಿವಾಳ, ಅಂಬಿಗ, ಚಮ್ಮಾರ ಮೊದಲಾದ ಕಾಯಕ ಜೀವಿಗಳು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿ ಬದುಕಿನ ರೂಪಕಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೇಳಿದರು.⁹ ಔಪಚಾರಿಕ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ನಿರರ್ಥಕತೆ, ಸಂಪತ್ತಿನ ಅಹಂಕಾರ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಭಜನೆಗಳ ಕೆಡುಕು ಇವು ವಚನಗಳ ಪ್ರಮುಖ ವಸ್ತುಗಳೆಂದು ಎಚ್. ಎಸ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ.⁹

ವಚನದ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಪುನರುಕ್ತಿ, ಸಮಾಂತರ ವಾಕ್ಯಗಳು, ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ಸಂಬೋಧನೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ತಂತ್ರಗಳು. ಭಂದೋಬದ್ಧವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಆಂತರಿಕ ಲಯ ಮತ್ತು ಬಂಧವಿದೆ ಎಂದು ರಾಮಾನುಜನ್ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಚನವು ಕೇಳುಗನನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿಸುವ ಮಾತು; ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಓದುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳುವ ಮತ್ತು ಕೇಳುವ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು.¹

ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಹೊರಗೆ ನಿಂತ ಈ ರೂಪವು, ದೇಶಭಾಷೆಯನ್ನು ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅನುಭಾವದ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು. ಜ್ಞಾನವು ಒಂದು ವರ್ಗದ ಸೊತ್ತಲ್ಲ ಎಂಬ ನಿಲುವಿನ ಭಾಷಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಇದು.³

9. ಜಾತಿ ವಿರೋಧ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆ

ವಚನ ಚಳವಳಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯಾಮವೆಂದರೆ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರಾಕರಣೆ. ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಯಾರೂ ಮೇಲಲ್ಲ, ಕೀಳಲ್ಲ; ನಡೆ ಮತ್ತು ನುಡಿಯ ಶುದ್ಧಿಯೇ ಮನುಷ್ಯನ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಅಳತೆಗೋಲು ಎಂದು ಶರಣರು ಸಾರಿದರು.²

“ಇವನಾರವ ಇವನಾರವ ಎಂದೆನಿಸದಿರಯ್ಯ, ಇವ ನಮ್ಮವ ಇವ ನಮ್ಮವ ಎಂದೆನಿಸಯ್ಯ” ಎಂಬ ಬಸವಣ್ಣನ ವಚನವು ಈ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಡುತ್ತದೆ.¹ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಹಿಂದೂ ಪರಂಪರೆಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಶರಣರು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಹುತೇಕ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು ಎಂದು ಸ್ಕಾಟನ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ.²

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮೂಲದ ಬಸವಣ್ಣನು ತನ್ನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ತಳ ಸಮುದಾಯದ ಶರಣರನ್ನು ತನ್ನ ತಂದೆ, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಎಂದು ಕರೆದು ಅವರ ಮನೆಯ ಮಗನೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕೇವಲ ವಿನಯದ ಮಾತಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟಿನ ಕುಲದ ಬದಲು ಭಕ್ತಿಯ ಕುಲವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ, ಬಂಧುತ್ವದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೇ ಮರುವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಅದು.^{1,5}

ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯ, ಡೋಹರ ಕಕ್ಕಯ್ಯ, ಮಡಿವಾಳ ಮಾಚಯ್ಯ, ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ಮೊದಲಾದ ತಳ ಸಮುದಾಯಗಳ ಶರಣರು ವಚನಕಾರರಾಗಿ ಗೌರವ ಪಡೆದದ್ದು ಈ ತತ್ವದ ಆಚರಣಾ ರೂಪ.^{5,9} ಹುಟ್ಟು, ಸಾವು, ಮುಟ್ಟು ಮೊದಲಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಮೈಲಿಗೆಯ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದು, ಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ಅಶುದ್ಧ ಎಂಬ ವಿಂಗಡಣೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತ ಜಾತಿ ತರ್ಕದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ ಪೆಟ್ಟು.^{2,8}

“ದಯವಿಲ್ಲದ ಧರ್ಮವದೇವದಯ್ಯ” ಮತ್ತು “ದಯವೇ ಧರ್ಮದ ಮೂಲವಯ್ಯ” ಎಂಬ ಬಸವಣ್ಣನ ಮಾತುಗಳು, ಧರ್ಮದ ತಿರುಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ನೈತಿಕ ಸಂವೇದನೆಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸುತ್ತವೆ.¹

10. ಕಾಯಕ ಮತ್ತು ದಾಸೋಹ

“ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ” ಎಂಬ ಆಯ್ದಕ್ಕೆ ಮಾರಯ್ಯನ ಮಾತು ಶರಣರ ಶ್ರಮ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಸಾರ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ದುಡಿಮೆಯಿಂದ ಬದುಕಬೇಕು; ಯಾವ ವೃತ್ತಿಯೂ ಕೀಳಲ್ಲ; ದುಡಿಮೆಯೇ ಪೂಜೆ ಎಂಬುದು ಇದರ ತಿರುಳು.^{2,5}

ಕಾಯಕದಿಂದ ಬಂದದ್ದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಮೀರಿದ್ದನ್ನು ಸಮುದಾಯದೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ದಾಸೋಹ. ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುವ ಈ ತತ್ವವು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಗೆಯ ಶ್ರಮಕ್ಕೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿತು.²

ಅಕ್ಕಿ ಆಯುವ ಕಾಯಕದ ಮಾರಯ್ಯನು ಒಂದು ದಿನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಕ್ಕಿ ತಂದಾಗ, ಆಸೆ ಎಂಬುದು ಅರಸರಿಗೆ ಸಲ್ಲುವುದೇ ಹೊರತು ಶಿವಭಕ್ತರಿಗಲ್ಲ ಎಂದು ಅವನ ಪತ್ನಿ ಲಕ್ಕಮ್ಮ ಎಚ್ಚರಿಸಿದ ಪ್ರಸಂಗವು ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ. ಕಾಯಕ ತತ್ವದ ನೈತಿಕ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟನ್ನೂ, ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಪಾತ್ರವನ್ನೂ ಈ ಪ್ರಸಂಗ ಒಟ್ಟಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.^{8,9}

ಭಿಕ್ಷು ಮತ್ತು ದಾನದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾದ ಸನ್ಯಾಸ ಮಾದರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ, ದುಡಿಯುತ್ತಲೇ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವ ಗೃಹಸ್ಥ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಶರಣರು ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಈ ಕಾಯಕ ನೀತಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಚಿಂತಕರು ಮತ್ತು ನಾಟಕಕಾರರೂ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.⁶

11. ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ವಚನ

ವಚನ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಗಮನಾರ್ಹ. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ಆಯ್ದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಕಮ್ಮ, ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕ, ಅಕ್ಕನಾಗಮ್ಮ, ನೀಲಾಂಬಿಕೆ, ಸತ್ಯಕ್ಕ, ಅಮುಗೆ ರಾಯಮ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಮೂವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವಚನಕಾರ್ತಿಯರ ರಚನೆಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಿವೆ.⁸

ಲೌಕಿಕ ಪತಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮನಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನನ್ನೇ ಪತಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಹೊರಟ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ಬದುಕು ಮತ್ತು ವಚನಗಳು, ಸ್ತ್ರೀ ದೇಹ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮರ್ಯಾದೆಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸ್ಥಾಪಿತ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಸವಾಲೆಸೆದವು.^{1,8} ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಕಲ್ಯಾಣದ ಅನುಭವ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಅವಳನ್ನು ಕರಿಣ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ; ಅವಳ ಉತ್ತರಗಳು ಶರಣರ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಗಳಿಸುತ್ತವೆ. ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆಯ ಈ ಸಂವಾದವು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ಮರಣೀಯ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು.⁷

ಅಕ್ಕನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು, ವಿರಹದ ತೀವ್ರತೆ ಮತ್ತು ದೇಹದ ಬಗೆಗಿನ ನಿರ್ಭೀತ ಮಾತುಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಲೌಕಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಬಳಸಿ ಲೌಕಿಕವನ್ನು ಮೀರುವ ಅವಳ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರು ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅತ್ಯಂತ ಭಾವಗೀತಾತ್ಮಕ ಧ್ವನಿಯೆಂದು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.¹

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ, ಮುಟ್ಟು ಮೊದಲಾದ ಸೂತಕಗಳ ನಿರಾಕರಣೆ ಇವು ಈ ಪರಂಪರೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳೆಂದು ವಿಜಯಾ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ.⁸ ವಚನಕಾರ್ತಿಯರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ದುಡಿಯುವ ವರ್ಗಗಳಿಂದ ಬಂದವರು ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ನೂಲುವ, ಕಸ ಗುಡಿಸುವ, ಅಕ್ಕಿ ಆಯುವ ಕಾಯಕದ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದು ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪದ ಸಂಗತಿ.^{8,9}

ಆದರೆ ಈ ಸಮಾನತೆಗೂ ಮಿತಿಗಳಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಮಾಯೆಯ ರೂಪವಾಗಿ ಕಾಣುವ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ದೈವತ್ವ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಚಲನೆ ಇವೆರಡರ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷವಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಶರಣೆಯರ ಅನುಭವವನ್ನು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಾರೆ.⁸

12. ಸ್ಥಾವರ ಮತ್ತು ಜಂಗಮ: ದೇವಾಲಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಮರ್ಶೆ

ಶರಣರು ದೇವಾಲಯ ಕೇಂದ್ರಿತ ಪೂಜಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಪುರೋಹಿತರ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಕ್ತನೂ ತನ್ನ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಧರಿಸುವ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು, ದೇವರೊಂದಿಗಿನ ನೇರ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಬಂಧದ ಸಂಕೇತವಾಯಿತು.^{1,5}

“ಉಳ್ಳವರು ಶಿವಾಲಯವ ಮಾಡುವರು, ನಾನೇನ ಮಾಡುವೆ ಬಡವನಯ್ಯ” ಎಂದು ಆರಂಭವಾಗುವ ಬಸವಣ್ಣನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಚನವು ದೇಹವನ್ನೇ ದೇಗುಲವನ್ನಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು “ಸ್ಥಾವರಕ್ಕಳಿವುಂಟು, ಜಂಗಮಕ್ಕಳಿವಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಂತದ್ದು ಮತ್ತು ಚಲಿಸುವುದು ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ಈ ವೈದೃಶ್ಯವನ್ನು ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರು ವಚನ ಚಳವಳಿಯ ಕೇಂದ್ರ ರೂಪಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.¹

ದೇವಾಲಯವು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪೂಜಾ ಸ್ಥಳವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಭೂಮಿ, ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಕೇಂದ್ರವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಪ್ರವೇಶದ ಹಕ್ಕು ಜಾತಿಯಿಂದ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ದೇವರನ್ನು

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಅಂಗೈಗೆ ತಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರ್ಥವಿತ್ತು.^{2,5} ಯಜ್ಞ, ಪ್ರಾಣಿಬಲಿ, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ, ಜ್ಯೋತಿಷ ಮೊದಲಾದ ಆಚರಣೆಗಳ ಬಗೆಗಿನ ವಚನಕಾರರ ವ್ಯಂಗ್ಯವೂ ಇದೇ ನಿಲುವಿನ ಭಾಗ.¹

13. ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೀಕರಣ

ಸೌಟೆನ್ ಗುರುತಿಸುವ ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಷಯ ಶಿಕ್ಷಣ. ಶಾಸ್ತ್ರ, ಜ್ಞಾನವು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮೂಲಕ ಕೆಲವೇ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಶರಣರು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದರು.^{2,3}

ಓದು ಬರಹದ ಪಾಂಡಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಯ ಐಕ್ಯಕ್ಕೆ ವಚನಕಾರರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ನೀಡಿದರು. ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯುವುದೇ ನಿಜವಾದ ಜ್ಞಾನದ ಲಕ್ಷಣ ಎಂಬುದು ಅವರ ನಿಲುವು.⁹ ನಂತರದ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಈ ಸಮುದಾಯದ ಮಠಗಳು ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸೌಟೆನ್ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.²

14. ಪ್ರಮುಖ ವಚನಕಾರರು ಮತ್ತು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು

ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಬಂದ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ವಚನಕಾರರನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 1ರಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.^{1,9}

ಕೋಷ್ಟಕ 1: ಪ್ರಮುಖ ವಚನಕಾರರು, ಅವರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಅಂಕಿತನಾಮಗಳು

ವಚನಕಾರ	ಹಿನ್ನೆಲೆ / ಕಾಯಕ	ಅಂಕಿತನಾಮ
ದೇವರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ	ನೇಕಾರ; ಪೂರ್ವಸೂರಿ ವಚನಕಾರ	ರಾಮನಾಥ
ಬಸವಣ್ಣ	ಬಿಜ್ಜಳನ ಆಸ್ಥಾನದ ಭಂಡಾರಿ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿ	ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ
ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು	ಅನುಭಾವಿ; ಅನುಭವ ಮಂಟಪದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ	ಗುಹೇಶ್ವರ
ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ	ಉಡುತಡಿಯ ಅನುಭಾವಿ ಕವಯಿತ್ರಿ	ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ	ಬಸವಣ್ಣನ ಸೋದರಳಿಯ; ತತ್ತ್ವ ನಿರೂಪಕ	ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ
ಸಿದ್ಧರಾಮ	ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯ ಕರ್ಮಯೋಗಿ	ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
ಮಡಿವಾಳ ಮಾಚಯ್ಯ	ಮಡಿವಾಳ	ಕಲಿದೇವರದೇವ
ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ	ಅಂಬಿಗ	ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ
ಆಯ್ಯಕ್ಕಿ ಲಕ್ಕಮ್ಮ	ಅಕ್ಕಿ ಆಯುವ ಕಾಯಕ	ಮಾರಯ್ಯಪ್ಪಿಯ ಅಮರೇಶ್ವರಲಿಂಗ

ಶರಣರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಿಂತನೆಯು ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಸುತ್ತ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಗುರು, ಲಿಂಗ, ಜಂಗಮ ಮೊದಲಾದ ಎಂಟು ಆವರಣಗಳು ಮತ್ತು ಭಕ್ತ ಸ್ಥಲದಿಂದ ಐಕ್ಯ ಸ್ಥಲದವರೆಗಿನ ಆರು ಹಂತಗಳ ಸಾಧನಾ ಮಾರ್ಗ ಇವು ನಂತರದ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೂಪ ಪಡೆದವು.^{5,7} ಇವುಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 2 ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 2: ಶರಣ ಚಿಂತನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರ್ಥ

ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	ಅರ್ಥ	ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಹತ್ವ
ಕಾಯಕ	ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ದುಡಿಮೆಯೇ ಪೂಜೆ	ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೂ ಸಮಾನ ಘನತೆ
ದಾಸೋಹ	ಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಮುದಾಯದೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು	ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ನಿರಾಕರಣೆ; ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ
ಇಷ್ಟಲಿಂಗ	ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಧರಿಸುವ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಲಿಂಗ	ದೇವಾಲಯ ಮತ್ತು ಪುರೋಹಿತರ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ನಿರಾಕರಣೆ
ಜಂಗಮ	ಚಲನಶೀಲ ಶರಣ; ಜೀವಂತ ದೈವಿಕತೆ	ಸ್ಥಾವರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗಿಂತ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ
ಅನುಭವ ಮಂಟಪ	ಶರಣರ ಮುಕ್ತ ಚರ್ಚಾ ಸಭೆ	ಜಾತಿ, ಲಿಂಗ ಭೇದವಿಲ್ಲದ ಸಂವಾದ
ಷಟ್‌ಸ್ಥಲ	ಸಾಧನೆಯ ಆರು ಹಂತಗಳು	ಸಾಧನೆಗೆ ಹುಟ್ಟು ಅಡ್ಡಿಯಲ್ಲ; ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತೆರೆದ ಮಾರ್ಗ

15. ಕಲ್ಯಾಣದ ಕ್ರಾಂತಿ ಮತ್ತು ನಂತರದ ಪರಂಪರೆ

ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮೂಲದ ಮಧುವರಸನ ಮಗಳಿಗೂ ಸಮಗಾರ ಹರಳಯ್ಯನ ಮಗನಿಗೂ ಶರಣರು ನಡೆಸಿದ ವಿವಾಹವು ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ರಾಜನ ಶಿಕ್ಷೆ, ಬಿಜ್ಜಳನ ಹತ್ಯೆ

ಮತ್ತು ಶರಣರ ಚದುರುವಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣದ ಪ್ರಯೋಗವು ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು.⁶ ಗಿರೀಶ ಕಾರ್ನಾಡರ ತಲೆದಂಡ (1990) ನಾಟಕವು ಬಸವಣ್ಣನ ಈ ಕೊನೆಯ ವರ್ಷದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘರ್ಷಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮರುನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.⁶

ಸಹಪಂಕ್ತಿ ಭೋಜನ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಮೀರಿದ ವಿವಾಹ ಇವು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಗಡಿಗಳನ್ನು ದಾಟುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳು. ಮಾತಿನ ಮಟ್ಟದ ಸಮಾನತೆಯು ಆಚರಣೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದಾಗ ಸ್ಥಾಪಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರತಿರೋಧ ತೀವ್ರವಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಕಥನ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.^{2,6}

ಹದಿಮೂರನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹರಿಹರನು ರಚಿಸಿದ ರಗಳೆಗಳು ಶರಣರ ಬದುಕನ್ನು ಕುರಿತ ಮೊದಲ ಕನ್ನಡ ಕಥನಗಳು.¹⁰ ಪಾಲ್ಕುರಿಕ ಸೋಮನಾಥನ ತೆಲುಗು ಬಸವ ಪುರಾಣವು ಬಸವಣ್ಣನ ಜೀವನ ಕಥನವನ್ನು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಆಚೆಗೂ ಹರಡಿತು.⁶ ಹದಿನೈದನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆಯ ಸಂಕಲನಗಳು ವಚನಗಳಿಗೆ ತಾತ್ವಿಕ ಮತ್ತು ಸಂವಾದಾತ್ಮಕ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ನೀಡಿದವು.⁷ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ವಚನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಸಂಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಕಾರ್ಯವು ಅವುಗಳನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಓದುಗರಿಗೆ ತಲುಪಿಸಿತು.⁹

16. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಭಾವ

ವಚನ ಚಳವಳಿಯು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ದಿಕ್ಕನ್ನೇ ಬದಲಿಸಿತು. ಅದರ ನಂತರ ಬಂದ ಕವಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭೂಯಿಷ್ಠ ಚಂಪೂ ಶೈಲಿಯಿಂದ ದೂರ ಸರಿದು, ರಗಳೆ, ಷಟ್ಪದಿ, ತ್ರಿಪದಿ ಮೊದಲಾದ ದೇಸಿ ಛಂದೋರೂಪಗಳ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದರು. ಹರಿಹರನು ಶರಣರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸರಳವಾದ ರಗಳೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ, ವಿಶಾಲ ಶ್ರೋತೃ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ತಲುಪುವ ಭಕ್ತಿ ಕಥನದ ಹೊಸ ಯುಗವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದನು.¹⁰

ರಾಜರ ಮತ್ತು ವೀರರ ಬದಲು ಭಕ್ತರು, ಕಾಯಕ ಜೀವಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಕಾವ್ಯದ ನಾಯಕರಾದದ್ದು ಈ ಬದಲಾವಣೆಯ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಸ್ತು, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೋತೃ ಸಮುದಾಯ ಈ ಮೂರರಲ್ಲೂ ನಡೆದ ಈ ವಿಸ್ತರಣೆಯು ಪೂರ್ವಾಕ್ ವಿವರಿಸುವ ದೇಶಭಾಷೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಎರಡನೆಯ, ಹೆಚ್ಚು ಜನಮುಖಿಯಾದ ಹಂತವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.³

ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ವಚನಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಆಳವಾದುದು. ಮುಕ್ತ ಛಂದದ ಆಧುನಿಕ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ವಚನವು ಒಂದು ದೇಸಿ ಪೂರ್ವ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಕಂಡಿತು; ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳವಳಿಗಳು ಶರಣರನ್ನು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಸೂರಿಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡವು.⁹

17. ಇತರ ಭಕ್ತಿ ಪರಂಪರೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆ

ವಚನ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಭಾರತದ ಇತರ ಭಕ್ತಿ ಪರಂಪರೆಗಳ ಜೊತೆ ಇಟ್ಟು ನೋಡಿದಾಗ ಅದರ ಸಾಮ್ಯ ಮತ್ತು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳೆರಡೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿನ ನಾಯನಾರರು ಮತ್ತು ಆಳ್ವಾರರು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ವಾರಕರಿ ಸಂತರು, ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಕಬೀರ ಮೊದಲಾದ ಸಂತ ಕವಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಜನಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದರು; ಹುಟ್ಟಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯಾಚರಣೆಯ ಪೊಳ್ಳುತನವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು.¹

ಆದರೆ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ತಮಿಳು ಭಕ್ತಿ ಕವಿಗಳ ಹಾಡುಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದೇವಾಲಯಗಳ ಸುತ್ತ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ವಚನಕಾರರು ದೇವಾಲಯವನ್ನೇ ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ಅನೇಕ ಭಕ್ತಿ ಪರಂಪರೆಗಳು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾರಿಯೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕೆದಕದೆ ಉಳಿದರೆ, ಶರಣರು ಸಹಭೋಜನ, ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಯಂತಹ ದೈನಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನೇ ಬದಲಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದರು.^{1,2}

ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮೌಲ್ಯ ನೀಡಿದ ಕಾಯಕ ತತ್ವ ಮತ್ತು ತನ್ನದೇ ದೀಕ್ಷೆ, ಸಂಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಂಘಟನೆಯುಳ್ಳ ಸಮುದಾಯದ ನಿರ್ಮಾಣ ಇವು ವಚನ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಇತರ ಪರಂಪರೆಗಳಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತವೆ.^{2,5} ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ನಂತರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಹರಿದಾಸ ಪರಂಪರೆಯು ಕೀರ್ತನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಲುಪಿಸಿತು; ಕುಲದ ಹೆಸರಿನ ಹೊಡೆದಾಟವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ ಕನಕದಾಸರ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮುಂದುವರಿಕೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಮಹಿಳಾ ಅನುಭಾವಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಈ ಹೋಲಿಕೆ ಉಪಯುಕ್ತ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಇತರ ಮಹಿಳಾ ಸಂತರಂತೆ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯೂ ದೈವವನ್ನು ಪ್ರಿಯಕರನಾಗಿ ಕಂಡಳು; ಆದರೆ ವಚನ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ಒಂಟಿ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲ, ಹಲವಾರು ವಚನಕಾರ್ತಿಯರ ಸಮೂಹದ ಭಾಗ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ.⁸

18. ವಿಮರ್ಶೆ ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳು

ವಚನ ಚಳವಳಿಯ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕುರಿತ ಜನಪ್ರಿಯ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಮರುಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿವೆ. ಹರಿಹರನ ರಗಳೆಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಓದಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗಿಲ್ ಬೆನ್-ಹೆರುಟ್ ಅವರು, ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶದ ಆರಂಭಿಕ ಭಕ್ತಿ ಪರಂಪರೆಯು ಇಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗುವಷ್ಟು ತೀವ್ರಗಾಮಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಹೊಂದಿತ್ತು ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ.¹⁰

ಈ ನಿಲುವು ಈಶ್ವರನ್ ಅವರ ಚಿತ್ರಣಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಬಸವಣ್ಣನನ್ನು ಹೊಸ ಧರ್ಮದ ಪ್ರವಾದಿಯಾಗಿ ಕಂಡರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಆರಂಭಿಕ ಕಥನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಸಂಕೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತಾರೆ.^{5,10} ವಚನಗಳ ಆದರ್ಶ ಮತ್ತು ಕಥನಗಳ ವಾಸ್ತವ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇಟ್ಟು ನೋಡುವುದೇ ಸಮತೋಲನದ ಮಾರ್ಗ.

ಜಾತಿ ನಿರಾಕರಣೆಯ ಆದರ್ಶವು ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ದುರ್ಬಲಗೊಂಡಿತು. ನಂತರದ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಆದರ್ಶಗಳ ಮರುವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ನಡೆದು, ಸಮುದಾಯವು ಹಿಂದೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ಒಂದು ಜಾತಿ ಸಮೂಹದಂತೆ ನೆಲೆಗೊಂಡಿತು ಎಂದು ಸ್ಕಾಟನ್ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ.² ಸಮುದಾಯದ ಒಳಗೇ ಉಪಪಂಗಡಗಳ ನಡುವೆ ಶ್ರೇಣೀಕರಣ ಬೆಳೆದದ್ದು, ಸ್ಥಾವರವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ ಚಳವಳಿಯೇ ಮರ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾವರಗೊಂಡದ್ದು ಈ ಚರಿತ್ರೆಯ ವಿಷಯಾಂಶ.^{2,7}

ಆಕರಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಇದೆ. ವಚನಗಳು ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಮೌಖಿಕ ಮತ್ತು ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಬಂದಿವೆ; ಬಸವಣ್ಣನ ಜೀವನ ವಿವರಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಂತರದ ಪುರಾಣ ಕಥನಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾಣವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ನೋಡುವ ಎಚ್ಚರ ಅಗತ್ಯ.^{6,10} ಮಹಿಳಾ ಸಮಾನತೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಆದರ್ಶ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಯ ನಡುವೆ ಅಂತರವಿತ್ತು.⁸ ಆದರೂ, ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಕನ್ನಡ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಈ ಚಳವಳಿ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ ಅಲ್ಪಗಳೆಯಲಾಗದು.^{2,5}

19. ಸಮಕಾಲೀನ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ

ಎಂಟು ಶತಮಾನಗಳ ನಂತರವೂ ವಚನಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜೀವಂತವಾಗಿವೆ. ಜಾತಿ, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಶ್ರಮದ ಘನತೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಇಂದಿನ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಶರಣರ ಮಾತುಗಳು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಉಲ್ಲೇಖಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.⁵

ರಾಮಾನುಜನ್ ಮತ್ತು ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್ ಅವರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದಗಳು ವಚನಗಳನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಓದುಗರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿವೆ.^{1,9} ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವು ಬಸವಣ್ಣನ ಯುಗಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮರಳುತ್ತಿರುವುದು, ಆ ಕಾಲದ ಗೆಲುವು ಮತ್ತು ಸಂಕಟಗಳು ಇಂದಿನ ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಎಂಬುದರ ಸೂಚನೆ.⁶

ಕಾಯಕ ಮತ್ತು ದಾಸೋಹ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಇಂದಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಅರ್ಥವಿದೆ. ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮವನ್ನು ಕೀಳಾಗಿ ಕಾಣುವ ಮನೋಭಾವ, ವೃತ್ತಿ ಆಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತಿನ ಅಸಮಾನ ಹಂಚಿಕೆ ಇವು ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು. ದುಡಿಮೆಗೆ ಘನತೆ ಮತ್ತು ಗಳಿಕೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಎಂಬ ಶರಣರ ನಿಲುವು ಈ ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ನೈತಿಕ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸಬಲ್ಲದು.^{2,5}

ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ವಚನಗಳ ನಿರಂತರ ಬಳಕೆಯು ಅವುಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿ ಉಳಿಸದೆ, ಇಡೀ ಕನ್ನಡ ಸಮಾಜದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಸ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ.⁹

ಅನುಭವ ಮಂಟಪವನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಆರಂಭಿಕ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುವ ಜನಪ್ರಿಯ ನಿಲುವು ಇಂದು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಹೋಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾದರೂ, ಮುಕ್ತ ಚರ್ಚೆ, ಭಿನ್ನಮತಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಎಂಬ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಇಂದಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಬಲ್ಲವು.^{6,7}

ಲಿಂಗಾಯತ ಮತ್ತು ವೀರಶೈವ ಅಸ್ಥಿತೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಸಮಕಾಲೀನ ಚರ್ಚೆಗಳು, ಈ ಪರಂಪರೆಯ ಇತಿಹಾಸದ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿವೆ.^{5,10} ದಲಿತ, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಶ್ರಮಿಕ ನೆಲೆಗಳಿಂದ ವಚನಗಳನ್ನು ಮರುಓದುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಮುಂದಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಫಲವತ್ತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರ.⁸

20. ಉಪಸಂಹಾರ

ವಚನ ಚಳವಳಿಯು ಕೇವಲ ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಂಥದ ಉದಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಅದು ಕನ್ನಡ ಸಮಾಜವು ಸಮಾನತೆ, ಶ್ರಮದ ಘನತೆ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತ ಸಂವಾದದ ಕನಸನ್ನು ಕಂಡ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕ್ಷಣವಾಗಿತ್ತು. ಜನರ

ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹಂಚಿ, ಕಾಯಕ ಜೀವಿಗಳಿಗೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದ್ದು ಇದರ ಶಾಶ್ವತ ಸಾಧನೆ.

ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದು. ವಚನಕಾರರು ಜಾತಿ, ಪೌರೋಹಿತ್ಯ, ದೇವಾಲಯ ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಶ್ರೇಣೀಕರಣವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಕಾಯಕ, ದಾಸೋಹ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಅನುಭವ ಮಂಟಪ ಅವರ ಪರ್ಯಾಯ ಸಮುದಾಯದ ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಆ ಆದರ್ಶಗಳು ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಕಾಲ ಆಚರಣೆಗೆ ಬಂದು, ನಂತರ ಭಾಗಶಃ ಸಂಸ್ಥೀಕರಣಗೊಂಡು ಮೊನಚು ಕಳೆದುಕೊಂಡರೂ, ವಚನಗಳ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಉಳಿದಿವೆ.

ಮುಂದಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಹಲವು ದಾರಿಗಳಿವೆ. ಕಡಿಮೆ ಪರಿಚಿತ ವಚನಕಾರರ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಯಕ ಜೀವಿಗಳ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ವಚನಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಧ್ಯಯನ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಯ ಇತಿಹಾಸದ ಪರಿಶೀಲನೆ, ಶಾಸನ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಥನಗಳ ಹೋಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಭಕ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯದೊಂದಿಗೆ ತೌಲಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಇವು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ.

ಬಸವಣ್ಣ, ಅಲ್ಲಮ, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಮತ್ತು ಅಸಂಖ್ಯ ಶರಣರು ವಿಭಿನ್ನ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಬಂದು ಒಂದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು: ಮನುಷ್ಯನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಹುಟ್ಟೋ, ನಡೆಯೋ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ. ಚಳವಳಿಯ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನೂ ಮಿತಿಗಳನ್ನೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಓದು ಇಂದಿನ ಅಗತ್ಯ.

ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. Ramanujan, A. K. *Speaking of Śiva*. Harmondsworth: Penguin Books, 1973.
2. Schouten, J. P. *Revolution of the Mystics: On the Social Aspects of Virāṣaivism*. Delhi: Motilal Banarsidass, 1995.
3. Pollock, Sheldon. *The Language of the Gods in the World of Men: Sanskrit, Culture, and Power in Premodern India*. Berkeley: University of California Press, 2006.
4. Turner, Victor. *The Ritual Process: Structure and Anti-Structure*. Chicago: Aldine, 1969.
5. Ishwaran, K. *Speaking of Basava: Lingayat Religion and Culture in South Asia*. Boulder: Westview Press, 1992.
6. Leslie, Julia. "Understanding Basava: History, Hagiography and a Modern Kannada Drama." *Bulletin of the School of Oriental and African Studies* 61, no. 2 (1998): 228–261.
7. Michael, R. Blake. *The Origins of Virāṣaiva Sects: A Typological Analysis of Ritual and Associational Patterns in the Śūnyasaṃpādana*. Delhi: Motilal Banarsidass, 1992.
8. Ramaswamy, Vijaya. *Divinity and Deviance: Women in Virasaivism*. Delhi: Oxford University Press, 1996.
9. Shivaprakash, H. S., trans. *I Keep Vigil of Rudra: The Vachanas*. New Delhi: Penguin Books, 2010.
10. Ben-Herut, Gil. *Śiva's Saints: The Origins of Devotion in Kannada according to Harihara's Ragaḷegaḷu*. New York: Oxford University Press, 2018.



മലയാള നോവലിന്റെ ഉദയവും സാമൂഹിക പരിഷ്കരണവും: ആദ്യകാല നോവലുകളിലെ ജാതി, ലിംഗം, ആധുനികത

Radhakrishnan Chembra

Principal, S.N College Kundalassery, Palakkad, Kerala, India.

Article information

Received: 6th June 2026

Received in revised form: 23rd July 2026

Accepted: 11th August 2026

Available online: 25th September 2026

Volume: 2

Issue: 3

DOI: <https://doi.org/10.63090/IJILRS/3108.1797.0025>

Abstract

This paper examines the rise of the Malayalam novel in the closing decades of the nineteenth century as a major medium of social reform. Works such as Kundalatha (1887), Indulekha (1889), Marthandavarma (1891), and Saraswativijayam (1892) emerged against the background of the spread of print, English education, and the formation of a new reading public. Drawing on the frameworks of the rise of the novel, print capitalism, realism in the colonial Indian novel, and cultural hegemony, the study analyses how these novels represented matriliney and the sambandham alliance, the caste order, women's education, and an emerging sense of nationhood. It traces the movement from missionary prose narratives to the first full-fledged novels, discusses the reformist character of the early novel, and evaluates its limitations of class, caste, and gender. It argues that the early Malayalam novel was not merely an imitation of an English form but a space in which Kerala society debated its own passage to modernity.

സംഗ്രഹം

പത്തൊൻപതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അവസാന ദശകങ്ങളിൽ മലയാളത്തിൽ രൂപംകൊണ്ട നോവൽ എന്ന സാഹിത്യരൂപത്തെ സാമൂഹിക പരിഷ്കരണത്തിന്റെ ഒരു പ്രധാന മാധ്യമമായി ഈ പ്രബന്ധം പരിശോധിക്കുന്നു. അച്ചടിയുടെ വ്യാപനം, ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസം, പുതിയ വായനാ സമൂഹത്തിന്റെ ഉദയം എന്നിവയുടെ പശ്ചാത്തലത്തിലാണ് കുന്ദലത (1887), ഇന്ദുലേഖ (1889), മാർത്താണ്ഡവർമ്മ (1891), സരസ്വതീവിജയം (1892) തുടങ്ങിയ കൃതികൾ പിറന്നത്. നോവലിന്റെ ഉദയം, അച്ചടി മുതലാളിത്തം, കൊളോണിയൽ ഇന്ത്യയിലെ റിയലിസം, സാംസ്കാരിക അധിഷ്ഠിതം എന്നീ സൈദ്ധാന്തിക ചട്ടക്കൂടുകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തി, ഈ നോവലുകൾ മരുമക്കത്തായം, സംബന്ധം, ജാതിവ്യവസ്ഥ, സ്ത്രീ വിദ്യാഭ്യാസം, ദേശബോധം എന്നീ വിഷയങ്ങളെ എങ്ങനെ ആവിഷ്കരിച്ചു എന്ന് ഈ പഠനം വിശകലനം ചെയ്യുന്നു. ആദ്യകാല നോവലുകളുടെ പരിഷ്കരണ സ്വഭാവം, അവയുടെ വർഗപരവും ജാതിപരവുമായ പരിമിതികൾ, സമകാലിക പ്രസക്തി എന്നിവ ഇത് വിലയിരുത്തുന്നു.

Keywords: - നോവലിന്റെ ഉദയം , ഇന്ദുലേഖ , ഒ. ചന്തുമേനോൻ , സരസ്വതീവിജയം , മരുമക്കത്തായം, സാമൂഹിക പരിഷ്കരണം, കൊളോണിയൽ ആധുനികത, അച്ചടി സംസ്കാരം.

1. ആമുഖം

മലയാള സാഹിത്യചരിത്രത്തിൽ പത്തൊൻപതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അവസാന ദശകങ്ങൾ ഒരു വഴിത്തിരിവിന്റെ കാലമാണ്. പദ്യത്തിന് മേൽക്കൈ ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരു സാഹിത്യ പാരമ്പര്യത്തിൽ ഗദ്യം ശക്തി പ്രാപിക്കുകയും നോവൽ എന്ന പുതിയ സാഹിത്യരൂപം ഉദയം ചെയ്യുകയും ചെയ്തത് ഈ കാലത്താണ്.¹ 1887ൽ അപ്പു നെടുങ്ങാടിയുടെ കുന്ദലതയും 1889ൽ ഒ. ചന്തുമേനോന്റെ ഇന്ദുലേഖയും പുറത്തുവന്നതോടെ മലയാള നോവലിന്റെ ചരിത്രം ആരംഭിച്ചു.^{1,2}

നോവൽ കേവലം ഒരു വിനോദോപാധിയായിരുന്നില്ല. മാറിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഒരു സമൂഹം തന്നെക്കുറിച്ചുതന്നെ ചിന്തിച്ച ഇടമായിരുന്നു അത്. കുടുംബം, വിവാഹം, ജാതി, വിദ്യാഭ്യാസം, സ്ത്രീയുടെ പദവി തുടങ്ങിയ വിഷയങ്ങൾ ആദ്യകാല നോവലുകളിൽ തുറന്ന ചർച്ചയ്ക്ക് വിധേയമായി.^{3,7}

ഈ ഗവേഷണ പ്രബന്ധത്തിന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യം മലയാള നോവലിന്റെ ഉദയത്തെ സാമൂഹിക പരിഷ്കരണത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ സമഗ്രമായി വിശകലനം ചെയ്യുക എന്നതാണ്. നോവലിന് വഴിയൊരുക്കിയ ചരിത്ര സാഹചര്യങ്ങൾ, ആദ്യകാല കൃതികളുടെ പ്രമേയങ്ങൾ, മരുമക്കത്തായ പരിഷ്കരണവുമായുള്ള ബന്ധം, ജാതിവിമർശനം, സ്ത്രീ പ്രതിനിധാനം, പരിമിതികൾ, സമകാലിക പ്രസക്തി എന്നിവ ഇവിടെ പരിശോധിക്കപ്പെടുന്നു.

2. സൈദ്ധാന്തിക ചട്ടക്കൂട്

മലയാള നോവലിന്റെ ഉദയത്തെ മനസ്സിലാക്കാൻ നാല് സൈദ്ധാന്തിക സമീപനങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ഇയാൻ വാട്ടിന്റെ നോവലിന്റെ ഉദയം (Rise of the Novel) എന്ന പഠനം, വ്യക്തിവാദം, റിയലിസം, മധ്യവർഗ വായനാ സമൂഹം എന്നിവയുടെ വളർച്ചയുമായി നോവലിനെ ബന്ധിപ്പിക്കുന്നു. സാധാരണ മനുഷ്യരുടെ ദൈനംദിന ജീവിതത്തെ യഥാർത്ഥമായി ആവിഷ്കരിക്കുന്ന രൂപമാണ് നോവൽ എന്ന് വാട്ട് നിരീക്ഷിക്കുന്നു.⁵

ബെനഡിക്ട് ആൻഡേഴ്സന്റെ അച്ചടി മുതലാളിത്തം (Print Capitalism) എന്ന ആശയം, നോവലും പത്രവും എങ്ങനെ ഒരു പൊതു ഭാഷാ സമൂഹത്തെ ഭാവന ചെയ്യാൻ സഹായിച്ചു എന്ന് വിശദീകരിക്കുന്നു. പരസ്പരം അറിയാത്ത വായനക്കാർ ഒരേ ഭാഷയിൽ ഒരേ കഥ വായിക്കുമ്പോൾ ഒരു പങ്കുവെക്കപ്പെട്ട സമൂഹബോധം രൂപപ്പെടുന്നു.⁴

മീനാക്ഷി മുഖർജിയുടെ റിയലിസവും യാഥാർത്ഥ്യവും (Realism and Reality) എന്ന പഠനം, ഇന്ത്യൻ നോവൽ പാശ്ചാത്യ രൂപത്തിന്റെ കേവല അനുകരണമല്ല എന്ന് വാദിക്കുന്നു. വ്യക്തി സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ മുൻനിർത്തുന്ന ഒരു സാഹിത്യരൂപവും കുടുംബത്തിനും സമുദായത്തിനും മുൻഗണന നൽകുന്ന ഒരു സാമൂഹിക യാഥാർത്ഥ്യവും തമ്മിലുള്ള സംഘർഷമാണ് ആദ്യകാല ഇന്ത്യൻ നോവലുകളുടെ സവിശേഷത.³

കെ. എൻ. പണിക്കരുടെ സാംസ്കാരിക അധീശത്വം (Cultural Hegemony) സംബന്ധിച്ച പഠനങ്ങൾ, കൊളോണിയൽ കാലത്തെ ബുദ്ധിജീവികൾ പാരമ്പര്യത്തെയും ആധുനികതയെയും എങ്ങനെ ഒരേസമയം വിമർശനാത്മകമായി സമീപിച്ചു എന്ന് കാണിക്കുന്നു. ഇന്ദുലേഖയെക്കുറിച്ചുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ വായന ഈ ചട്ടക്കൂടിന് മികച്ച ഉദാഹരണമാണ്.⁷

3. ചരിത്ര പശ്ചാത്തലം: അച്ചടി, വിദ്യാഭ്യാസം, വായനാ സമൂഹം

പത്തൊൻപതാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ക്രിസ്ത്യൻ മിഷനറിമാർ സ്ഥാപിച്ച അച്ചടിശാലകളും വിദ്യാലയങ്ങളും മലയാള ഗദ്യത്തിന്റെ വളർച്ചയ്ക്ക് അടിത്തറയിട്ടു. പാഠപുസ്തകങ്ങൾ, നിഘണ്ടുക്കൾ, വ്യാകരണ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ, ആനുകാലികങ്ങൾ എന്നിവ ഗദ്യത്തെ ഒരു ആധുനിക ആശയവിനിമയ മാധ്യമമാക്കി മാറ്റി.^{1,6}

ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസം നേടിയ ഒരു പുതിയ മധ്യവർഗം ഈ കാലത്ത് ഉയർന്നുവന്നു. കൊളോണിയൽ ഭരണത്തിലെ ഉദ്യോഗങ്ങളിലേക്ക് പ്രവേശിച്ച ഇവർ ഇംഗ്ലീഷ് നോവലുകളുടെ വായനക്കാരുമായിരുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിൽ നായർ സമുദായത്തിന്റെ പരമ്പരാഗത മേൽക്കോയ്മയിൽ ഈ കാലത്ത് ഉണ്ടായ മാറ്റങ്ങൾ റോബിൻ ജെഫ്രി വിശദമായി രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.⁹

ഇന്ത്യൻ ഭാഷകളിൽ പൊതുവെ നോവൽ പിറന്നത് ഈ കാലത്താണ്. പാശ്ചാത്യ സ്വാധീനവും ഇന്ത്യൻ പ്രതികരണവും തമ്മിലുള്ള സംവാദമായാണ് ശിശിർ കുമാർ ദാസ് ഈ

കാലഘട്ടത്തെ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത്. മലയാള നോവലിന്റെ ഉദയവും ഈ വിശാല ഇന്ത്യൻ പ്രക്രിയയുടെ ഭാഗമായിരുന്നു.⁶

4. നോവലിന് മുമ്പ്: മിഷനറി ഗദ്യാഖ്യാനങ്ങൾ

ലക്ഷണമൊത്ത നോവലുകൾക്ക് മുമ്പ് തന്നെ മലയാളത്തിൽ ചില ഗദ്യാഖ്യാനങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. മിസിസ് കോളിൻസ് ഇംഗ്ലീഷിൽ രചിച്ച കൃതിയുടെ മലയാള രൂപമായ ഘാതകവധം (1877), ആർച്ച് ഡീക്കൻ കോശിയുടെ പുല്ലേലിക്കുഞ്ചു (1882) എന്നിവ ഇവയിൽ പ്രധാനമാണ്.¹

ഈ കൃതികൾ മതപ്രചാരണ ലക്ഷ്യത്തോടെ എഴുതപ്പെട്ടവയായിരുന്നുവെങ്കിലും, അടിമത്തം, ജാതി വിവേചനം എന്നിവയെ ആഖ്യാന വിഷയമാക്കി എന്ന പ്രാധാന്യം അവയ്ക്കുണ്ട്. കീഴാള ജീവിതം ആദ്യമായി മലയാള ഗദ്യാഖ്യാനത്തിൽ കടന്നുവന്നത് ഈ കൃതികളിലൂടെയാണ്.¹⁰

5. കുന്ദലത: ആദ്യ മലയാള നോവൽ

1887ൽ കോഴിക്കോട്ട് നിന്ന് പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട അപ്പു നെടുങ്ങാടിയുടെ കുന്ദലതയാണ് മലയാളത്തിലെ ആദ്യ നോവലായി പൊതുവെ കണക്കാക്കപ്പെടുന്നത്. ഒരു സാങ്കല്പിക രാജ്യത്തെ പശ്ചാത്തലമാക്കിയ പ്രണയകഥയാണിത്.¹

കേരളീയ സാമൂഹിക ജീവിതവുമായി നേരിട്ട് ബന്ധമില്ലാത്തതിനാൽ കുന്ദലതയെ ഒരു റൊമാൻസായാണ് നിരൂപകർ വിലയിരുത്തുന്നത്. എങ്കിലും, ദീർഘമായ ഒരു കഥ ഗദ്യത്തിൽ പറയാൻ മലയാളത്തിന് കഴിയുമെന്ന് ഈ കൃതി തെളിയിച്ചു.^{1,6}

6. ഇന്ദുലേഖ: ലക്ഷണമൊത്ത ആദ്യ നോവൽ

1889ൽ പുറത്തുവന്ന ഒ. ചന്തുമേനോന്റെ (1847-1899) ഇന്ദുലേഖ, ലക്ഷണമൊത്ത ആദ്യ മലയാള നോവലായി അറിയപ്പെടുന്നു. മലബാറിലെ ഒരു ന്യായാധിപനായിരുന്ന ചന്തുമേനോൻ, ഇംഗ്ലീഷ് നോവലുകളുടെ മാതൃകയിൽ മലയാളത്തിൽ ഒരു കഥ എഴുതാനുള്ള ആഗ്രഹമാണ് ഈ രചനയ്ക്ക് പ്രേരണയായത് എന്ന് അവതാരികയിൽ വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്.²

ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസം നേടിയ ഇന്ദുലേഖയും മാധവനും തമ്മിലുള്ള പ്രണയവും, ഇന്ദുലേഖയെ സംബന്ധം ചെയ്യാൻ എത്തുന്ന സൂരി നമ്പൂതിരിപ്പാടിന്റെ പരിഹാസ്യമായ ശ്രമങ്ങളുമാണ് നോവലിന്റെ കാതൽ. തറവാട്ടു കാരണവരായ പഞ്ചമേനോൻ പഴയ അധികാര ഘടനയെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു.²

മതം, നിരീശ്വരവാദം, ഇന്ത്യൻ നാഷണൽ കോൺഗ്രസ് എന്നിവയെക്കുറിച്ചുള്ള ദീർഘമായ സംവാദം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന പതിനെട്ടാം അധ്യായം, നോവലിനെ ഒരു ആശയ സംവാദ വേദിയാക്കി മാറ്റുന്നു. കൊളോണിയൽ ബുദ്ധിജീവിയുടെ ആശയപരമായ സന്ദിഗ്ധതകളുടെ രേഖയായാണ് കെ. എൻ. പണിക്കർ ഈ അധ്യായത്തെ വായിക്കുന്നത്.^{2,7}

7. മരുമക്കത്തായം, സംബന്ധം, കുടുംബ പരിഷ്കരണം

ഇന്ദുലേഖയുടെ സാമൂഹിക പ്രാധാന്യം മനസ്സിലാക്കാൻ മരുമക്കത്തായ പരിഷ്കരണ ചർച്ചകളുടെ പശ്ചാത്തലം ആവശ്യമാണ്. നായർ സ്ത്രീകളും നമ്പൂതിരി പുരുഷന്മാരും തമ്മിലുള്ള സംബന്ധം നിയമപരമായ വിവാഹമാണോ എന്ന ചോദ്യം ഈ കാലത്ത് സജീവമായിരുന്നു.⁸

1891ലെ മലബാർ വിവാഹ കമ്മീഷനിൽ ചന്തുമേനോൻ അംഗമായിരുന്നു. ഈ ചർച്ചകളുടെ തുടർച്ചയായി 1896ൽ മലബാർ വിവാഹ നിയമം നിലവിൽ വന്നു. കൊളോണിയൽ നിയമവ്യവസ്ഥയും പരിഷ്കരണവാദികളും ചേർന്ന് മരുമക്കത്തായ തറവാടിനെ എങ്ങനെ പുനർനിർവ്വചിച്ചു എന്ന് ജി. അരുണിമ വിശദമായി പരിശോധിക്കുന്നുണ്ട്.⁸

സ്വന്തം ഇഷ്ടപ്രകാരം ഭർത്താവിനെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന ഇന്ദുലേഖ, സംബന്ധത്തെ പ്രണയത്തിലും പരസ്പര സമ്മതത്തിലും അധിഷ്ഠിതമായ ഒരു ബന്ധമായി പുനരാവിഷ്കരിക്കുന്നു. കാരണവരുടെ അധികാരത്തെ ചോദ്യം ചെയ്യുന്ന മാധവൻ, പുതിയ തലമുറയുടെ വ്യക്തിബോധത്തെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു.^{3,8}

8. സ്ത്രീ, വിദ്യാഭ്യാസം, വ്യക്തിത്വം

ഇംഗ്ലീഷും സംസ്കൃതവും സംഗീതവും അഭ്യസിച്ച ഇന്ദുലേഖ, ആദ്യകാല നോവലിലെ പുതിയ സ്ത്രീയുടെ മാതൃകയാണ്. സ്ത്രീ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ആവശ്യകത നോവലിന്റെ ഒരു പ്രധാന സന്ദേശമാണ്.²

എന്നാൽ ഈ പുതിയ സ്ത്രീ സങ്കല്പത്തിന് പരിധികളുണ്ടായിരുന്നു. ആദ്യകാല പരിഷ്കരണ ഭാഷ വ്യക്തിയെ ലിംഗഭേദത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വിഭാവനം ചെയ്തുവെന്നും, സ്ത്രീയെ പ്രധാനമായും ഗാർഹിക മണ്ഡലത്തിന്റെ ചുമതലക്കാരിയായി കണ്ടുവെന്നും ജെ. ദേവിക നിരീക്ഷിക്കുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസം സ്ത്രീയെ ഉത്തമ പത്നിയും മാതാവുമാക്കാനുള്ള ഉപാധിയായാണ് പലപ്പോഴും അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടത്.¹¹

ആദ്യകാല നോവലുകൾ ആത്മബോധത്തിന്റെയും ആന്തരികതയുടെയും പുതിയ ഭാഷ രൂപപ്പെടുത്തിയതെങ്ങനെ എന്ന് ഉദയകുമാർ വിശകലനം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. വ്യക്തിയുടെ ആഗ്രഹങ്ങളും സാമൂഹിക മര്യാദകളും തമ്മിലുള്ള സംഘർഷം ഈ കൃതികളുടെ ആഖ്യാന ഊർജമാണ്.¹²

9. സരസ്വതീവിജയം: ജാതിവിരുദ്ധ നോവൽ

1892ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച പോത്തേരി കുഞ്ഞമ്പുവിന്റെ സരസ്വതീവിജയം, ജാതിവ്യവസ്ഥയെ നേരിട്ട് വിമർശിക്കുന്ന ആദ്യകാല നോവലാണ്. കണ്ണൂരിലെ ഒരു തിയ്യ അഭിഭാഷകനായിരുന്നു രചയിതാവ്.¹⁰

പാട്ടുപാടിയതിന്റെ പേരിൽ ഒരു നമ്പൂതിരി ജന്മിയുടെ ആളുകളാൽ മർദ്ദിക്കപ്പെടുന്ന മരത്തൻ എന്ന പുലയ ബാലൻ, നാട്ടുവിട്ട് മിഷൻ വിദ്യാഭ്യാസം നേടി ഒടുവിൽ ന്യായാധിപനായി മടങ്ങിയെത്തുന്നതാണ് നോവലിന്റെ ഇതിവൃത്തം. വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ വിജയം എന്ന അർത്ഥത്തിലാണ് നോവലിന്റെ പേര്.¹⁰

ദിലീപ് എം. മേനോന്റെ വായന പ്രകാരം, കീഴ്ജാതിക്കാർക്ക് പാരമ്പര്യം അടിച്ചമർത്തലിന്റെ ഇടവും കൊളോണിയൽ ആധുനികത വിമോചനത്തിന്റെ സാധ്യതയുമായിരുന്നു. സവർണ പരിഷ്കരണ നോവലുകളിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായ ഒരു ആധുനികതാ സങ്കല്പമാണ് സരസ്വതീവിജയം മുന്നോട്ടുവെക്കുന്നത്.¹⁰

10. മാർത്താണ്ഡവർമ്മ: ചരിത്രവും ദേശബോധവും

1891ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച സി. വി. രാമൻപിള്ളയുടെ മാർത്താണ്ഡവർമ്മ, മലയാളത്തിലെ ആദ്യ ചരിത്ര നോവലാണ്. തിരുവിതാംകൂറിലെ മാർത്താണ്ഡവർമ്മ മഹാരാജാവിന്റെ സ്ഥാനാരോഹണ കാലത്തെ അധികാര സംഘർഷങ്ങളാണ് ഇതിന്റെ പശ്ചാത്തലം.¹

ഭൂതകാലത്തെ ആഖ്യാനം ചെയ്യുന്നതിലൂടെ ഒരു പ്രാദേശിക ദേശബോധം രൂപപ്പെടുത്തുകയായിരുന്നു ഈ നോവൽ. അച്ചടിച്ച ആഖ്യാനങ്ങൾ ഒരു ഭാവനാ സമൂഹത്തെ സൃഷ്ടിക്കുന്നു എന്ന ആൻഡ്രൂസന്റെ നിരീക്ഷണം ഇവിടെ പ്രസക്തമാണ്.⁴ തിരുവിതാംകൂറിലെ ഉദ്യോഗങ്ങളിൽ നാട്ടുകാർക്ക് പ്രാതിനിധ്യം ആവശ്യപ്പെട്ട 1891ലെ മലയാളി മെമ്മോറിയലിന്റെ കാലത്താണ് ഈ നോവൽ പുറത്തുവന്നത് എന്നതും ശ്രദ്ധേയമാണ്.⁹ സി. വി. യുടെ ചരിത്ര നോവലുകളിലെ പരമാധികാരത്തിന്റെയും ഓർമയുടെയും പ്രശ്നങ്ങൾ ഉദയകുമാർ വിശദമായി ചർച്ച ചെയ്യുന്നുണ്ട്.¹²

11. പ്രധാന ആദ്യകാല കൃതികൾ

പട്ടിക 1: ആദ്യകാല മലയാള ഗദ്യാഖ്യാനങ്ങളും നോവലുകളും

വർഷം	കൃതി	രചയിതാവ്	പ്രാധാന്യം
1877	ഘാതകവധം	മിസിസ് കോളിൻസ്	മിഷനറി ഗദ്യാഖ്യാനം; അടിമത്ത വിമർശനം
1882	പുല്ലേലിക്കുഞ്ചു	ആർച്ച് ഡീക്കൻ കോശി	ജാതി വിവേചന വിമർശനം
1887	കുന്ദലത	അപ്പു നെടുങ്ങാടി	ആദ്യ മലയാള നോവൽ
1889	ഇന്ദുലേഖ	ഒ. ചന്തുമേനോൻ	ലക്ഷണമൊത്ത ആദ്യ നോവൽ
1891	മാർത്താണ്ഡവർമ്മ	സി. വി. രാമൻപിള്ള	ആദ്യ ചരിത്ര നോവൽ
1892	സരസ്വതീവിജയം	പോത്തേരി കുഞ്ഞമ്പു	ജാതിവിരുദ്ധ നോവൽ
1892	ശാരദ (ഒന്നാം ഭാഗം)	ഒ. ചന്തുമേനോൻ	അപൂർണ്ണമായ രണ്ടാം നോവൽ
1897	സുകുമാരി	ജോസഫ് മുളയിൽ	മിഷൻ പശ്ചാത്തലത്തിലുള്ള സാമൂഹിക നോവൽ

മലയാള നോവലിന്റെ ആദ്യ ഘട്ടത്തിലെ പ്രധാന കൃതികൾ ചുവടെ പട്ടികയിൽ സംഗ്രഹിക്കുന്നു.^{1,10}

12. വിമർശനവും പരിമിതികളും

ആദ്യകാല നോവലുകളുടെ പരിഷ്കരണ സ്വഭാവത്തിന് വ്യക്തമായ പരിമിതികളുണ്ടായിരുന്നു. ഇന്റലൈയുടെ ലോകം പ്രധാനമായും ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസം നേടിയ ഒരു സവർണ മധ്യവർഗത്തിന്റേതാണ്. കീഴാള ജീവിതം ഈ നോവലിൽ ഏറെക്കുറെ അഭ്യൂഹമാണ്.^{7,10}

സ്ത്രീ വിമോചനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സങ്കല്പവും പരിമിതമായിരുന്നു. പുതിയ സ്ത്രീ സ്വതന്ത്ര വ്യക്തി എന്നതിനേക്കാൾ, പരിഷ്കൃത പുരുഷന് യോജിച്ച പങ്കാളി എന്ന നിലയിലാണ് പലപ്പോഴും വിഭാവനം ചെയ്യപ്പെട്ടത്.¹¹ സംബന്ധത്തെ ഏകഭാര്യത്വ വിവാഹമാക്കി മാറ്റാനുള്ള പരിഷ്കരണ ശ്രമങ്ങൾ, മരുമക്കത്തായം സ്ത്രീകൾക്ക് നൽകിയിരുന്ന ചില അവകാശങ്ങളെ ദുർബലപ്പെടുത്തി എന്ന വിമർശനവും നിലനിൽക്കുന്നു.⁸

കൊളോണിയൽ ആധുനികതയോടുള്ള ആദ്യകാല നോവലിസ്റ്റുകളുടെ സമീപനവും സന്ദിഗ്ധമായിരുന്നു. ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസത്തെ പുരോഗതിയുടെ മാർഗമായി കണ്ടപ്പോഴും, കൊളോണിയൽ അധീശത്വത്തെ വിമർശനാത്മകമായി സമീപിക്കാൻ അവർക്ക് പൂർണ്ണമായി കഴിഞ്ഞില്ല.⁷ എങ്കിലും, സമൂഹത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പൊതു സംവാദത്തിന് നോവൽ നൽകിയ സംഭാവന അനിഷേധ്യമാണ്.^{3,6}

13. സമകാലിക പ്രസക്തി

ഒരു നൂറ്റാണ്ടിലേറെ കഴിഞ്ഞിട്ടും ആദ്യകാല നോവലുകൾ വായിക്കപ്പെടുകയും പുനർവായിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇന്റലൈയുടെ പുതിയ ഇംഗ്ലീഷ് വിവർത്തനവും സരസ്വതീവിജയത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പുതിയ പഠനങ്ങളും ഈ തുടർ താല്പര്യത്തിന്റെ തെളിവാണ്.^{2,10}

ജാതി, ലിംഗം, കൊളോണിയൽ ആധുനികത എന്നിവയെക്കുറിച്ചുള്ള സമകാലിക സാംസ്കാരിക പഠനങ്ങൾ ഈ കൃതികളെ പുതിയ ചോദ്യങ്ങളോടെ സമീപിക്കുന്നു. സാഹിത്യത്തെ ചരിത്രത്തിന്റെ ഒരു രൂപമായി വായിക്കാനുള്ള സാധ്യതയാണ് ഈ പഠനങ്ങൾ തുറന്നിടുന്നത്.^{11,12}

ആരുടെ ജീവിതമാണ് സാഹിത്യത്തിൽ പ്രതിനിധീകരിക്കപ്പെടുന്നത് എന്ന ചോദ്യം ഇന്നും പ്രസക്തമാണ്. ഇന്റലൈയും സരസ്വതീവിജയവും തമ്മിലുള്ള അന്തരം, മലയാള സാഹിത്യത്തിലെ ദളിത്, സ്ത്രീ എഴുത്തുകൾക്കുറിച്ചുള്ള ഇന്നത്തെ ചർച്ചകൾക്ക് ഒരു ചരിത്ര പശ്ചാത്തലം നൽകുന്നു.¹⁰

14. ഉപസംഹാരം

മലയാള നോവലിന്റെ ഉദയം കേവലം ഒരു സാഹിത്യ സംഭവമായിരുന്നില്ല, മറിച്ച് കേരള സമൂഹത്തിന്റെ ആധുനികതയിലേക്കുള്ള യാത്രയുടെ ഒരു പ്രധാന ഘട്ടമായിരുന്നു. കുടുംബത്തെയും ജാതിയെയും സ്ത്രീയെയും ദേശത്തെയും കുറിച്ചുള്ള പുതിയ ആശയങ്ങൾ പരീക്ഷിക്കപ്പെട്ട ഇടമായിരുന്നു ആദ്യകാല നോവൽ.

ചന്തുമേനോൻ, സി. വി. രാമൻപിള്ള, പോത്തേരി കുഞ്ഞമ്പു എന്നിവരുടെ കൃതികൾ വ്യത്യസ്ത സാമൂഹിക നിലപാടുകളിൽ നിന്നുകൊണ്ട് ഒരേ ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരം തേടി: മാറുന്ന കാലത്ത് എങ്ങനെ ജീവിക്കണം? ഈ ചോദ്യത്തിന്റെ തുടർച്ചയാണ് പിൻക്കാല മലയാള നോവലിന്റെ ചരിത്രം. ആദ്യകാല നോവലുകളുടെ നേട്ടങ്ങളെയും പരിമിതികളെയും ഒരുപോലെ തിരിച്ചറിയുന്ന വിമർശനാത്മക വായനയാണ് ഇന്ന് ആവശ്യം.

റഫറൻസുകൾ

1. Anderson, Benedict. *Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. London: Verso, 1983.
2. Arunima, G. *There Comes Papa: Colonialism and the Transformation of Matriliney in Kerala, Malabar c. 1850–1940*. Hyderabad: Orient Longman, 2003.
3. Ayyappa Paniker, K. *A Short History of Malayalam Literature*. Trivandrum: Department of Public Relations, Government of Kerala, 1977.
4. Chandumenon, O. *Indulekha*. Translated by Anitha Devasia. New Delhi: Oxford University Press, 2005.
5. Das, Sisir Kumar. *A History of Indian Literature, 1800–1910: Western Impact, Indian Response*. New Delhi: Sahitya Akademi, 1991.

6. Devika, J. *En-gendering Individuals: The Language of Re-forming in Twentieth Century Keralam*. Hyderabad: Orient Longman, 2007.
7. Jeffrey, Robin. *The Decline of Nayar Dominance: Society and Politics in Travancore, 1847–1908*. London: Sussex University Press, 1976.
8. Kumar, Udaya. *Writing the First Person: Literature, History, and Autobiography in Modern Kerala*. Ranikhet: Permanent Black, 2016.
9. Menon, Dilip M. *The Blindness of Insight: Essays on Caste in Modern India*. Pondicherry: Navayana, 2006.
10. Mukherjee, Meenakshi. *Realism and Reality: The Novel and Society in India*. Delhi: Oxford University Press, 1985.
11. Panikkar, K. N. *Culture, Ideology, Hegemony: Intellectuals and Social Consciousness in Colonial India*. New Delhi: Tulika, 1995.
12. Watt, Ian. *The Rise of the Novel: Studies in Defoe, Richardson and Fielding*. London: Chatto and Windus, 1957.



சங்க இலக்கிய மீட்டுருவாக்கமும் தமிழ் மறுமலர்ச்சியும்: அச்சப் பண்பாடு, பதிப்பு முயற்சிகள், மொழி அடையாளம்

Jeetenthin.N

Assistant Professor, Department of Tamil, Government College Kariavattom, Thiruvananthapuram.

Article information

Received: 22nd June 2026

Received in revised form: 14th July 2026

Accepted: 7th August 2026

Available online: 25th September

Volume: 2

Issue: 3

DOI: <https://doi.org/10.63090/IJILRS/3108.1797.0026>

Abstract

This paper examines the passage of Sangam literature from palm-leaf manuscript to print in the late nineteenth and early twentieth centuries as a major instrument of cultural awakening in Tamil society. The editorial labours of Arumuga Navalar, C. W. Damodaram Pillai, and U. V. Swaminatha Iyer brought the Eight Anthologies, the Ten Long Poems, the Tolkappiyam, and the epics to a general readership. Drawing on the frameworks of print capitalism, language devotion, and the transformation of literary culture under colonialism, the study analyses how these editions produced a new historical consciousness of the antiquity, distinctiveness, and secular heritage of Tamil. It traces the background of missionary presses, the College of Fort St George, and the scholarly tradition of the Saiva monasteries, and follows the consequences through the veneration of Tamilttay, the Pure Tamil movement, and Dravidian politics. It also evaluates recent criticism of the idea of 'rediscovery', the limitations of the editorial enterprise, and its relevance in the digital age, arguing that the printing of the classics was not merely a philological achievement but a foundational event in the making of modern Tamil identity.

சுருக்கம்

பத்தொன்பதாம் நூற்றாண்டின் பிற்பகுதியிலும் இருபதாம் நூற்றாண்டின் தொடக்கத்திலும் சங்க இலக்கியங்கள் ஓலைச்சுவடிகளிலிருந்து அச்சுக்கு வந்த நிகழ்வை, தமிழ்ச் சமூகத்தின் பண்பாட்டு மறுமலர்ச்சியின் முக்கியக் கருவியாக இக்கட்டுரை ஆராய்கிறது. ஆறுமுக நாவலர், சி. வை. தாமோதரம் பிள்ளை, உ. வே. சாமிநாதையர் ஆகியோரின் பதிப்பு முயற்சிகள் எட்டுத்தொகை, பத்துப்பாட்டு, தொல்காப்பியம், காப்பியங்கள் ஆகியவற்றைப் பொது வாசகர்களிடம் கொண்டு சேர்த்தன. அச்சு முதலாளித்துவம், மொழிப்பற்று, காலனியக் கால இலக்கியப் பண்பாட்டு மாற்றம் ஆகிய கோட்பாட்டுச் சட்டகங்களைப் பயன்படுத்தி, இப்பதிப்புகள் தமிழின் தொன்மை, தனித்தன்மை, சமயச் சார்பற்ற மரபு பற்றிய புதிய வரலாற்றுணர்வை எவ்வாறு உருவாக்கின என்பதை இவ்வாய்வு பகுப்பாய்வு செய்கிறது. மிஷனரி அச்சகங்கள், புனித ஜார்ஜ் கோட்டைக் கல்லூரி, மடங்களின் புலமை மரபு என்னும் பின்னணியிலிருந்து தொடங்கி, தமிழ்த்தாய் வழிபாடு, தனித்தமிழ் இயக்கம், திராவிட அரசியல் வரையிலான தொடர்ச்சியை இது விளக்குகிறது. 'மீட்டுருவாக்கம்' என்ற கருத்தாக்கத்தின் மீதான அண்மைக்கால விமர்சனங்களையும், இம்முயற்சிகளின் வரம்புகளையும், எண்ணிம யுகத்தில் அவற்றின் பொருத்தத்தையும் இது மதிப்பிடுகிறது.

Keywords: - சங்க இலக்கியம், பதிப்பு வரலாறு, உ. வே. சாமிநாதையர், சி. வை. தாமோதரம் பிள்ளை, அச்சுப் பண்பாடு, தமிழ் மறுமலர்ச்சி, மொழிப்பற்று, திராவிட இயக்கம்.

1. முன்னுரை

தமிழ் இலக்கிய வரலாற்றில் பத்தொன்பதாம் நூற்றாண்டின் இறுதிப் பத்தாண்டுகள் ஒரு திருப்புமுனைக் காலம். ஏறத்தாழ இரண்டாயிரம் ஆண்டுப் பழமையுடையனவாகக் கருதப்படும் எட்டுத்தொகை, பத்துப்பாட்டு நூல்கள் இக்காலத்தில்தான் ஒலைச்சுவடிகளிலிருந்து அச்சு நூல்களாக வெளிவந்தன.^{1,2} அதுவரை ஒரு சில புலவர்களுக்கு மட்டுமே அறிமுகமாயிருந்த இந்நூல்கள், அச்சின் வழியாகப் பொது வாசகர்களைச் சென்றடைந்தன.

இப்பதிப்புகள் வெறும் நூல் வெளியீடுகளாக மட்டும் அமையவில்லை. தமிழ் மொழியின் தொன்மை, அதன் தனித்தன்மை, தமிழர் வரலாறு ஆகியவை குறித்துத் தமிழ்ச் சமூகம் தன்னைப் பற்றித் தானே சிந்தித்த களமாக அவை மாறின. மொழியை மையமாகக் கொண்ட ஒரு புதிய அடையாள உணர்வின் தோற்றத்தில் இப்பதிப்புகளுக்கு முக்கியப் பங்குண்டு.⁴

இந்தியாவின் பிற மொழிகளிலும் காலனியக் காலத்தில் அச்சு, உரைநடை, புதிய இலக்கிய வடிவங்கள் ஆகியவை வளர்ந்தன. ஆயினும், தொல்பழங்கால இலக்கியத் தொகுதி ஒன்று அச்சில் மீண்டும் அறிமுகமாகி, அது ஒரு சமூகத்தின் அரசியல், பண்பாட்டு இயக்கங்களுக்கு அடித்தளமானது தமிழ்ச் சூழலின் தனிச்சிறப்பாகும்.^{1,4}

சங்க இலக்கியப் பதிப்பு முயற்சிகளின் வரலாற்றுப் பின்னணி, முக்கியப் பதிப்பாசிரியர்களின் பங்களிப்பு, அப்பதிப்புகள் உருவாக்கிய புதிய வரலாற்றுணர்வு, மொழி அடையாள அரசியலுடனான தொடர்பு, வரம்புகள், சமகாலப் பொருத்தம் ஆகியவற்றை முழுமையாகப் பகுப்பாய்வு செய்வதே இக்கட்டுரையின் முதன்மை நோக்கமாகும்.

2. ஆய்வின் எல்லையும் முறையும்

இக்கட்டுரை விளக்கமுறை, பகுப்பாய்வுமுறை ஆகியவற்றைப் பின்பற்றுகிறது. பதிப்பு வரலாறு, அச்சுப் பண்பாடு, மொழி அரசியல், இலக்கிய வரலாறு ஆகிய துறைகளில் வெளிவந்துள்ள ஆய்வு நூல்கள் இதன் முதன்மைச் சான்றுகளாகும்.^{2,5,8}

மூன்று வினாக்களை இவ்வாய்வு மையப்படுத்துகிறது. முதலாவது, சங்க இலக்கியங்கள் அச்சுக்கு வருவதற்கு எத்தகைய நிறுவன, தொழில்நுட்ப, புலமைச் சூழல் வழிவகுத்தது? இரண்டாவது, பதிப்பாசிரியர்கள் எத்தகைய முறைகளைப் பின்பற்றினர், எத்தகைய இடர்களை எதிர்கொண்டனர்? மூன்றாவது, அச்சில் வந்த சங்க இலக்கியம் தமிழ் அடையாள உருவாக்கத்தில் எவ்வாறு பயன்படுத்தப்பட்டது, அப்பயன்பாட்டின் வரம்புகள் யாவை?

கால எல்லையாக, தமிழில் முதல் அச்சு நூல் தோன்றிய பதினாறாம் நூற்றாண்டு முதல் தமிழ் செம்மொழியாக அறிவிக்கப்பட்ட இருபத்தோராம் நூற்றாண்டின் தொடக்கம் வரையிலான காலம் கொள்ளப்பட்டுள்ளது. ஆயினும் 1860 முதல் 1940 வரையிலான பதிப்புக் காலமே ஆய்வின் மையம்.

3. கோட்பாட்டுச் சட்டகம்

இந்நிகழ்வைப் புரிந்துகொள்ள மூன்று கோட்பாட்டு அணுகுமுறைகள் பயன்படுகின்றன. பெனடிக்ட் ஆண்டர்சனின் அச்சு முதலாளித்துவம் (Print Capitalism) என்னும் கருத்தாக்கம், அச்சு நூல்களும் இதழ்களும் ஒரே மொழியில் வாசிக்கும் மக்களிடையே ஒரு பொதுவான, கற்பனை செய்யப்பட்ட சமூக உணர்வை எவ்வாறு உருவாக்குகின்றன என்பதை விளக்குகிறது.³ அச்சில் நிலைபெற்ற மொழி,

தொன்மையின் தோற்றத்தையும் நிலைத்தன்மையையும் பெறுகிறது என்ற அவரது கருத்து இங்குப் பொருந்துகிறது.

சுமதி ராமசாமியின் மொழிப்பற்று (Language Devotion) என்னும் கருத்தாக்கம், தமிழ் மொழி ஒரு தெய்வமாகவும் தாயாகவும் கன்னியாகவும் உருவாக்கப்பட்டு, பற்றுக்கும் தியாகத்துக்கும் உரிய பொருளாக மாறிய வரலாற்றை ஆராய்கிறது. மேலைநாட்டுத் தேசியவாதக் கோட்பாடுகளால் மட்டும் இதனை விளக்க முடியாது என்பது அவரது வாதம்.⁴

சாஷா எபெலிங், ஆ. இரா. வேங்கடாசலபதி ஆகியோரின் ஆய்வுகள், காலனியச் சூழலில் தமிழ் இலக்கியப் பண்பாடு அடைந்த மாற்றத்தை விளக்குகின்றன. மன்னர்கள், ஜமீன்தார்கள், மடங்கள் ஆகியோரின் புரவலர் முறையிலிருந்து, வாசகர் சந்தையை நம்பிய அச்சுப் பண்பாட்டுக்கு இலக்கிய உற்பத்தி நகர்ந்ததை இவர்கள் ஆவணப்படுத்தியுள்ளனர்.^{2,7}

இவற்றுடன், வி. ராஜேஷ் முன்வைக்கும் ஒரு விமர்சனப் பார்வையும் கவனத்திற்குரியது. செவ்வியல் இலக்கியம் முற்றிலும் மறக்கப்பட்டுப் பின்னர் 'கண்டுபிடிக்கப்பட்டது' என்ற பொதுவான கதையாடலை அவர் கேள்விக்குட்படுத்துகிறார்.⁸ இக்கட்டுரையின் பிற்பகுதியில் இவ்விமர்சனம் விரிவாகப் பேசப்படுகிறது.

4. வரலாற்றுப் பின்னணி: ஓலையிலிருந்து அச்சுக்கு

அச்சுக்கு முந்தைய காலத்தில் தமிழ் நூல்கள் பனையோலைச் சுவடிகளில் எழுதப்பட்டு, படியெடுத்தல் வழியாகத் தலைமுறை தலைமுறையாகக் கடத்தப்பட்டன. ஓலையின் ஆயுள் குறைவு என்பதால், தொடர்ந்து படியெடுக்கப்படாத நூல்கள் அழியும் நிலையில் இருந்தன. கற்பித்தல் பெரும்பாலும் வாய்மொழியாகவும் மனப்பாடமாகவும் நடைபெற்றது.^{2,7}

பதினெட்டு, பத்தொன்பதாம் நூற்றாண்டுகளில் புலவர்களிடையே பெருவழக்கில் இருந்தவை பெரும்பாலும் சமய இலக்கியங்கள், புராணங்கள், சிற்றிலக்கியங்கள், நீதி நூல்கள் ஆகியனவாகும். சங்க நூல்களும் சமண, பௌத்தக் காப்பியங்களும் அக்காலப் பாடத்திட்டத்தின் மையத்தில் இடம்பெறவில்லை.^{1,12} உரையாசிரியர்களின் மேற்கோள்கள் வழியாக அவற்றின் பெயர்கள் அறியப்பட்டிருந்தாலும், முழு நூல்களைப் பயின்றோர் மிகச் சிலரே.

இத்தகைய சூழலில், அச்சு என்னும் புதிய தொழில்நுட்பமும், காலனிய ஆட்சி உருவாக்கிய புதிய கல்வி நிறுவனங்களும், ஆங்கிலக் கல்வி பெற்ற புதிய நடுத்தர வர்க்கமும் ஒன்றிணைந்தபோது, பழந்தமிழ் நூல்களை அச்சிடுவதற்கான தேவையும் வாய்ப்பும் உருவாயின.²

5. மிஷனரிகளும் தொடக்ககால அச்சம்

இந்திய மொழிகளில் முதன்முதலில் அச்சேறிய மொழி தமிழ் ஆகும். பதினாறாம் நூற்றாண்டின் பிற்பகுதியில் போர்த்துகீசிய மிஷனரிகள் தமிழில் கிறித்தவ சமய நூல்களை அச்சிட்டனர்.^{2,5} பதினெட்டாம் நூற்றாண்டின் தொடக்கத்தில் தரங்கம்பாடியில் புரட்டஸ்தாந்து மிஷனரிகள் நிறுவிய அச்சகம் விவிலிய மொழிபெயர்ப்பையும் பிற நூல்களையும் வெளியிட்டது.⁵

ஏறத்தாழ இரண்டரை நூற்றாண்டுக் காலம் தமிழ் அச்சு பெரும்பாலும் மிஷனரிகளின், காலனிய அரசின் கைகளிலேயே இருந்தது. 1835ஆம் ஆண்டில் அச்சகங்கள் மீதான கட்டுப்பாடுகள் தளர்த்தப்பட்ட பின்னரே இந்தியர்கள் பரவலாக அச்சகங்களை நிறுவ முடிந்தது. அதன் பின்னர் சென்னையில் தமிழ்ப் புலவர்கள் நடத்திய அச்சகங்கள் பெருகின.⁵

மிஷனரிகளின் சமயப் பரப்புரைக்கு எதிர்வினையாகவே உள்ளூர்ப் புலவர்கள் அச்சைக் கையிலெடுத்தனர் என்பதை ஸ்டீவர்ட் பிளாக்பரன் காட்டுகிறார். அச்சின்

விளைவுகளைக் காட்டிலும் அதன் பயன்பாடுகளை ஆராய வேண்டும் என்பது அவரது அணுகுமுறை.⁵ சமய விவாதத்திற்காகத் தொடங்கிய அச்சுப் பயன்பாடு, பின்னர் இலக்கியப் பதிப்புக்கு விரிந்தது.

6. புனித ஜார்ஜ் கோட்டைக் கல்லூரியும் திராவிட மொழிக்குடும்பக் கருத்தும்

1812இல் சென்னையில் நிறுவப்பட்ட புனித ஜார்ஜ் கோட்டைக் கல்லூரி, ஆங்கிலேய அலுவலர்களுக்குத் தென்னிந்திய மொழிகளைக் கற்பிப்பதற்காக உருவானது. அங்கு ஆங்கிலேய அறிஞர்களும் தமிழ், தெலுங்குப் புலவர்களும் இணைந்து பணியாற்றினர்; இலக்கண நூல்களும் பாட நூல்களும் அச்சிடப்பட்டன.⁶

சென்னை ஆட்சியராக இருந்த எஃப். டபிள்யூ. எல்லிஸ், தென்னிந்திய மொழிகள் ஒன்றோடொன்று உறவுடையவை என்றும் அவை சமஸ்கிருதத்திலிருந்து தோன்றியவை அல்ல என்றும் 1816இல் நிறுவினார். தாமஸ் டிரவுட்மன் இதனைத் 'திராவிடச் சான்று' என்று அழைக்கிறார். இந்திய இலக்கண மரபும் ஐரோப்பிய மொழியியல் ஆர்வமும் சந்தித்ததன் விளைவே இக்கண்டுபிடிப்பு என்பது அவரது வாதம்.⁶

1856இல் ராபர்ட் கால்டுவெல் வெளியிட்ட ஒப்பிலக்கண நூல் இக்கருத்தை விரிவுபடுத்தி, 'திராவிடம்' என்ற சொல்லைப் பரவலாக்கியது. தமிழ் ஒரு தனி மொழிக்குடும்பத்தின் மூத்த உறுப்பினர் என்ற இக்கருத்து, பின்னர் அச்சில் வந்த சங்க இலக்கியத்துடன் இணைந்தபோது வலிமையான அடையாள அரசியலுக்கு அடித்தளமாயிற்று.^{6,9}

7. மடங்களும் மரபுவழிப் புலமையும்

பத்தொன்பதாம் நூற்றாண்டுத் தமிழ்ப் புலமையின் முக்கிய மையங்களாகத் திருவாவடுதுறை, தருமபுரம் போன்ற சைவ ஆதீனங்கள் விளங்கின. புலவர்களுக்கு உறைவிடமும் உணவும் சுவடிகளும் வழங்கிய இம்மடங்கள், மரபுவழிக் கல்வியின் நிறுவனங்களாகச் செயல்பட்டன.⁷

இம்மரபின் மிகச் சிறந்த பிரதிநிதி திரிசிரபுரம் மீனாட்சிசுந்தரம் பிள்ளை (1815-1876). ஏராளமான தலபுராணங்களையும் சிற்றிலக்கியங்களையும் இயற்றிய அவர், பல மாணவர்களை உருவாக்கினார். அவரது இலக்கிய உலகை எபெலிங் விரிவாக ஆராய்ந்துள்ளார்.⁷ அவருடைய மாணவர்களில் தலைசிறந்தவரே உ. வே. சாமிநாதையர்.

மரபுவழிப் புலமையில் பெற்ற ஆழ்ந்த பயிற்சியே பின்னர் சங்க நூல்களின் கடினமான மொழியைப் புரிந்துகொள்ளவும் பதிப்பிக்கவும் உதவியது என்பது கவனிக்கத்தக்கது. மரபும் நவீனமும் இங்கு முரண்படவில்லை; ஒன்றையொன்று நிறைவு செய்தன.^{2,7}

8. ஆறுமுக நாவலர்: பதிப்பும் உரைநடையும்

யாழ்ப்பாணத்து ஆறுமுக நாவலர் (1822-1879) தமிழ்ப் பதிப்புத் துறையின் முன்னோடிகளில் ஒருவர். மிஷனரிகளுடன் விவிலிய மொழிபெயர்ப்பில் பணியாற்றிய அனுபவம் பெற்ற அவர், பின்னர் சைவ சமயத்தைக் காக்கும் நோக்கில் அச்சைப் பயன்படுத்தினார். யாழ்ப்பாணத்திலும் சென்னையிலும் அச்சகங்களை நிறுவினார்.^{1,5}

பிழையற்ற மூலபாடம், சந்தி பிரித்த எளிய வடிவம், நிறுத்தக்குறிகளின் பயன்பாடு ஆகியவை அவரது பதிப்புகளின் சிறப்புகள். பரிமேலழகர் உரையுடன் கூடிய திருக்குறள் உள்ளிட்ட பல நூல்களை அவர் பதிப்பித்தார். பெரியபுராணம் போன்ற நூல்களை எளிய உரைநடையில் எழுதி, நவீனத் தமிழ் உரைநடையின் வளர்ச்சிக்கும் பங்களித்தார்.^{1,12}

நாவலரின் கவனம் பெரும்பாலும் சைவ சமய நூல்களிலும் இலக்கண நூல்களிலுமே இருந்தது. ஆயினும், பதிப்பு என்பது பொறுப்புமிக்க புலமைப் பணி என்ற தரத்தை அவர் நிறுவினார். அத்தரமே பின்வந்த பதிப்பாசிரியர்களுக்கு வழிகாட்டியது.¹²

9. சி. வை. தாமோதரம் பிள்ளை

யாழ்ப்பாணத்தில் பிறந்த சி. வை. தாமோதரம் பிள்ளை (1832-1901), சென்னைப் பல்கலைக்கழகத்தின் தொடக்ககாலப் பட்டதாரிகளில் ஒருவர். அரசுப் பணியில் இருந்துகொண்டே பழந்தமிழ் நூல்களைத் தேடிப் பதிப்பிக்கும் பணியில் தம்மை ஈடுபடுத்திக்கொண்டார்.^{1,12}

தொல்காப்பியச் சொல்லதிகாரம் சேனாவரையர் உரையுடன் (1868), வீரசோழியம் (1881), இறையனார் அகப்பொருள் (1883), தொல்காப்பியப் பொருளதிகாரம் (1885), கலித்தொகை (1887) ஆகியவை அவரது முக்கியப் பதிப்புகள். எட்டுத்தொகை நூல்களுள் முதலில் அச்சேறியது கலித்தொகையே.¹²

அழிந்துகொண்டிருக்கும் சுவடிகளைக் குறித்த அவரது பதிப்புரைகள் உருக்கமானவை. ஒலைகள் செல்லரித்தும் முறிந்தும் அழிவதையும், ஏடுகளைத் தேடி ஊர் ஊராக அலைந்ததையும், செல்வந்தர்களின் உதவியை வேண்டியதையும் அவை பதிவுசெய்கின்றன. பதிப்புப் பணியை ஒரு மீட்புப் பணியாக அவர் கருதினார்.^{8,12}

10. உ. வே. சாமிநாதையர்

இம்முயற்சிகளின் மிக முக்கிய நாயகர் உ. வே. சாமிநாதையர் (1855-1942). திருவாவடுதுறை ஆதீனத்தில் மீனாட்சிசுந்தரம் பிள்ளையிடம் கல்வி கற்ற அவர், கும்பகோணம் அரசுக் கல்லூரியிலும் பின்னர் சென்னை மாநிலக் கல்லூரியிலும் தமிழாசிரியராகப் பணியாற்றினார்.^{1,2}

1880இல் கும்பகோணத்தில் சேலம் இராமசாமி முதலியாரைச் சந்தித்த நிகழ்வு அவரது வாழ்வின் திருப்புமுனை. தாம் கற்ற நூல்களைப் பட்டியலிட்ட சாமிநாதையரிடம், சீவகசிந்தாமணி போன்ற பழைய நூல்களைப் படித்ததுண்டா என்று முதலியார் வினவினார். அதுவரை அறியாத ஓர் இலக்கிய உலகம் இருப்பதை அவ்வினா அவருக்கு உணர்த்தியது என்று தம் தன்வரலாறான 'என் சரித்திர'த்தில் அவர் பதிவுசெய்கிறார்.^{1,12}

சமணக் காப்பியமான சீவகசிந்தாமணியை 1887இல் பதிப்பித்த அவர், தொடர்ந்து பத்துப்பாட்டு (1889), சிலப்பதிகாரம் (1892), புறநானூறு (1894), மணிமேகலை (1898), ஐங்குறுநூறு (1903), பரிபாடல் (1918), குறுந்தொகை (1937) உள்ளிட்ட பல நூல்களை வெளியிட்டார்.¹² சைவ மரபில் வளர்ந்த ஒரு பிராமணப் புலவர், சமண, பௌத்த நூல்களை அவற்றின் சமயக் கலைச்சொற்களைக் கற்றறிந்து பதிப்பித்தது, புலமையின் சமயம் கடந்த தன்மைக்குச் சான்று.

ஏடு தேடி அவர் மேற்கொண்ட பயணங்கள் தமிழ்ப் பண்பாட்டு நினைவில் ஒரு தொன்மமாகவே நிலைத்துவிட்டன. ஆற்றில் விடப்பட்ட, நெருப்பில் இடப்பட்ட சுவடிகள் பற்றிய அவரது குறிப்புகள், ஓர் இலக்கிய மரபு அழிவின் விளிம்பிலிருந்து மீட்கப்பட்டது என்ற உணர்வை வாசகர்களிடம் ஆழப் பதித்தன.^{2,8}

11. பதிப்பு முறையியல்

இப்பதிப்பாசிரியர்களின் பணி வெறும் படியெடுப்பு அன்று. ஒரே நூலின் பல சுவடிகளைத் தேடித் தொகுத்தல், பாட வேறுபாடுகளை ஒப்பிட்டுச் சிறந்த பாடத்தைத் தேர்தல், பிற பாடங்களை அடிக்குறிப்பில் தருதல் ஆகியவை அவர்களது அடிப்படை முறைகள்.¹²

சாமிநாதையரின் பதிப்புகள் விரிவான முன்னுரை, நூலாசிரியர் வரலாறு, அரும்பத அகராதி, பாட்டு முதற்குறிப்பு அகராதி, ஒப்புமைப் பகுதிகள், பழைய உரையுடன் தம் குறிப்புரை ஆகியவற்றைக் கொண்டிருந்தன. ஒரு நூலைப்

புரிந்துகொள்ளத் தேவையான அனைத்துக் கருவிகளையும் வாசகருக்கு வழங்குவது அவரது நோக்கம்.^{1,12}

பதிப்புக்கான பொருளாதார அடிப்படையும் கவனிக்கத்தக்கது. பழைய புரவலர் முறை தளர்ந்து, வாசகர் சந்தை இன்னும் முழுமையாக உருவாகாத இடைக்காலத்தில் இப்பதிப்புகள் வெளிவந்தன. ஜமீன்தார்கள், மடாதிபதிகள், செல்வந்தர்கள் ஆகியோரின் நன்கொடையும் முன்பதிவுக் கட்டண முறையும் இவற்றைத் தாங்கின என்பதை வேங்கடாசலபதி விளக்குகிறார்.²

12. முக்கியப் பதிப்புகள்

சங்க இலக்கியம், இலக்கணம், காப்பியங்கள் ஆகியவற்றின் முக்கிய முதற்பதிப்புகள் அட்டவணை 1இல் தொகுத்துத் தரப்பட்டுள்ளன.¹²

அட்டவணை 1 : செவ்வியல் தமிழ் நூல்களின் முக்கிய முதற்பதிப்புகள்

ஆண்டு	நூல்	பதிப்பாசிரியர்
1812	திருக்குறள் (மூலம்)	தொடக்ககால அச்சப் பதிப்பு, சென்னை
1868	தொல்காப்பியம் சொல்லதிகாரம் (சேனாவரையம்)	சி. வை. தாமோதரம் பிள்ளை
1885	தொல்காப்பியம் பொருளதிகாரம்	சி. வை. தாமோதரம் பிள்ளை
1887	கலித்தொகை	சி. வை. தாமோதரம் பிள்ளை
1887	சீவகசிந்தாமணி	உ. வே. சாமிநாதையர்
1889	பத்துப்பாட்டு	உ. வே. சாமிநாதையர்
1892	சிலப்பதிகாரம்	உ. வே. சாமிநாதையர்
1894	புறநானூறு	உ. வே. சாமிநாதையர்
1898	மணிமேகலை	உ. வே. சாமிநாதையர்
1903	ஐங்குறுநூறு	உ. வே. சாமிநாதையர்
1915	நற்றிணை	பின்னத்தூர் அ. நாராயணசாமி ஐயர்
1937	குறுந்தொகை	உ. வே. சாமிநாதையர்

ஏறத்தாழ ஐம்பது ஆண்டுக் காலத்தில் செவ்வியல் தொகுதி முழுவதும் அச்சேறியது என்பதை இவ்வட்டவணை காட்டுகிறது. இது தனியொருவரின் சாதனை அன்று; இலங்கையிலும் தமிழகத்திலும் வாழ்ந்த பல புலவர்களின் கூட்டு முயற்சி.^{8,12}

13. சங்க இலக்கியமும் புதிய வரலாற்றுணர்வும்

அச்சில் வந்த சங்க இலக்கியம் வாசகர்களுக்கு ஒரு புதிய தமிழ்ப் பழமையை அறிமுகப்படுத்தியது. அகம், புறம் என்னும் பாகுபாடு, ஐந்திணை நிலப்பகுப்பு, காதலையும் வீரத்தையும் கொடையையும் பாடும் பெரும்பாலும் சமயச் சார்பற்ற பாடல்கள் ஆகியவை, அதுவரை பெருவழக்கில் இருந்த பக்தி, புராண இலக்கியங்களிலிருந்து முற்றிலும் வேறுபட்ட ஓர் இலக்கிய உலகைக் காட்டின.^{1,11}

இப்பாடல்களில் வரும் மன்னர்கள், குறுநில வள்ளல்கள், புலவர்கள், துறைமுகங்கள், வணிகம் பற்றிய குறிப்புகள் வரலாற்றுச் சான்றுகளாகப் படிக்கப்பட்டன. பண்டைத் தமிழகத்தின் சமூக, அரசியல் வரலாற்றை இப்பாடல்களின் அடிப்படையில் எழுதும் முயற்சிகள் இருபதாம் நூற்றாண்டின் தொடக்கத்திலேயே தோன்றின.^{1,9}

சமஸ்கிருத மரபின் தாக்கம் குறைவாக உள்ள, சாதிப் படிநிலை இறுகாத, கல்வியும் கவிதையும் பலருக்கும் உரியதாயிருந்த ஒரு பொற்காலமாகச் சங்க காலம் கற்பனை செய்யப்பட்டது. இக்கற்பனை வரலாற்று உண்மையோடு எவ்வளவு பொருந்துகிறது என்பது தனி வினா; ஆனால் ஓர் அரசியல், பண்பாட்டு வளமாக அது பெரும் ஆற்றலுடன் செயல்பட்டது.^{4,9}

ஏ. கே. ராமானுஜன் போன்றோரின் ஆங்கில மொழிபெயர்ப்புகள் பின்னர் இக்கவிதைகளை உலக வாசகர்களுக்கு அறிமுகப்படுத்தின. சங்கக் கவிதையின் நுட்பமான உள்ளுறை, இறைச்சி, குறியீட்டு அமைப்பு ஆகியவற்றை அவை எடுத்துக்காட்டின.¹¹

14. தமிழ்த்தாயும் மொழிப்பற்றும்

1891இல் வெளிவந்த பெ. சுந்தரம் பிள்ளையின் மனோன்மனீயம் நாடகத்தின் தமிழ்த்தெய்வ வணக்கப் பாடல், தமிழை என்றும் இளமை குன்றாத தெய்வமாகப் போற்றுகிறது. இப்பாடலை பின்னர் தமிழ்நாடு அரசின் தமிழ்த்தாய் வாழ்த்தாக ஏற்கப்பட்டது. சுமதி ராமசாமி தம் ஆய்வின் தொடக்கப் புள்ளியாக இவ்வாண்டையே கொள்கிறார்.⁴

தமிழ் மொழி தாயாகவும் தெய்வமாகவும் உருவகிக்கப்பட்டபோது, மொழிக்கு இழைக்கப்படும் தீங்கு தாய்க்கு இழைக்கப்படும் தீங்காக உணரப்பட்டது. சமயப் பற்று, தேசப் பற்று ஆகியவற்றுக்கு இணையான ஓர் உணர்வாகத் தமிழ்ப்பற்று வளர்ந்தது. பல்வேறு சமய, சாதி, அரசியல் பின்னணியினர் இப்பற்றை வெவ்வேறு வகையில் வெளிப்படுத்தினர் என்பதை ராமசாமி வகைப்படுத்திக் காட்டுகிறார்.⁴

அச்சில் வந்த செவ்வியல் நூல்களே இப்பற்றுக்கு உறுதியான அடித்தளம் தந்தன. தமிழின் தொன்மையும் வளமையும் வெறும் நம்பிக்கையாக அன்றி, கையில் எடுத்துப் படிக்கக்கூடிய நூல்களாக வாசகர் முன் நின்றன. 1901இல் மதுரையில் நிறுவப்பட்ட தமிழ்ச் சங்கம் போன்ற அமைப்புகளும் தமிழ் இதழ்களும் இவ்வுணர்வைப் பரப்பின.⁹

15. தனித்தமிழ் இயக்கமும் திராவிட அரசியலும்

மறைமலையடிகள் (1876-1950) 1916இல் தொடங்கிய தனித்தமிழ் இயக்கம், தமிழிலிருந்து வடசொற்களை நீக்கி எழுத வேண்டும் என்று வலியுறுத்தியது. வடமொழிக் கலப்பற்ற சங்க இலக்கிய மொழியே இவ்வியக்கத்துக்கு முன்மாதிரியாகவும் சான்றாகவும் அமைந்தது.^{4,9}

அதே காலகட்டத்தில் உருவான பிராமணரல்லாதார் இயக்கம், அரசுப் பணிகளிலும் கல்வியிலும் நிலவிய ஏற்றத்தாழ்வை எதிர்த்தது. 1916இல் தோன்றிய நீதிக்கட்சியின் அரசியலை யூஜின் இர்ஷிக் விரிவாக ஆராய்ந்துள்ளார். திராவிட மொழிக்குடும்பக் கருத்தும் சங்க காலப் பொற்காலக் கற்பனையும் இவ்வரசியலுக்குப் பண்பாட்டு நியாயத்தை வழங்கின.¹⁰

தமிழ் மறுமலர்ச்சிக்கும் திராவிடத் தேசியத்துக்கும் இடையிலான உறவை கே. நம்பி ஆரூரன் தம் நூலில் விளக்குகிறார். இலக்கியப் பதிப்பு, தமிழ்ச் சங்கங்கள், தனித்தமிழ் இயக்கம், இந்தித் திணிப்பு எதிர்ப்பு ஆகியவை ஒன்றோடொன்று பின்னிப்பிணைந்து வளர்ந்தன என்பது அவரது ஆய்வின் சாரம்.⁹

இங்கு ஒரு முரண் உண்டு. சங்க நூல்களைப் பதிப்பித்தோரில் பலர் பிராமணர்களும் சைவ வேளாளர்களும் ஆவர்; ஆனால் அந்நூல்கள் பிராமணிய எதிர்ப்பு அரசியலுக்கு ஆதாரமாயின. நூல்கள் அச்சில் வந்த பின், அவற்றின் பொருள் பதிப்பாசிரியர்களின் கட்டுப்பாட்டில் இருக்கவில்லை என்பதையே இது காட்டுகிறது.^{2,4}

16. வாசகர்கள், கல்வி நிறுவனங்கள், பாடத்திட்டம்

அச்சில் வந்த செவ்வியல் நூல்களின் முதல் வாசகர்கள் புலவர்களும் தமிழாசிரியர்களும் மாணவர்களும் ஆவர். பல்கலைக்கழகத் தமிழ்ப் பாடத்திட்டங்களில் இந்நூல்கள் இடம்பெற்றபோது, அவற்றுக்கு ஒரு நிலையான வாசகர் வட்டம் உருவானது. பாடநூல் தேவையே பல பதிப்புகளுக்குப் பொருளாதார ஆதாரமாகவும் அமைந்தது.^{2,8}

மௌனமாகத் தனித்து வாசித்தல் என்னும் புதிய வாசிப்பு முறை, பலர் கூடிக்கேட்கும் பழைய அரங்கேற்ற மரபிலிருந்து வேறுபட்டது. நாவல் வாசிக்கும் நடுத்தர

வர்க்கமும், அவர்களுள் பெண் வாசகர்களும் உருவான இக்காலத்தில், செவ்வியல் நூல்களும் உரைநடை விளக்கங்கள், சுருக்கங்கள், கட்டுரைகள் வழியாகப் பரவலான வாசகர்களைச் சென்றடைந்தன.²

இலக்கிய வரலாறு எழுதும் முயற்சிகளும் இக்காலத்தில் தொடங்கின. மிஷனரி அறிஞர்களும் காலனிய அலுவலர்களும் எழுதிய தமிழ் இலக்கிய வரலாற்றுக் குறிப்புகளைத் தமிழ் அறிஞர்கள் மறுத்தும் திருத்தியும் எழுதினர். செவ்வியல் நூல்களின் காலம், வரிசை பற்றிய விவாதங்கள் இதன் மையமாக இருந்தன.⁸

17. காலவரிசை

இவ்வாய்வில் பேசப்பட்ட முக்கிய நிகழ்வுகள் அட்டவணை 2இல் காலவரிசைப்படி தொகுக்கப்பட்டுள்ளன.^{2,4,6}

அட்டவணை 2 : தமிழ் அச்சு, பதிப்பு, மொழி இயக்க வரலாற்றின் முக்கிய மைல்கற்கள்

ஆண்டு	நிகழ்வு	முக்கியத்துவம்
1577	தமிழில் முதல் அச்சு நூல்	இந்திய மொழிகளில் முதல் அச்சு
1812	புனித ஜார்ஜ் கோட்டைக் கல்லூரி	ஆங்கிலேய, இந்தியப் புலமைச் சந்திப்பு
1816	எல்லிஸின் திராவிடச் சான்று	தென்னிந்திய மொழிகளின் தனிக் குடும்பம்
1835	அச்சுக் கட்டுப்பாடுகள் தளர்வு	இந்தியர் நடத்தும் அச்சுக்களின் பெருக்கம்
1856	கால்டுவெல்லின் ஒப்பிலக்கணம்	திராவிடம்' என்னும் கருத்தின் பரவல்
1887	கலித்தொகை, சீவகசிந்தாமணி பதிப்புகள்	செவ்வியல் பதிப்புக் காலத்தின் தொடக்கம்
1891	மனோன்மனையம்	தமிழ்த்தெய்வ வணக்கம்
1901	மதுரைத் தமிழ்ச் சங்கம்	தமிழ் ஆய்வுக்கான நிறுவன அடித்தளம்
1916	தனித்தமிழ் இயக்கம்; நீதிக்கட்சி	மொழித் தூய்மையும் பிராமணரல்லாதார் அரசியலும்
2004	தமிழ் செம்மொழி அறிவிப்பு	செவ்வியல் தகுதிக்கு அரசு ஏற்பு

18. விமர்சனமும் வரம்புகளும்

'மீட்டுருவாக்கம்' அல்லது 'கண்டுபிடிப்பு' என்ற கதையாடல் அண்மைக்கால ஆய்வுகளில் மறுபரிசீலனைக்கு உள்ளாகியுள்ளது. சங்க நூல்கள் முற்றிலும் மறைக்கப்பட்டிருக்கவில்லை என்றும், சமண மடங்களிலும் சில புலவர் குடும்பங்களிலும் அவை பயிலப்பட்டு வந்தன என்றும், மெக்கன்சி தொகுப்புகள், கோட்டைக் கல்லூரி ஆவணங்கள், மிஷனரி பதிவுகள் ஆகியவை இதனைக் காட்டுகின்றன என்றும் வி. ராஜேஷ் வாதிடுகிறார்.⁸

பதிப்பாசிரியர்கள் தம்மைப் பற்றித் தாமே முன்வைத்த சுய சித்திரத்தை, குறிப்பாக நடுத்தர வர்க்க ஆண் அறிஞர்களின் தனிமனிதக் கதையாடல்களை, வரலாற்றாசிரியர்கள் அப்படியே ஏற்றுக்கொள்ளக் கூடாது என்பது அவரது எச்சரிக்கை. 'தமிழ் மறுமலர்ச்சி' என்ற சொல்லாடலே விமர்சன நோக்கில் அணுகப்பட வேண்டும் என்கிறார் அவர்.⁸

மற்றொரு வரம்பு, பத்தொன்பதாம் நூற்றாண்டு இலக்கியத்தின் புறக்கணிப்பு. செவ்வியல் நூல்கள் மையத்துக்கு வந்தபோது, அதே நூற்றாண்டில் செழித்திருந்த புராணங்கள், சிற்றிலக்கியங்கள், தனிப்பாடல்கள் ஆகியவை தரம் தாழ்ந்தவையாக ஒதுக்கப்பட்டன. ஒரு முழு நூற்றாண்டின் இலக்கிய உற்பத்தி எவ்வாறு புறக்கணிக்கப்பட்டது என்பதை எபெலிங் சுட்டிக்காட்டுகிறார்.⁷

நாட்டார் வழக்காறுகளின் நிலையும் இத்தகையதே. நாட்டுப்புறக் கதைகளும் பாடல்களும் ஒருபுறம் மண்ணின் பண்பாட்டுச் சின்னமாகப் போற்றப்பட்டாலும், மறுபுறம் பின்தங்கிய நிலையின் அடையாளமாகவும் பார்க்கப்பட்டன; தேசிய

அடையாளத்தின் ஊர்தியாகச் செவ்வியல் நூல்களே முன்னிறுத்தப்பட்டன என்று பிளாக்பரன் காட்டுகிறார்.⁵

சமூக வரம்புகளும் இருந்தன. பதிப்பாசிரியர்களும் தொடக்ககால வாசகர்களும் பெரும்பாலும் உயர்சாதி ஆண்களே. பெண்களும் ஒடுக்கப்பட்ட சமூகத்தினரும் இப்புலமை வட்டத்தில் மிகக் குறைவாகவே இடம்பெற்றனர். சங்க காலத்தைப் பொற்காலமாகக் காட்டும் போக்கு, அப்பாடல்களிலேயே காணப்படும் சமூக ஏற்றத்தாழ்வுகளை மறைக்கவும் கூடும்.^{4,9} ஆயினும், ஒட்டுமொத்தமாக நோக்கும்போது, தமிழ்ச் சமூகத்தின் அறிவுசார் தன்னம்பிக்கைக்கு இப்பதிப்புகள் அளித்த பங்களிப்பு மறுக்க முடியாதது.^{1,2}

19. சமகாலப் பொருத்தம்

2004இல் இந்திய அரசு தமிழைச் செம்மொழியாக அறிவித்தது. ஒரு நூற்றாண்டுக்கு முன் அச்சில் வந்த செவ்வியல் நூல்களே இவ்வறிவிப்புக்கு அடிப்படைச் சான்றுகளாக அமைந்தன. செம்மொழி ஆய்வுக்கான நிறுவனங்கள் இன்று இந்நூல்களின் செம்பதிப்புகள், மொழிபெயர்ப்புகள், சொல்லடைவுகள் ஆகியவற்றை உருவாக்கி வருகின்றன.

எண்ணிம யுகத்தில் பதிப்புப் பணி புதிய வடிவம் பெற்றுள்ளது. சுவடிகளை எண்ணிமப்படுத்துதல், பழைய அச்ச நூல்களை இணையத்தில் வழங்குதல், தேடக்கூடிய மின்னூல் தொகுப்புகளை உருவாக்குதல் ஆகியவை, ஓலையிலிருந்து அச்சுக்கு நிகழ்ந்த மாற்றத்துக்கு இணையான இன்னொரு ஊடக மாற்றமாகும். அச்ச நூல்களே இன்று அழிவின் விளிம்பில் உள்ள ஆவணங்களாக மாறியிருப்பது ஒரு வரலாற்று முரண்.²

சாமிநாதையரும் தாமோதரம் பிள்ளையும் எதிர்கொண்ட வினாக்கள் இன்றும் பொருத்தமுடையவை. எந்தப் பாடத்தை ஏற்பது, பாட வேறுபாடுகளை எவ்வாறு பதிவுசெய்வது, பொது வாசகருக்கும் ஆய்வாளருக்கும் ஒருசேரப் பயன்படும் பதிப்பை எவ்வாறு உருவாக்குவது என்பன எண்ணிமப் பதிப்புக்கும் அடிப்படை வினாக்களே.¹²

மொழி அடையாளம் குறித்த சமகால விவாதங்களிலும் இவ்வரலாறு பயன்படுகிறது. மொழிப்பற்று ஆக்கபூர்வமான பண்பாட்டு ஆற்றலாகவும், சில வேளைகளில் பிறரை விலக்கும் கருவியாகவும் செயல்படக்கூடும் என்பதை இவ்வரலாறு நினைவூட்டுகிறது.⁴ பழைய நூல்களைப் பெருமிதத்தோடு மட்டுமன்றி விமர்சன நோக்கோடும் வாசிப்பதே இன்றைய தேவை.

20. முடிவுரை

சங்க இலக்கியங்கள் அச்சுக்கு வந்த நிகழ்வு வெறும் நூற்பதிப்பு நிகழ்வு அன்று; அது நவீனத் தமிழ் அடையாளத்தின் உருவாக்கத்தில் ஓர் அடிப்படை ஆற்றலாகச் செயல்பட்டது. தமிழின் தொன்மையையும் தனித்தன்மையையும் கையில் எடுத்துப் படிக்கக்கூடிய சான்றுகளாக மாற்றியதே இப்பதிப்புகளின் நிலையான சாதனை.

இவ்வாய்வின் மூன்று வினாக்களுக்கும் சுருக்கமான விடைகளை இவ்வாறு கூறலாம். மிஷனரி அச்சகங்கள், காலனியக் கல்வி நிறுவனங்கள், மடங்களின் மரபுவழிப் புலமை ஆகிய மூன்றும் இணைந்த சூழலே பதிப்புகளுக்கு வழிவகுத்தது. சுவடி தேடல், பாட ஒப்பீடு, விரிவான துணைக்கருவிகள் ஆகியவற்றைக் கொண்ட ஒரு முறையியலைப் பதிப்பாசிரியர்கள் உருவாக்கினர்; பொருளாதார இடர்களையும் சுவடிகளின் அழிவையும் எதிர்கொண்டனர். அச்சில் வந்த நூல்கள் தமிழ்த்தாய் வழிபாடு, தனித்தமிழ் இயக்கம், திராவிட அரசியல் ஆகியவற்றுக்குப் பண்பாட்டு வளமாயின; அதே வேளையில் அவை சில இலக்கிய வகைகளையும் சமூகப் பிரிவினரையும் விளிம்புக்குத் தள்ளின.

எதிர்கால ஆய்வுக்குப் பல வழிகள் உள்ளன. அதிகம் அறியப்படாத பதிப்பாசிரியர்களின் பங்களிப்பு, பதிப்புரைகளின் நுண்ணாய்வு, இலங்கைக்கும் தமிழகத்துக்கும் இடையிலான புலமைப் பரிமாற்றம், பிற இந்திய மொழிகளின்

செவ்வியல் பதிப்பு வரலாறுகளுடன் ஒப்பீடு, எண்ணிமப் பதிப்பியலின் சிக்கல்கள் ஆகியவை அவற்றுள் முக்கியமானவை.

நாவலர், தாமோதரம் பிள்ளை, சாமிநாதையர் போன்றோரின் தொலைநோக்கும் உழைப்பும் உருவாக்கிய இம்மரபை, எண்ணிம யுகத்திலும் புதிய வடிவங்களில் தொடர்வது நம் கூட்டுப் பொறுப்பாகும். இம்முயற்சிகளின் சாதனைகளையும் வரம்புகளையும் ஒருசேர உணரும் விமர்சனபூர்வமான வாசிப்பே இன்றைய தேவை.

ஆசிரியர் குறிப்புகள்

1. Zvelebil, Kamil V. *The Smile of Murugan: On Tamil Literature of South India*. Leiden: E. J. Brill, 1973.
2. Venkatachalapathy, A. R. *The Province of the Book: Scholars, Scribes, and Scribblers in Colonial Tamilnadu*. Ranikhet: Permanent Black, 2012.
3. Anderson, Benedict. *Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. London: Verso, 1983.
4. Ramaswamy, Sumathi. *Passions of the Tongue: Language Devotion in Tamil India, 1891–1970*. Berkeley: University of California Press, 1997.
5. Blackburn, Stuart. *Print, Folklore, and Nationalism in Colonial South India*. Delhi: Permanent Black, 2003.
6. Trautmann, Thomas R. *Languages and Nations: The Dravidian Proof in Colonial Madras*. Berkeley: University of California Press, 2006.
7. Ebeling, Sascha. *Colonizing the Realm of Words: The Transformation of Tamil Literature in Nineteenth-Century South India*. Albany: State University of New York Press, 2010.
8. Rajesh, V. *Manuscripts, Memory and History: Classical Tamil Literature in Colonial India*. New Delhi: Foundation Books, 2014.
9. Nambi Arooran, K. *Tamil Renaissance and Dravidian Nationalism, 1905–1944*. Madurai: Koodal Publishers, 1980.
10. Irschick, Eugene F. *Politics and Social Conflict in South India: The Non-Brahman Movement and Tamil Separatism, 1916–1929*. Berkeley: University of California Press, 1969.
11. Ramanujan, A. K. *Poems of Love and War: From the Eight Anthologies and the Ten Long Poems of Classical Tamil*. New York: Columbia University Press, 1985.
12. Zvelebil, Kamil V. *Companion Studies to the History of Tamil Literature*. Leiden: E. J. Brill, 1992.



பாரதியின் படைப்புகளில் தேசியம், பெண் விடுதலை, சமூகச் சீர்திருத்தம்: நவீனத் தமிழ்க் கவிதையின் உருவாக்கம்

D Boopathi

President, Bharat Seva Samiti, Kamarajar Salai, Mathur MMDA, Chennai.

Article information

Received: 3rd June 2026

Received in revised form: 15th July 2026

Accepted: 9th August 2026

Available online: 25th September

Volume: 2

Issue: 3

DOI: <https://doi.org/10.63090/IJILRS/3108.1797.0027>

Abstract

This paper examines the poetry and prose of C. Subramania Bharati (1882–1921) as a major instrument of social awakening in modern Tamil society. Journalist, poet, and freedom fighter, Bharati carried verse from the preserve of learned pundits into the speech and song of ordinary people. Drawing on the frameworks of print capitalism, nationalism and the women's question, and language devotion, the study analyses how his writings brought together Indian nationalism, pride in Tamil, the emancipation of women, the abolition of caste, and economic equality. It traces his life, his journalism, his exile in Pondicherry, his three long poems, and his prose poetry, and follows the posthumous history of his work up to its nationalisation in 1949. It also evaluates criticism from feminist and Dravidian perspectives, the limitations of his thought, and his contemporary relevance, arguing that Bharati was not merely a patriotic poet but a foundational force in the making of modern Tamil sensibility.

சுருக்கம்

சி. சுப்பிரமணிய பாரதியின் (1882-1921) கவிதைகளையும் உரைநடை எழுத்துகளையும் நவீனத் தமிழ்ச் சமூக விழிப்புணர்வின் முக்கியக் கருவியாக இக்கட்டுரை ஆராய்கிறது. இதழாளராகவும் கவிஞராகவும் விடுதலைப் போராட்ட வீரராகவும் செயல்பட்ட பாரதி, புலவர்களுக்கு மட்டுமே உரியதாயிருந்த கவிதையைப் பொதுமக்களின் மொழிக்கும் மெட்டுக்கும் கொண்டுவந்தார். அச்சு முதலாளித்துவம், தேசியமும் பெண் வினாவும், மொழிப்பற்று ஆகிய கோட்பாட்டுச் சட்டகங்களைப் பயன்படுத்தி, அவரது படைப்புகள் இந்தியத் தேசியம், தமிழ்ப் பெருமிதம், பெண் விடுதலை, சாதி ஒழிப்பு, பொருளாதாரச் சமத்துவம் ஆகியவற்றை எவ்வாறு ஒருங்கிணைத்தன என்பதை இவ்வாய்வு பகுப்பாய்வு செய்கிறது. அவரது வாழ்க்கைப் பின்னணி, இதழியல் பணி, புதுச்சேரி வாழ்க்கை, முப்பெரும் பாடல்கள், வசன கவிதை ஆகியவற்றிலிருந்து தொடங்கி, மறைவுக்குப் பிந்தைய அவரது படைப்புகளின் நாட்டுடைமையாக்கம் வரையிலான வரலாற்றை இது விளக்குகிறது. பெண்ணியம், திராவிட இயக்கம் ஆகிய நோக்குகளிலிருந்து எழுந்த விமர்சனங்களையும் அவரது சிந்தனையின் வரம்புகளையும் சமகாலப் பொருத்தத்தையும் இது மதிப்பிடுகிறது.

முக்கிய சொற்கள் : - சுப்பிரமணிய பாரதி, நவீனத் தமிழ்க் கவிதை, தேசியம், பெண் விடுதலை, சாதி ஒழிப்பு, இதழியல், வசன கவிதை, நாட்டுடைமையாக்கம்

1. முன்னுரை

நவீனத் தமிழ் இலக்கியத்தின் வரலாறு பெரும்பாலும் சுப்பிரமணிய பாரதியிலிருந்தே தொடங்குகிறது. இரண்டாயிரம் ஆண்டுக்கும் மேலாக நடை, உவமை, மொழி ஆகியவற்றில் மரபின் கட்டுப்பாடுகளைப் பின்பற்றி வந்த தமிழ்க் கவிதையில், எளிமையையும் இசைமையையும் முன்னிறுத்திய அவரது படைப்புகள் உணர்விலும் வடிவிலும் ஒரு தெளிவான மாற்றத்தைக் குறிக்கின்றன.^{1,5}

பாரதியின் கவிதை வெறும் அழகியல் நிகழ்வு அன்று. அந்நிய ஆட்சி, சாதி ஏற்றத்தாழ்வு, பெண்ணடிமைத்தனம், வறுமை ஆகியவற்றை எதிர்த்து ஒரு சமூகம் தன்னைப் பற்றித் தானே சிந்தித்த களமாக அது அமைந்தது. காலனிய எதிர்ப்பு, சாதி எதிர்ப்பு, பெண் ஒடுக்குமுறை எதிர்ப்பு ஆகிய மூன்றையும் தம் வாழ்நாள் முழுவதும் அவர் ஒருங்கே முன்னெடுத்தார்.^{1,2}

தாசூரின் சமகாலத்தவரான பாரதி, தம் வாழ்நாளில் உரிய அங்கீகாரம் பெறாமல் வறுமையில் மறைந்தார்; ஆனால் மறைவுக்குப் பின் தமிழ்ப் பண்பாட்டின் மையச் சின்னமாக உயர்ந்தார். ஒரு கவிஞர் எவ்வாறு ஒரு சமூகத்தின் பொதுச் சொத்தாக மாறுகிறார் என்பதற்கு அவரது மறுவாழ்வு ஒரு சிறந்த எடுத்துக்காட்டு.²

பாரதியின் படைப்புகளைச் சமூகச் சீர்திருத்தத்தின் பின்னணியில் முழுமையாகப் பகுப்பாய்வு செய்வதே இக்கட்டுரையின் முதன்மை நோக்கமாகும். தேசியம், தமிழ்ப்பற்று, பெண் விடுதலை, சாதி ஒழிப்பு, பொருளாதாரச் சமத்துவம், கவிதை வடிவப் புதுமை, விமர்சனங்கள், சமகாலப் பொருத்தம் ஆகியவை இங்கு ஆராயப்படுகின்றன.

2. ஆய்வின் எல்லையும் முறையும்

இக்கட்டுரை விளக்கமுறை, பகுப்பாய்வுமுறை ஆகியவற்றைப் பின்பற்றுகிறது. பாரதியின் கவிதைகளும் உரைநடை எழுத்துகளும் முதன்மைச் சான்றுகளாகவும், இலக்கிய வரலாறு, அச்சுப் பண்பாடு, மொழி அரசியல், பெண்ணியம், சாதி அரசியல் ஆகிய துறைகளில் வெளிவந்த ஆய்வு நூல்கள் துணைச் சான்றுகளாகவும் கொள்ளப்பட்டுள்ளன.^{1,2,6}

மூன்று வினாக்களை இவ்வாய்வு மையப்படுத்துகிறது. முதலாவது, பாரதியின் படைப்புகள் எத்தகைய வரலாற்று, ஊடகச் சூழலில் உருவாயின? இரண்டாவது, தேசம், மொழி, பெண், சாதி, வறுமை ஆகியவை குறித்த அவரது சிந்தனையின் முக்கியக் கூறுகள் யாவை, அவை ஒன்றோடொன்று எவ்வாறு இணைகின்றன? மூன்றாவது, அச்சிந்தனையின் வரம்புகள் யாவை, பிற்கால இயக்கங்கள் அதனை எவ்வாறு ஏற்றன அல்லது மறுத்தன?

பாரதியின் வாழ்க்கை விவரங்கள் பல, அவரது மறைவுக்குப் பின் எழுதப்பட்ட நினைவுக் குறிப்புகளையும் வாழ்க்கை வரலாறுகளையும் சார்ந்துள்ளன. ஆகவே ஆவணச் சான்றுகளையும் பிற்காலப் புனைவுகளையும் வேறுபடுத்திக் காணும் எச்சரிக்கை தேவைப்படுகிறது.²

3. கோட்பாட்டுச் சட்டகம்

பாரதியைப் புரிந்துகொள்ள மூன்று கோட்பாட்டு அணுகுமுறைகள் பயன்படுகின்றன. பெனடிக்ட் ஆண்டர்சனின் அச்சு முதலாளித்துவம் (Print Capitalism) என்னும் கருத்தாக்கம், செய்தித்தாள்களும் அச்சு நூல்களும் ஒருவரையொருவர் அறியாத வாசகர்களிடையே ஒரு பொதுவான தேச உணர்வை எவ்வாறு உருவாக்குகின்றன என்பதை விளக்குகிறது.³ நாளிதழ், வார இதழ், கேலிச்சித்திரம்,

பாடல் தொகுப்பு ஆகிய அச்ச வடிவங்களின் வழியாகவே பாரதி தம் வாசகர்களை உருவாக்கினார்.

பார்த்தா சாட்டர்ஜியின் ஆய்வு, காலனியக் காலத் தேசியம் பெண் வினாவை எவ்வாறு கையாண்டது என்பதை விளக்குகிறது. புறவுலகான பொருளியல் தளத்தில் மேற்கின் மேன்மையை ஏற்ற தேசியம், அகவுலகான ஆன்மிகப் பண்பாட்டுத் தளத்தைத் தன் இறையாண்மைக்குரிய இடமாகக் கொண்டது; அந்த அகத்தின் காவலராகப் 'புதிய பெண்' உருவாக்கப்பட்டாள் என்பது அவரது வாதம்.⁴ பாரதியின் 'புதுமைப் பெண்' கருத்தை மதிப்பிட இச்சட்டகம் உதவுகிறது.

சுமதி ராமசாமியின் மொழிப்பற்று (Language Devotion) என்னும் கருத்தாக்கம், தமிழ் மொழி தாயாகவும் தெய்வமாகவும் உருவாக்கப்பட்ட வரலாற்றை ஆராய்கிறது. இந்தியத் தேசியத்துடன் இணைந்த தமிழ்ப்பற்று, அதனோடு முரண்படும் தமிழ்ப்பற்று எனப் பல வகைகளை அவர் வேறுபடுத்துகிறார்.⁷ பாரதி இவற்றுள் முதல் வகையின் மிகச் சிறந்த பிரதிநிதி.

இவற்றுடன், எம். எஸ். எஸ். பாண்டியன், வ. கீதா, எஸ். வி. ராஜதுரை ஆகியோரின் ஆய்வுகள் தமிழ்ச் சூழலில் தேசியத்துக்கும் சாதிக்கும் இடையிலான உறவை விமர்சன நோக்கில் அணுகுகின்றன.^{10,11} இக்கட்டுரையின் பிற்பகுதியில் இவ்விமர்சனங்கள் பேசப்படுகின்றன.

4. வரலாற்றுப் பின்னணி

பத்தொன்பதாம் நூற்றாண்டின் இறுதியில் தமிழ் இலக்கியப் பண்பாடு பெரும் மாற்றத்துக்கு உள்ளாகியிருந்தது. மன்னர்கள், ஜமீன்தார்கள், மடங்கள் ஆகியோரின் புரவலர் முறை தளர்ந்து, அச்சையும் வாசகர் சந்தையையும் சார்ந்த புதிய இலக்கிய உற்பத்தி முறை உருவாக்கிக்கொண்டிருந்தது.^{6,12}

அக்காலக் கவிதை பெரும்பாலும் தலபுராணங்கள், சிற்றிலக்கியங்கள், சிலேடை, யமகம் போன்ற சொல் விளையாட்டுகள் ஆகியவற்றைச் சுற்றியே இயங்கியது. புலமையைக் காட்டுவதே கவிதையின் நோக்கமாக இருந்தது; பொதுமக்களின் வாழ்க்கைச் சிக்கல்கள் அதன் பொருளாகவில்லை.¹² அதே வேளையில், உரைநடை, நாவல், இதழியல் ஆகிய புதிய வடிவங்கள் வளர்ந்துகொண்டிருந்தன.

அரசியல் தளத்தில், 1905ஆம் ஆண்டு வங்கப் பிரிவினையை எதிர்த்து எழுந்த சுதேசி இயக்கம் இந்தியா முழுவதும் புதிய எழுச்சியை உருவாக்கியது. இந்திய மொழி இலக்கியங்கள் அனைத்திலும் விடுதலைப் போராட்டம் மையப் பொருளான காலகட்டம் இது என்று சிசிர் குமார் தாஸ் குறிப்பிடுகிறார்.⁸ இச்சூழலில்தான் பாரதி இதழாளராகவும் கவிஞராகவும் உருவானார்.

5. வாழ்க்கைச் சுருக்கம்

பாரதி 1882இல் திருநெல்வேலி மாவட்டத்து எட்டயபுரத்தில் பிறந்தார். பதினொரு வயதில் எட்டயபுர அரசவையில் அவரது கவித்திறனைப் பாராட்டிப் 'பாரதி' என்னும் பட்டம் வழங்கப்பட்டது.¹ தந்தையின் மறைவுக்குப் பின் காசியில் சில ஆண்டுகள் தங்கிக் கல்வி கற்றார். அங்கு இந்தி, சமஸ்கிருதம், ஆங்கிலம் ஆகியவற்றில் பெற்ற பயிற்சியும் வட இந்திய அரசியல் சூழலின் அறிமுகமும் அவரது பார்வையை விரிவுபடுத்தின.^{2,5}

1904இல் சென்னையில் சுதேசமித்திரன் நாளிதழில் துணையாசிரியராகச் சேர்ந்ததிலிருந்து அவரது பொது வாழ்க்கை தொடங்கியது. காங்கிரஸ் மாநாடுகளில் பங்கேற்றார்; திலகர் தலைமையிலான தீவிரவாதப் பிரிவை ஆதரித்தார்; வ. உ. சிதம்பரம் பிள்ளை போன்ற சுதேசித் தலைவர்களுடன் நெருங்கிப் பழகினார்.²

அரசின் அடக்குமுறை அதிகரித்தபோது 1908இல் பிரெஞ்சு ஆட்சிப் பகுதியான புதுச்சேரிக்குச் சென்றார். 1918 வரையிலான பத்தாண்டு அங்கேயே வாழ்ந்தார்.

பிரிட்டிஷ் இந்தியாவுக்குத் திரும்பியபோது கைதுசெய்யப்பட்டுச் சிறை வைக்கப்பட்டார்.¹ விடுதலைக்குப் பின் மீண்டும் சுதேசமித்திரனில் பணியாற்றிய அவர், சென்னை திருவல்லிக்கேணிக் கோயில் யானையால் தாக்கப்பட்ட சில காலத்தில், 1921 செப்டம்பரில் தம் முப்பத்தெட்டாம் வயதில் வறுமையில் மறைந்தார்.^{1,2}

6. இதழியலும் அச்சப் பண்பாடும்

பாரதி முதன்மையாக ஓர் இதழாளர். சுதேசமித்திரன் நாளிதழ், பெண்களுக்கான சக்ரவர்த்தினி மாத இதழ், இந்தியா வார இதழ், ஆங்கிலத்தில் பால பாரதா ஆகியவற்றில் அவர் பணியாற்றினார். அவரது கவிதைகளில் பெரும்பாலானவை முதலில் இதழ்களிலேயே வெளிவந்தன.^{2,6}

இந்தியா வார இதழ் தமிழ் இதழியலில் அரசியல் கேலிச்சித்திரங்களை அறிமுகப்படுத்தியது. எழுத்தறிவு குறைந்த வாசகர்களையும் சென்றடையும் காட்சி ஊடகமாக அது அமைந்தது. அச்சின் ஆற்றலை அரசியல் விழிப்புணர்வுக்குப் பயன்படுத்தும் உத்தியில் பாரதி ஒரு முன்னோடி.⁶

அடக்குமுறைச் சட்டங்கள், இதழ்களுக்குத் தடை, நூல்கள் பறிமுதல் ஆகியவற்றை அவர் தொடர்ந்து எதிர்கொண்டார். மக்களை எழுச்சியூட்டிய தீவிர தேசியக் கவிஞர், அச்செயல்பாட்டிலேயே காலனிய அரசால் நசுக்கப்பட்டார் என்று வேங்கடாசலபதி குறிப்பிடுகிறார்.⁶ புரவலர்களை நம்பாமல் வாசகர்களை நம்பி வாழ முயன்ற தொடக்ககாலத் தமிழ் எழுத்தாளர்களுள் அவரும் ஒருவர்; அம்முயற்சியின் பொருளாதாரத் தோல்வியே அவரது வறுமைக்குக் காரணம்.^{2,6}

7. எளிமையின் அழகியல்: கவிதைக் கொள்கை

பாஞ்சாலி சபதத்தின் முகவுரையில் பாரதி தம் கவிதைக் கொள்கையை அறிவிக்கிறார். எளிய பதங்கள், எளிய நடை, எளிதில் அறிந்துகொள்ளக்கூடிய சந்தம், பொதுமக்கள் விரும்பும் மெட்டு ஆகியவற்றைக் கொண்டு காவியம் செய்பவனே தாய்மொழிக்குப் புதிய உயிர் தருகிறான் என்பது அவரது கூற்று. ஓரிரண்டு ஆண்டு நூற்பழக்கம் உள்ள மக்கள் அனைவருக்கும் பொருள் விளங்க வேண்டும்; அதே வேளையில் காவியத்துக்குரிய நயங்கள் குறையக் கூடாது என்பது அவரது நோக்கம்.⁵

இக்கொள்கை ஒரு சமூக நிலைப்பாடும் ஆகும். கவிதை புலவர்களின் சொத்து அன்று; அது மக்களுக்கு உரியது. காவடிச்சிந்து, கும்மி, நொண்டிச்சிந்து, பள்ளு, தாலாட்டு போன்ற நாட்டார் இசை வடிவங்களை அவர் கையாண்டது இதன் வெளிப்பாடு.⁵ மரபிலக்கியப் பயிற்சியும் நாட்டார் மரபின் உயிர்ப்பும் ஆங்கிலக் கற்பனாவாதக் கவிஞர்களின் தாக்கமும் அவரிடம் இணைந்தன என்று கமில் சுவலபில் மதிப்பிடுகிறார்.⁵

8. தேசியக் கவிதைகள்

1908இல் வெளிவந்த சுதேச கீதங்கள் தொகுப்பு பாரதியைத் தேசியக் கவிஞராக அடையாளப்படுத்தியது. வந்தே மாதரம் பாடலின் தமிழாக்கம், பாரத மாதாவைப் போற்றும் பாடல்கள், தலைவர்களைப் பற்றிய பாடல்கள் ஆகியவை பொதுக்கூட்டங்களிலும் ஊர்வலங்களிலும் பாடப்பட்டன.^{2,8}

அவரது தேசியம் வெறும் அரசியல் விடுதலையோடு நின்றுவிடவில்லை. 'ஆடுவோமே பள்ளுப் பாடுவோமே, ஆனந்த சுதந்திரம் அடைந்துவிட்டோமென்று' என்னும் பாடல், விடுதலை கிடைப்பதற்குப் பல பத்தாண்டுகளுக்கு முன்பே அதனைக் கொண்டாடுகிறது. அப்பாடலில் சாதி வேறுபாடு ஒழிந்த, உழவுக்கும் தொழிலுக்கும் மதிப்புத் தரும், யாரும் யாருக்கும் அடிமையல்லாத ஒரு சமூகமே விடுதலையின் பொருளாகிறது.¹

இமயம் முதல் குமரி வரையிலான நிலப்பரப்பையும் அதன் பல மொழி மக்களையும் ஒரே குடும்பமாகக் கற்பனை செய்யும் பாடல்கள், ஆண்டர்சன்

குறிப்பிடும் கற்பனைச் சமூக உருவாக்கத்துக்குத் தமிழில் மிகச் சிறந்த எடுத்துக்காட்டுகள்.³

9. தமிழ்ப்பற்றும் இந்தியத் தேசியமும்

பாரதியின் தேசியம் தமிழ்ப்பற்றை விலக்கவில்லை. 'யாமறிந்த மொழிகளிலே தமிழ்மொழி போல் இனிதாவது எங்கும் காணோம்' என்றும், 'செந்தமிழ் நாடெனும் போதினிலே இன்பத் தேன் வந்து பாயுது காதினிலே' என்றும் பாடிய அவரே பாரத மாதாவையும் பாடினார். பிராந்திய அடையாளமும் தேசிய அடையாளமும் அவரிடம் முரண்படவில்லை.⁷

அவரது தமிழ்ப்பற்று பழம்பெருமை பேசுவதோடு நிற்கவில்லை. பிற நாட்டு நல்லறிஞர் சாத்திரங்களைத் தமிழில் பெயர்க்க வேண்டும் என்றும், இறவாத புகழுடைய புது நூல்களைத் தமிழில் இயற்ற வேண்டும் என்றும் அவர் வலியுறுத்தினார். புதிய அறிவியல் அறிவைத் தாங்கும் ஆற்றல் இல்லையெனில் தமிழ் மெல்ல அழியும் என்று ஒருவன் கூறியதாகக் குறிப்பிட்டு, அப்பழியைத் துடைக்க வேண்டும் என்று தமிழ்த்தாயின் குரலில் பாடுகிறார்.^{1,7}

சமதி ராமசாமி இதனை இந்தியத் தேசியத்துடன் இணைந்த தமிழ்ப்பற்று என வகைப்படுத்துகிறார். தமிழ்த்தாயும் பாரதமாதாவும் தாயும் மகளும் போல இணக்கமாக உருவகிக்கப்படும் இப்பார்வை, பிற்காலத் திராவிட இயக்கத்தின் தமிழ்ப்பற்றிலிருந்து வேறுபட்டது.⁷

10. பெண் விடுதலை

கொல்கத்தாவில் சகோதரி நிவேதிதையைச் சந்தித்த நிகழ்வு பாரதியின் பெண் பற்றிய பார்வையை ஆழமாக மாற்றியது என்று வாழ்க்கை வரலாறுகள் கூறுகின்றன. தம் நூல்களை அவர் நிவேதிதைக்கு அர்ப்பணித்தார். சக்ரவர்த்தினி இதழின் ஆசிரியராகப் பெண் கல்வி, குழந்தை மணம், கைம்மை ஆகியவை குறித்துத் தொடர்ந்து எழுதினார்.^{2,9}

'ஆணும் பெண்ணும் நிகரெனக் கொள்வதால் அறிவில் ஓங்கி இவ்வையம் தழைக்குமாம்' என்பது புதுமைப் பெண் பாடலின் மையக் கருத்து. 'நிமிர்ந்த நன்னடை, நேர்கொண்ட பார்வை, நிலத்தில் யார்க்கும் அஞ்சாத நெறிகள்' கொண்டவளாக அவர் புதிய பெண்ணை வரைகிறார். பெண்கள் விடுதலைக் கும்மியில், பெண்களைப் பூட்டி வைத்த விந்தை மனிதர் தலை கவிழ்ந்தார் என்று பெண்களே பாடுகின்றனர்.¹

கற்பு நிலை என்று சொல்ல வந்தால் அதனை இரு பாலருக்கும் பொதுவில் வைக்க வேண்டும் என்ற அவரது கூற்று, அக்காலச் சூழலில் துணிச்சலானது. பெண் கல்வி, சொத்துரிமை, மணத் தேர்வு உரிமை, விதவை மறுமணம் ஆகியவற்றை அவர் கட்டுரைகளில் வலியுறுத்தினார்.⁹ பாஞ்சாலி சபதத்தில் அவையில் அவமதிக்கப்படும் பாஞ்சாலி, அடிமைப்பட்ட பாரத தேசத்தின் உருவகமாகவும், நீதி கேட்டு வாதிடும் பெண்ணாகவும் ஒருசேரக் காட்சியளிக்கிறாள்.^{5,9}

11. சாதி ஒழிப்பும் மனித சமத்துவமும்

'சாதிகள் இல்லையடி பாப்பா; குலத் தாழ்ச்சி உயர்ச்சி சொல்லல் பாவம்' என்று குழந்தைகளுக்கான பாடலிலேயே சாதி மறுப்பை அவர் விதைத்தார். பிறப்பால் உயர்வு தாழ்வு இல்லை; அறிவும் அன்பும் கல்வியுமே மேன்மைக்கு அடிப்படை என்பது அவரது நிலைப்பாடு.¹

பிராமணக் குடும்பத்தில் பிறந்த அவர், தம் சாதியின் ஆசாரங்களைப் பொதுவெளியில் மீறினார். எல்லாச் சாதியினருடனும் சேர்ந்து உண்டார்; புதுச்சேரியில் ஓடுக்கப்பட்ட சமூகத்தைச் சேர்ந்த இளைஞர் ஒருவருக்குப் பூணூல் அணிவித்து, எல்லோரும் ஓர் குலம் என்பதைச் சடங்கின் வழியாகவே அறிவித்தார் என்று நினைவுக் குறிப்புகள் கூறுகின்றன.²

வேத, உபநிடத மரபின் மீதான ஆழ்ந்த பற்றும் சாதி எதிர்ப்பும் அவரிடம் இணைந்திருந்தன. சாதி என்பது பழைய ஞான மரபின் சிதைவு என்றும், அம்மரபின் உண்மையான சாரம் சமத்துவமே என்றும் அவர் நம்பினார். இந்நிலைப்பாடே பிற்காலத்தில் விமர்சனத்துக்கும் உள்ளானது.^{10,11}

12. வறுமை எதிர்ப்பும் பொருளாதாரச் சமத்துவமும்

‘தனியொருவனுக்கு உணவிலையெனில் ஜகத்தினை அழித்திடுவோம்’ என்ற வரி தமிழின் மிகப் புகழ்பெற்ற சமூக முழக்கங்கள் ஒன்று. இனி ஒரு விதி செய்வோம், அதை எந்த நாளும் காப்போம் என்று தொடங்கும் அப்பாடல், பசியை ஒரு தனிமனிதச் சிக்கலாக அன்றி ஒரு சமூகக் குற்றமாகக் காண்கிறது.¹

1917இல் நிகழ்ந்த ரஷ்யப் புரட்சியை வரவேற்று அவர் எழுதிய புதிய ருஷியா என்னும் பாடல், இந்திய மொழிகளில் அப்புரட்சி குறித்து வந்த தொடக்ககாலப் படைப்புகளுள் ஒன்றாகக் கருதப்படுகிறது. உழவுக்கும் தொழிலுக்கும் வந்தனை செய்வோம் என்ற அவரது அழைப்பு, உடல் உழைப்புக்கு மதிப்புத் தரும் ஒரு சமூகப் பார்வையை முன்வைக்கிறது.⁸

ஆயினும் அவரை ஒரு முறையான சோசலிசச் சிந்தனையாளராகக் கொள்ள இயலாது. அவரது சமத்துவக் கருத்துகள் அத்வைத ஆன்மிகம், மனிதநேயம், புரட்சிகர உணர்ச்சி ஆகியவற்றின் கலவையாகவே அமைந்துள்ளன.⁵

13. புதுச்சேரிக் காலமும் முப்பெரும் பாடல்களும்

புதுச்சேரியில் கழித்த பத்தாண்டு பொருளாதார நோக்கில் மிகக் கடினமானது; ஆனால் படைப்பு நோக்கில் மிக வளமானது. அரவிந்தர், வ. வே. சு. ஐயர் போன்றோருடனான தோழமை, வேத இலக்கியக் கல்வி, பிரெஞ்சு இலக்கியத்தின் அறிமுகம் ஆகியவை அவரது சிந்தனையை ஆழப்படுத்தின.^{2,5}

கண்ணன் பாட்டு, குயில் பாட்டு, பாஞ்சாலி சபதம் ஆகிய மூன்றும் இக்காலத்தின் முக்கியப் படைப்புகள். கண்ணன் பாட்டில் கண்ணனைத் தோழனாக, தாயாக, தந்தையாக, சேவகனாக, அரசனாக, சீடனாக, குருவாக, குழந்தையாக, காதலனாக, காதலியாகப் பல உறவுகளில் கற்பனை செய்கிறார். பக்தி மரபின் நாயக நாயகி பாவத்தை அவர் புதிய திசைகளில் விரித்தார்.⁵

குயில் பாட்டு ஒரு கனவுக் காட்சியாக அமைந்த கற்பனைக் காவியம்; அதன் உட்பொருள் குறித்துத் திறனாய்வாளர்களிடையே பல விளக்கங்கள் உள்ளன. பாஞ்சாலி சபதம் மகாபாரதத்தின் சூதாட்டப் பகுதியை எளிய நடையில் மறுபடைப்புச் செய்கிறது.^{1,5} இப்படைப்புகளின் விவரம் அட்டவணை 2இல் தரப்பட்டுள்ளது.

14. வசன கவிதையும் உரைநடையும்

பாரதியின் இறுதிக்காலப் படைப்புகளுள் வசன கவிதைகள் குறிப்பிடத்தக்கவை. யாப்பின் கட்டுகளிலிருந்து விடுபட்டு, காற்று, ஞாயிறு, சக்தி போன்ற பொருள்களை வேத சூக்தங்களை நினைவூட்டும் நடையில் பாடும் இப்பகுதிகள், தமிழ்ப் புதுக்கவிதையின் முன்னோடிகளாகக் கருதப்படுகின்றன.⁵

சிறுகதை, குறுநாவல், கட்டுரை, மொழிபெயர்ப்பு, தன்வரலாற்றுக் கவிதை எனப் பல உரைநடை வடிவங்களிலும் அவர் எழுதினார். ஜப்பானிய ஹைக்கூ கவிதை குறித்துத் தமிழில் முதலில் எழுதியவர்களுள் அவரும் ஒருவர். உலக இலக்கியப் போக்குகளைத் தமிழுக்கு அறிமுகப்படுத்தும் ஆர்வம் அவரது கட்டுரைகளில் தெளிவாகத் தெரிகிறது.^{5,8}

அவரது உரைநடை பேச்சு வழக்குக்கு நெருக்கமான, நேரடியான, நகைச்சுவை கலந்த நடையுடையது. இதழியல் தேவைகளே இந்நடையை உருவாக்கின. நவீனத் தமிழ் உரைநடையின் வளர்ச்சியிலும் அவருக்கு முக்கிய இடமுண்டு.⁶

15. வாழ்க்கையும் படைப்பும்: தொகுப்புப் பார்வை

பாரதியின் வாழ்க்கையின் முக்கிய நிகழ்வுகள் அட்டவணை 1இலும், முக்கியப் படைப்புகளும் அவற்றின் மையக் கருத்துகளும் அட்டவணை 2இலும் தொகுத்துத் தரப்பட்டுள்ளன.^{1,2}

அட்டவணை 1: பாரதியின் வாழ்க்கையின் முக்கிய நிகழ்வுகள்

ஆண்டு	நிகழ்வு	முக்கியத்துவம்
1882	எட்டயபுரத்தில் பிறப்பு	தென் தமிழகத்துச் சிற்றரசுச் சூழல்
1893	'பாரதி' பட்டம்	பதினொரு வயதில் கவித்திறனுக்கு அங்கீகாரம்
1904	சுதேசமித்திரனில் துணையாசிரியர்	இதழியல் வாழ்க்கையின் தொடக்கம்
1906	இந்தியா வார இதழ்	தீவிர தேசிய இதழியல்; அரசியல் கேலிச்சித்திரம்
1908	சுதேச கீதங்கள்; புதுச்சேரிக்குச் செல்லுதல்	முதல் பாடல் தொகுப்பு; பத்தாண்டுப் புலப்பெயர்வு
1912	பாஞ்சாலி சபதம் (முதற் பாகம்)	எளிமைக் கவிதைக் கொள்கையின் அறிவிப்பு
1918	பிரிட்டிஷ் இந்தியாவுக்குத் திரும்புதல்; கைது	புலப்பெயர்வின் முடிவு
1921	சென்னையில் மறைவு	முப்பத்தெட்டாம் வயதில்
1949	படைப்புகள் நாட்டுடைமையாக்கம்	மக்கள் இயக்கத்தின் விளைவாகப் பொதுக்களத்துக்கு வருதல்

அட்டவணை 2: பாரதியின் முக்கியப் படைப்புகளும் மையக் கருத்துகளும்

படைப்பு	வகை	மையக் கருத்து
சுதேச கீதங்கள்	தேசியப் பாடல்கள்	நாட்டு விடுதலை; ஒற்றுமை; சமூக விடுதலையாக விரியும் சுதந்திரம்
பாப்பா பாட்டு	குழந்தைப் பாடல்	சாதி மறுப்பு; அச்சமின்மை; அன்பு
புதுமைப் பெண்; பெண்கள் விடுதலைக் கும்மி	சமூகப் பாடல்கள்	ஆண் பெண் சமத்துவம்; பெண் கல்வி
கண்ணன் பாட்டு	பக்திப் பாடல்கள்	இறைவனைப் பல மனித உறவுகளில் காணுதல்
குயில் பாட்டு	கற்பனைக் காவியம்	காதல்; கனவு; குறியீட்டுப் பொருள்
பாஞ்சாலி சபதம்	குறுங்காவியம்	பெண் அவமதிப்புக்கு எதிரான நீதி; அடிமைப்பட்ட தேசத்தின் உருவகம்
வசன கவிதை	உரைநடைக் கவிதை	இயற்கை; சக்தி; யாப்பிலிருந்து விடுதலை
புதிய ருஷியா	அரசியல் பாடல்	கொடுங்கோன்மையின் வீழ்ச்சி; மக்கள் ஆட்சி

16. மறைவுக்குப் பிந்தைய வாழ்வு: நாட்டுடைமையாக்கம்

பாரதி மறைந்தபோது அவரது படைப்புகளுக்கு வணிக மதிப்பு ஏதும் இல்லை. அவரது மனைவி செல்லம்மா அவற்றின் உரிமையை உறவினர் ஒருவருக்கு விற்பார். ஆனால் விடுதலைப் போராட்டத்தின் எழுச்சி, கிராமபோன் இசைத்தட்டுகளின் பெருக்கம், பேசும் படங்களின் வருகை ஆகியவற்றால் அவரது பாடல்கள் வணிக மதிப்புப் பெற்றன.²

ஒரு திரைப்படத் தயாரிப்பாளர் அப்பாடல்களின் உரிமையை வாங்கி, பிறர் அவற்றைப் பயன்படுத்தியபோது வழக்குத் தொடுத்தார். இதனைத் தொடர்ந்து, ஒரு கவிஞரின் படைப்புகளைப் பொதுவுடைமையாக்க வேண்டும் என்று கோரி மக்கள் இயக்கம் எழுந்தது. 1949இல் சென்னை மாகாண அரசு பாரதியின் படைப்புகளை நாட்டுடைமையாக்கியது. இலக்கிய வரலாற்றில் இது ஓர் அரிய நிகழ்வு என்று வேங்கடாசலபதி விளக்குகிறார்.²

ஒரு கலைஞன் யாருக்கு உரியவன் என்ற வினாவை இந்நிகழ்வு எழுப்புகிறது. புதிதாக விடுதலை பெற்ற அரசு, ஒரு தேசியச் சின்னத்தின் எழுத்துகள் தனியார் சொத்தாக இருப்பதை ஏற்க இயலவில்லை. பாரதி தமிழ்ச் சமூகத்தின் பொதுச் சொத்தாக மாறிய இத்தருணமே, அவரது இன்றைய பண்பாட்டு நிலையை உறுதிசெய்தது.²

17. விமர்சனமும் வரம்புகளும்

பாரதியின் சிந்தனைக்கு வரம்புகளும் உண்டு. பெண்ணிய நோக்கில், அவரது புதுமைப் பெண் பெரும்பாலும் கல்வி கற்ற, உயர்சாதி, நடுத்தர வர்க்கப் பெண்ணின் இலட்சிய வடிவமே என்று சி. எஸ். லட்சுமி போன்றோர் சுட்டிக்காட்டுகின்றனர். பெண்ணைச் சக்தியாகவும் தாயாகவும் தெய்வமாகவும் உயர்த்தும் போக்கு, அவளை ஒரு சாதாரண மனித உயிராகக் காண்பதற்குத் தடையாகவும் அமையக்கூடும்.⁹ சாட்டர்ஜியின் சட்டகத்தில் நோக்கினால், தேசத்தின் ஆன்மிக அகத்தைத் தாங்குபவளாகப் பெண்ணை உருவகிக்கும் தேசியவாதப் போக்கிலிருந்து பாரதியும் முற்றிலும் விடுபடவில்லை.⁴

திராவிட இயக்க நோக்கில், பாரதியின் தேசியம் ஆரிய, வேத மரபை மையப்படுத்தியது என்ற விமர்சனம் எழுந்தது. 'ஆரிய பூமி', 'வேதம் நிறைந்த தமிழ்நாடு' போன்ற சொல்லாட்சிகள், பிராமணரல்லாதார் இயக்கத்தின் வரலாற்றுப் பார்வையோடு முரண்பட்டன. தமிழ்ச் சூழலில் தேசியத்தின் மொழியும் பிராமண அடையாளமும் எவ்வாறு பின்னிப்பிணைந்திருந்தன என்பதைப் பாண்டியனும், கீதாவும் ராஜதுரையும் விரிவாக ஆராய்ந்துள்ளனர்.^{10,11}

அவரது சாதி எதிர்ப்பு நேர்மையானது; ஆனால் அது பெரும்பாலும் தனிமனித மனமாற்றத்தையும் அறவுணர்வையும் நம்பியது. சாதியின் பொருளியல், அரசியல் அடிப்படைகளைக் களையும் திட்டத்தை அது முன்வைக்கவில்லை. அயோத்திதாசர் போன்ற ஒடுக்கப்பட்ட சமூகச் சிந்தனையாளர்கள் அதே காலத்தில் முன்வைத்த மாற்று வரலாற்றுப் பார்வையோடு ஒப்பிடும்போது இவ்வேறுபாடு தெளிவாகிறது.¹⁰

இறுதியாக, பாரதியைப் பற்றிய பிற்காலச் சித்திரம் பெரும்பாலும் ஒரு புனிதப்படுத்தப்பட்ட சித்திரம். அவரது முரண்பாடுகள், தடுமாற்றங்கள், சமரசங்கள் ஆகியவை அச்சித்திரத்தில் மறைந்துவிடுகின்றன. ஆயினும், ஒட்டுமொத்தமாக நோக்கும்போது, தமிழ்ச் சமூகத்தின் ஜனநாயக உணர்வுக்கு அவர் அளித்த பங்களிப்பு மறுக்க முடியாதது.^{2,5}

18. பாரதிக்குப் பின்: தொடர்ச்சியும் முரணும்

பாரதியின் நேரடி வாரிசாகத் தம்மை அறிவித்துக்கொண்ட பாரதிதாசன், அவரது எளிமைக் கவிதை மரபை ஏற்று, அதனைத் திராவிட இயக்கத்தின் பகுத்தறிவு, சாதி ஒழிப்பு, தமிழ்த் தேசியக் கருத்துகளுக்குப் பயன்படுத்தினார். குருவின் வடிவத்தை ஏற்றுக் கருத்தியலில் வேறுபட்ட இவ்வுறவு, தமிழ்க் கவிதை வரலாற்றில் ஒரு சுவையான முரண்.^{5,7}

வசன கவிதையிலிருந்து தொடங்கிய புதுக்கவிதை இயக்கம், இருபதாம் நூற்றாண்டின் நடுப்பகுதியில் தமிழ்க் கவிதையின் முதன்மை வடிவமானது. சிறுகதை, நாவல் ஆகிய துறைகளிலும் பாரதிக்குப் பிந்தைய தலைமுறை எழுத்தாளர்கள் சமூக விமர்சனத்தை மையப் பொருளாகக் கொண்டனர்.⁸

திரைப்படப் பாடல்கள், மேடை இசை, பள்ளிப் பாடநூல்கள், அரசியல் மேடைகள் ஆகியவற்றின் வழியாகப் பாரதியின் வரிகள் அன்றாடத் தமிழ்ப் பேச்சின் பகுதியாகிவிட்டன. காங்கிரஸ், பொதுவுடைமை, திராவிட இயக்கங்கள் என மாறுபட்ட அரசியல் தரப்புகள் அனைத்தும் அவரைத் தமக்குரியவராக உரிமை கொண்டாடுவது அவரது படைப்புகளின் பன்முகத் தன்மைக்குச் சான்று.²

19. சமகாலப் பொருத்தம்

ஒரு நூற்றாண்டு கடந்தும் பாரதியின் வினாக்கள் பொருத்தமுடையவையாகவே உள்ளன. பாலினச் சமத்துவம், சாதி வன்முறை, பசி, கருத்துரிமை ஆகியவை இன்றும் தீர்க்கப்படாத சிக்கல்கள். 'நேர்கொண்ட பார்வை' போன்ற அவரது சொற்றொடர்கள் இன்றைய பெண்ணுரிமை விவாதங்களிலும் பயன்படுத்தப்படுகின்றன.^{1,9}

மொழி குறித்த அவரது பார்வையும் இன்று பயனுடையது. தாய்மொழிப் பற்றும் பிற மொழிகளிடமிருந்து கற்கும் திறந்த மனமும் முரணானவை அல்ல என்பதை அவர் காட்டினார். அறிவியல், தொழில்நுட்ப அறிவைத் தமிழில் கொண்டுவர வேண்டும் என்ற அவரது அழைப்பு, எண்ணிம யுகத்தில் புதிய பொருள் பெறுகிறது.⁷

நாட்டுடைமையாக்கத்தின் விளைவாக அவரது படைப்புகள் இன்று இணையத்திலும் மின்னூல்களாகவும் தடையின்றிக் கிடைக்கின்றன. திறந்த அணுக்கம், பொதுக்களம் ஆகியவை குறித்த இன்றைய விவாதங்களுக்கு 1949ஆம் ஆண்டின் அந்நிகழ்வு ஒரு முன்னோடி.² அதே வேளையில், அவரது படைப்புகளுக்கு நம்பகமான செம்பதிப்புகளும் கால வரிசைப் பதிப்புகளும் தேவை என்பதை ஆய்வாளர்கள் வலியுறுத்துகின்றனர்.^{2,6}

20. முடிவுரை

பாரதி வெறும் தேசபக்திக் கவிஞர் அல்லர்; நவீனத் தமிழ் உணர்வின் உருவாக்கத்தில் அவர் ஓர் அடிப்படை ஆற்றல். கவிதையை மக்கள் மொழிக்குக் கொண்டுவந்ததும், நாட்டு விடுதலையைச் சாதி, பாலின, பொருளாதார விடுதலையோடு இணைத்ததுமே அவரது நிலையான சாதனை.

இவ்வாய்வின் மூன்று வினாக்களுக்கும் சுருக்கமான விடைகளை இவ்வாறு கூறலாம். புரவலர் முறையின் தளர்ச்சி, இதழியலின் வளர்ச்சி, சுதேசி இயக்கத்தின் எழுச்சி ஆகியவை இணைந்த சூழலில் அவரது படைப்புகள் உருவாயின. தேசம், மொழி, பெண், சாதி, வறுமை ஆகிய ஐந்தையும் விடுதலை என்னும் ஒரே கருத்தின் கீழ் அவர் இணைத்தார். அவரது சிந்தனை உயர்ச்சாதி, நடுத்தர வர்க்க, வேத மரபுச் சார்பு என்னும் வரம்புகளைக் கொண்டிருந்தது; பிற்கால இயக்கங்கள் அவரது வடிவத்தை ஏற்றும் கருத்தியலின் சில கூறுகளை மறுத்தும் அவரைத் தொடர்ந்தன.

எதிர்கால ஆய்வுக்குப் பல வழிகள் உள்ளன. அவரது இதழியல் எழுத்துகளின் முழுமையான தொகுப்பும் ஆய்வும், கேலிச்சித்திரங்களின் காட்சிப் பண்பாட்டு ஆய்வு, பிற இந்திய மொழிகளின் சமகாலக் கவிஞர்களுடன் ஒப்பீடு, பெண் எழுத்தாளர்களும் ஒடுக்கப்பட்ட சமூக எழுத்தாளர்களும் அவரை வாசித்த விதம் ஆகியவை அவற்றுள் முக்கியமானவை.

பாரதியைப் போற்றுவது எளிது; அவரை விமர்சனபூர்வமாக வாசிப்பது கடினம். அவரது சாதனைகளையும் வரம்புகளையும் ஒருசேர உணரும் வாசிப்பே, அச்சமின்மையையும் சமத்துவத்தையும் வலியுறுத்திய அக்கவிஞருக்கு நாம் செய்யும் உண்மையான மரியாதையாகும்.

குறிப்புகள்

1. Bharati, Subramania. *Selected Poems*. Translated by Usha Rajagopalan. New Delhi: Hachette India, 2012.
2. Venkatachalapathy, A. R. *Who Owns That Song? The Battle for Subramania Bharati's Copyright*. New Delhi: Juggernaut Books, 2018.

3. Anderson, Benedict. *Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. London: Verso, 1983.
4. Chatterjee, Partha. *The Nation and Its Fragments: Colonial and Postcolonial Histories*. Princeton: Princeton University Press, 1993.
5. Zvelebil, Kamil V. *The Smile of Murugan: On Tamil Literature of South India*. Leiden: E. J. Brill, 1973.
6. Venkatachalapathy, A. R. *The Province of the Book: Scholars, Scribes, and Scribblers in Colonial Tamilnadu*. Ranikhet: Permanent Black, 2012.
7. Ramaswamy, Sumathi. *Passions of the Tongue: Language Devotion in Tamil India, 1891–1970*. Berkeley: University of California Press, 1997.
8. Das, Sisir Kumar. *A History of Indian Literature, 1911–1956: Struggle for Freedom: Triumph and Tragedy*. New Delhi: Sahitya Akademi, 1995.
9. Lakshmi, C. S. *The Face Behind the Mask: Women in Tamil Literature*. New Delhi: Vikas Publishing House, 1984.
10. Geetha, V., and S. V. Rajadurai. *Towards a Non-Brahmin Millennium: From Iyothee Thass to Periyar*. Calcutta: Samya, 1998.
11. Pandian, M. S. S. *Brahmin and Non-Brahmin: Genealogies of the Tamil Political Present*. Delhi: Permanent Black, 2007.
12. Ebeling, Sascha. *Colonizing the Realm of Words: The Transformation of Tamil Literature in Nineteenth-Century South India*. Albany: State University of New York Press, 2010.